

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

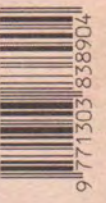
- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

yeniHarman

Kıbrıs: 1.500.000 TL.

filtresiz, hususi kokulu, bol dumanlı gazete

Deutschland 1.90 EUR / Österreich 1.90 EUR / Schweiz 3.00 SFR / Nederland 2.00 EUR

Türkiye, ABD'nin hedefleri arasında

Mihri Belli:

Sol hareketin
87 yıllık
hiç eğilip
bükülmemiş
ulu çınarı, artık
yeniHarman'da

Façalı Kızlar

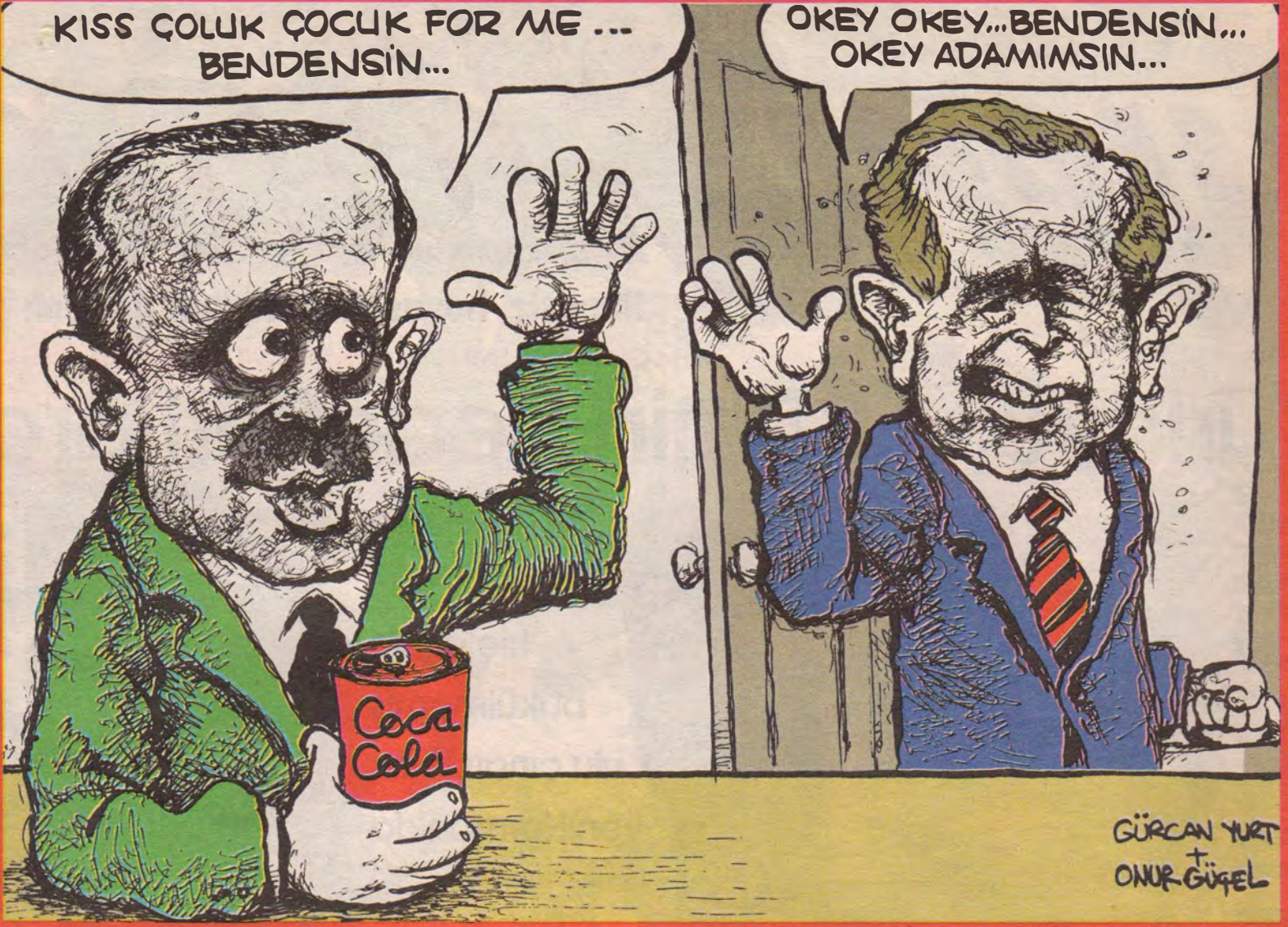
**Esrarkeş Şair
Nigar Hanım**

Yalan değildi kemalin arkasından zevalin geldiği. Olgunlaşan herşeyin sonunda bozulduğu. Bir şey bozulurken onunla birlikte başka şeylerin de bozulduğu.

Harman aktüalite

Alaturka siyaset..Hastasıyız Amerikan rüyasının...
Kuluyuz, kölesiyiz her koşulda Amerika'nın ...Ya-
larız, yutarız sineye çekeriz her bir şeyi..

AVRUPA
KONSEYİ,
TÜRKİYE'NİN
ORGAN NAKLİ
MAFYASI İÇİN
CENNET
OLDUĞU
YÖNÜNDE
BİR RAPOR
HAZIRLADI.
RAPORA
GÖRE MOL-
DAVALILAR,
BÖBREKLE-
RİNİ
TÜRKİYE'DEKİ
İSRAİLİ,
AVUSTRALYALI
VE ARAP
ZENGİNLERİ-
NE SATIYOR

CEM UZAN'IN AT LOGOLU İMAR BANKASI'NA DA EL KONULDU..

ARNOLD SCHWARZENEGGER AMERİKAN ASKERİNE MO-
DAL VERMEK İÇİN BAĞDAT'A GİTTİ VE "ASIL TERMINATÖR
SİZSİNİZ, BEN ROL YAPIYORDUM" DEDİ

İyi ki Bağdat'a dublörünü göndermişim.
terminatör falan dinlemiyorlar valla.

EMNİYET EVDE SORGULAMA DÖNEMİ BAŞLATIYOR

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN YENİ GENELGESİNE GÖRE POLİS VATANDAŞIN KARAKOL KORKUSUNU YENMEK İÇİN 'HİZMETİ' HALKIN EVİNE GÖTÜRECEK. SIKI DURUN, ARTIK EVİNİZDE SORGULANACAKSINIZ.

11 ASKERİN AMERİKALILARCA GÖZALTINA ALINMASI İLE İLGİLİ BİR GAZETECİNİN "NOTA VERECEK MİSİNİZ?" SORUSUNA, NOTA DEDİĞİNİZ ŞEY MÜZİK NOTASI DEĞİLDİR, BİR AĞIRLIĞI BİR CİDDİYETİ VARDIR. HER İSTEDİĞİNİZDE NOTA VEREMEZSİNİZ" DEDİ.

onbir askerimizi esir almışlar, senki Kaşımpaşısın yiğidim, neden nota vermezsin şu Amerikalılara

Yasak müessesesi iş başında.

En son yasak koyun otlatma yasağı. Yer: Yurdumun kırsalından, bir dağ düşünün karşı karşıya bir tanesinin diğerine gün batarken Atatürk silüeti şeklinde gölgesi düşüyor ve yurdumun yasak müessesesi bu gölgeyi farkediyor. Gölgeyi derhal kutsuyor ve o gölgenin düştüğü saatlerde koyun-keçi otlatmasını yasaklıyor.

Türkiye solunun ve devrimci hareketinin efsane ismi **Mihri Belli:**

Ulusalci politikalar, Amerika ile dalaşır...

Tuncay AKGÜN

3 Kasım seçimlerinde yüzde 34.5 oyla tek başına iktidara gelmiş, savaş deneyimi yaşamış AKP iktidarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Dini politika aracı olarak kullanan, takiyeye başvurmadan edemez. AKP'nin de bir takiyyeci yanı var. Bu Amerikalılara karşı oldu mu sonuç olumlu olabiliyor. Zannederim bunlar, üçte bir oy ile Meclis'teki sandalyelerin üçte ikisine oturunca sevindiriler oldular, halleri ayan beyan belliydi. Ayaklarının tozu ile Amerika'ya gidip görücüye çıktılar ve görünüşe göre iyi not aldılar. Washington'da kaldıkları otellerde kendilerini ziyarete gelenler oldu. Bu arada bazı boylarından büyük vaatlerde bulunmuş olabilirler. Sonunda kamuoyu ağır bastı. Hükümet ikinci teskerenin Meclis'ten geçeceğini sanıyordu. Teskerenin reddedilmesi, AKP dahil Türkiye için iyi olmuştur. İkinci teskerenin Meclis'ten geçmesi demek, yani Amerika'nın emrinde Irak Savaşı'na katılmak demek ve Türkiye'yi, Amerikan ordusuna ordu birliklerine açmak demek, doğrudan doğruya, yüzde 95'i barış isteyen halka, -ki bunun yanında AKP'nin seçmenleri de var- ters düşmek olurdu. Partinin havada kalması ve bölünmesi olurdu. Ordunun içinde de Amerika'nın hizmetinde savaşa katılmaya hevesli olanların pek fazla olduğunu sanmıyorum. Bence ikinci teskerenin reddedilmiş olmasından Genelkurmay'ın da, iktidardaki AK Parti'nin de memnun olduğunu söyleyenler haklıdır. Bizim için bu bir ulusal onur meselesi idi. Ben o sıra yurtdışındaydım. Uzun yıllardan beri ilk kez bir Türk vatandaşı olarak başı dik dolaşabiliyorduk.

Ya CHP iktidar olsaydı?

CHP muhalefet etti biliyorsunuz ikinci teskereye. Deniz Baykal liderliğinde bir CHP iktidar olsaydı, ben zannederim ki; ikinci teskere geçerdi. Ve bugün Amerikan ordusu Türkiye topraklarında üstlenmişti. İnşallah günahlarına girmiyordur. İkinci teskerenin geçmesi, başrolü Türkiye kamuoyu oynamıştır. Bağımsızlık ve barış yanlıları, belki de ilk defa halkın yüzde 94'yle aynı safta görüşümüzü savunabildik. Bu Türkiye için olumlu bir gelişmedir.

Amerika'nın Irak'ı işgalinin ardından beklenen direniş niye olmadı?

Şiilerin bir direnişi oldu tabii de; fakat Saddam'ın doğrudan doğruya emrindeki Cumhuriyet Muhafızları bir varlık gösteremediler. Çok şaşmamak lazım. Niye bir Vietnam gibi olmadı. Çünkü Vietnam'da Ho Şi Minh'in sarayları yoktu. Ho Şi Minh'in halk adamıydı. O çağımızın devrimci düşüncesiyle silahlanmış olarak

Deniz Baykal liderliğinde bir CHP iktidar olsaydı, ben zannederim ki; ikinci teskere geçerdi. Ve bugün Amerikan ordusu Türkiye topraklarında üstlenmişti.

savaşa halkı sefer etti. Çağımızın sapına kadar ulusal, demokratik ve sosyalizmin hedefine yönelik bir toplumun savunucusu olarak Amerikan emperyalizminin karşısına çıktı Ho Şi Minh. Arada özde bir fark var. Saddam öyle değil. Saddam, kendi halkına karşı zamanında zehirli gaz kullanmış -emperyalistlerden faturalar karşılığında aldığı zehirli gazı kullanmış- bir diktatör. Amerika emperyalizminin baş hedefi İran iken, rehiner tutuklu durumdayken, Batı'nın onayıyla İran'a saldırmış. Onun temsil ettiği rejimin direnişi bu kadarmış. İş bitmiş değildir. Savaş yeni başlıyor. Saddam önderliğinde filan değil, fakat çağdaş bir önderlik altında temiz, demokratik ve bağımsızlıkçı istemlerle Irak halkı ve bütün halklar gibi bir varlık gösterecektir, ben buna inanıyorum. Yani Amerika, Irak'ta rahat olamayacaktır.

Bugün hedefte başta İran olmak üzere Suriye de bulunuyor...

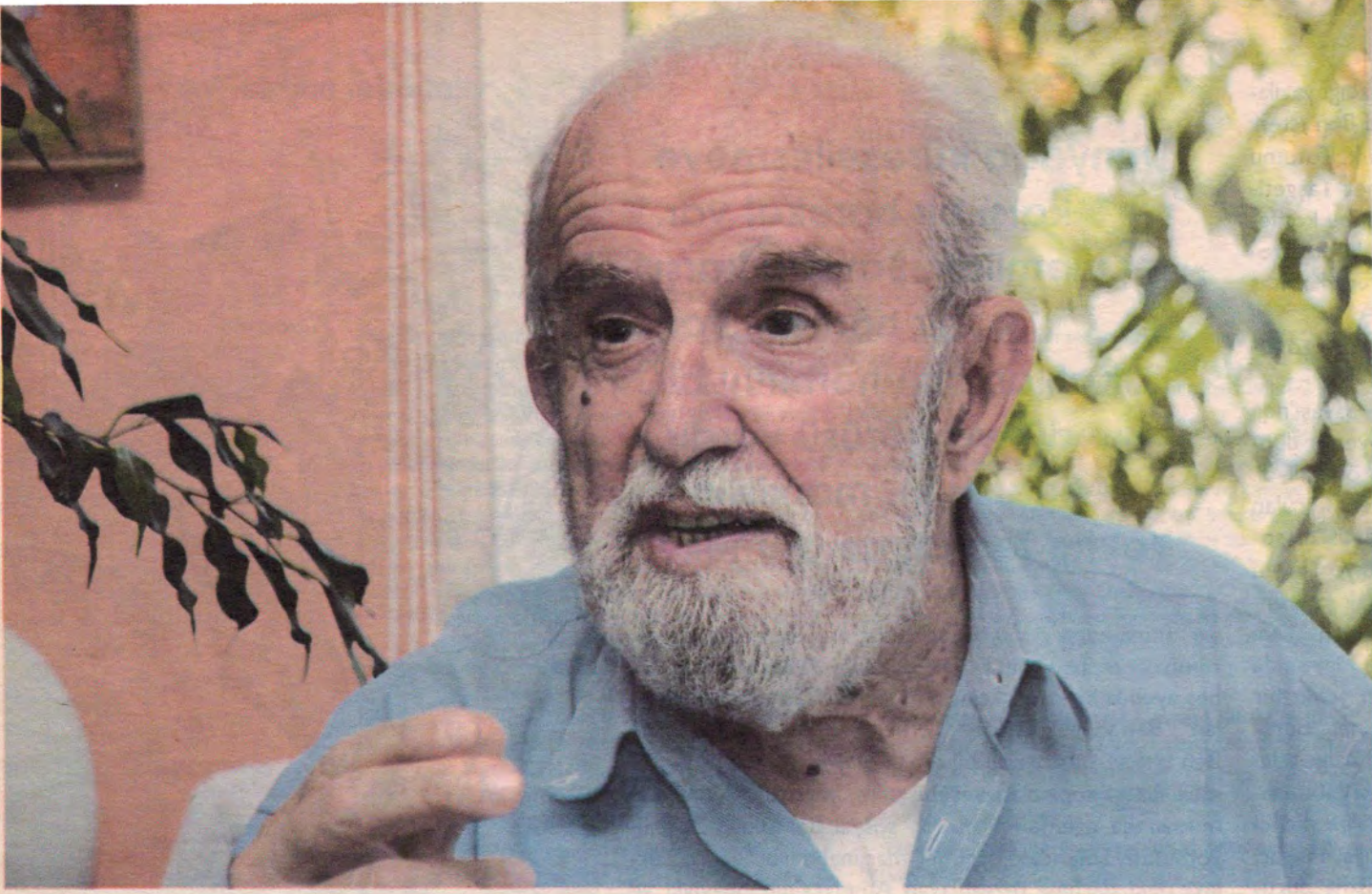
Evet, hedefte İran ve Suriye var. Maksat petrolü ele geçirmek ve Avrupa ekonomisini, Japon ekonomisini ve genel olarak, bu yakıtı dayanan ekonomileri bağımlı durumda tutmak. "Avrasya'yı yöneten, dünyaya hakim olur" diyor Brezinsky; önde gelen stratejistleri. Afganistan'da başladı bu iş. Afganistan'da duruma hakim oldu Amerikalılar. Sıra Irak'a geldi. Irak'a hakim oldu. Arkadan tabii Suriye var. Suriye, boru hattının üzerine olan bir devlet. Türkiye var.

Türkiye, Amerika'nın hedefidir diyorsunuz.

Türkiye millici bir politika güderse, ulusalci ruhu yaşatarsa, mutlaka Ameri-

ka'yla dalaşacaktır, Bu belli bir şey. Wolfowitz'in tehditleri kuru sıkı değil. Bugün ellerinde önemli bir silah var: Kuzey Irak'taki Kürt Federal devleti. Türkiye'de statüko sürdükçe, biz Kürt sorununda inkâr ve imha politikasında ısrar ettiğimiz sürece, Amerika o yarayı kaşıyacaktı. İlkel Kürt milliyetçiliğinin alıcısı çoktur. Türkiye içinde de çoktur. Amerika, petrol kaynakları tükendi mi gider. Ortadoğu halkları başbaşa kalacağız. Halklarla barış içinde yaşamak varken, eşitlik ve özgürlük temelinde, o hedefe yönelik bir politika izlemek varken Barzani, Talabani gibi her efendiye hizmet etmeye hazır kimseleri Türkiye destekledi, şimdi bunlar Amerika'nın paralı askeri oluyor. Ve işgal kuvveti durumundalar kendi ülkelere. Bu intihar politikası bir bakıma, tıpkı Ermeniler'in yüzyılın başındaki politikaları gibi. Ermeniler de umudunu Batı'ya bağladı. Çarlık Rusyasına bağladı. Tıpkı bizim İttihatçılar gibi, Ermeni burjuva partileri bir emperyalist blok kuyruğunda politika güttüler. Sonu felaket oldu. Ermeni soykırımından söz ediyorum. İngiltere'nin başını çektiği blok zafere ulaştıktan sonra bir devlet kuruldu Ermenistan'da. Yeni kurulan Sovyetler Birliği'ne bir emperyalist saldırıda atlama tahtası olarak kullanmak üzere. Büyük Ermenistan'ı kurma, Sınırlarını Adana'ya kadar vardiye hesabını yapıyorlardı. Daha önce o tehcir olayına sahne olmuştu Doğu Anadolu. Tehcir olayı faciadır. Bizim tarihimizde kara sayfadır. Her milletin tarihinde kara sayfalar var. Bizim de var. Ama meseleyi bütün yönleriyle koymazsan yanılırsın. Batıda meseleyi Türk-

Türkiye millici bir politika güderse, ulusalcı ruhu yaşatırsa, mutlaka Amerika'yla dalaşacaktır, Bu belli bir şey. Wolfowitz'in tehditleri kuru sıkı değil.

lerin kana susamışlığı olarak açıklıyanlar var. Bu doğruysa, Hristiyan azınlıklar Türklerle bin yıldır beraberdiler. Niye daha önce olmadı da, 20. yüzyılda oldu bu? Tabii ki arkasında emperyalizm yatıyor. Bir taraf Alman emperyalizminin güdümüne gidiyor, öbür taraf Çarlık Rusya'sı, İngiltere ve Fransa'nın güdümüne gidiyor. Atlar tepişiyor, olan taylara oluyor. Tarihin gerçeği bu. İşbirlikçi Ermeni partilerine, İngilizler tarafından kurdurulan devletin yıkılması ve Ermenistan Sovyet Cumhuriyetinin kurulması ise Kızıl Ordu'nun ülkeyi işgaliyle oldu. Türk ordusu sınıra dayanmıştı. İki ordu birleştiler, sınırdaki İngilizler'in Ermenilere verdiği silahları Ruslar Ankara'ya verdi. Kendi ihtiyaçları yok.

Tarih böyle; Anadolu hareketinin silahlı kuvvetlerinin harekete geçmesi Kızıl Ordu'nun Ermenistan'ı işgal etmesiyle koşut geldi. Sınırdaki birleşti iki ordu. Ruslar, ayrıca kendilerine anlaşmayla verilmiş olan Kars-Ardahan'ı da Türklere verdiler. Kızıl Ordu, Erivan'a girince İngilizler'le işbirliği yapmış olanların durumu zorlaştı besbelli. Kızıl Ordu'nun siyasi komseri Mikoyan idi. Sonraki yıllarda adı çok duyulan Bolşevik. Kızıl Ordu saflarında Süleyman Nuri de var. Mustafa Suphi'nin çok yakını olan Türk komünisti. Süleyman Nuri'yle Mikolayan hapishane arkadaşı. Beraber hapis yatmışlar, Azerbaycan Bakü'de. Süleyman Nuri İstanbul'lu ve Osmanlı ordusunda gedikli başçavuşluktan gelme. Mikoyan, Süleyman Buri'ye, "Sen yeni iktidarın işçileri bakanı sen ol" diyor. Nuri reddediyor, "Ben Ermenice bilmem" diyor. Öteki ısrar ediyor ve sebebini de açıklıyor. "Biz işbirlikçilere karşı sert davranacağız" diyor, "Sen kalıcı değilsin. Kalıcı adam olmaz, en uygunu sensin" diyor. Süleyman Nuri kabul etmiyor. O tarihi geçmişi de bütün yönleriyle hesaba katmak lazım. Yurtdışında milliyetçilerin güdümünde Ermeni lobisi paralelinde enternasyonalizm yapmaya kalkmayalım.

Kuşkusuz tehcir kara sayfadır ve bunu kabul etmek lazım. 1,5 milyon diyorlar. 1,5 abartmadır belki, fakat en güvenilir tahminlere göre telef olan insan sayısı 650 bin kişidir. 650 bin kişiyle 1,5 milyon arasındaki fark nihayet miktar farkıdır. 650 bin can ölmüştür. Bu Türkiye tarihinde kara sayfadır. Bunu kabul etmek lazım. Mesela Amerika'nın tarihinde kara sayfalar kapkaradır. Bugün bir Ermeni halkı var, Ermenistan var. Beyaz adam ilk geldiğinde 15 milyon olduğu söylenen Kuzey Amerika'daki Kızılderililer nerede?

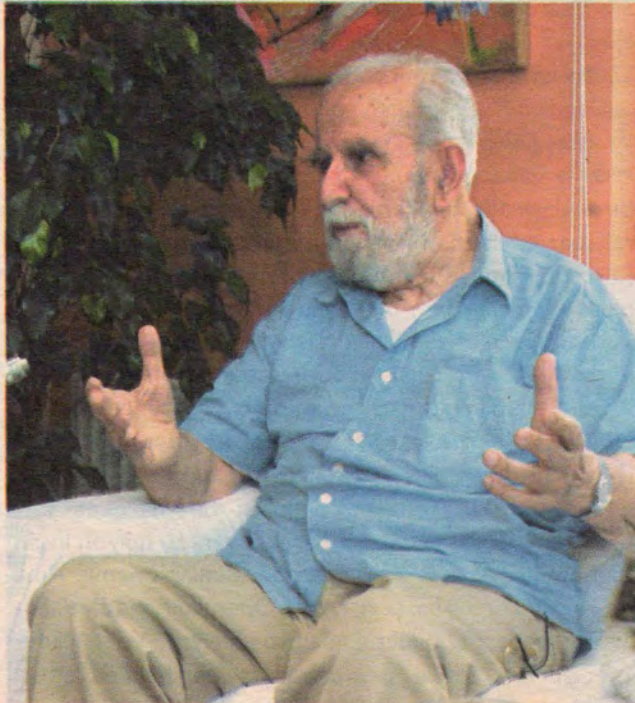
Savaş sürecinde özellikle İslamcılarla solcular büyük bir muhalefet gösterdi...

Mankenleri unutma, onlar da barış hareketine katılmış. İyi ya daha ne istiyorsun? (Gülüyor) Samimi dindar, antiemperyalistdir, olmak zorundadır. Saygı duyulması gereken bir insandır. Ben başından beri şunu diyorum:

"Namaz kılan kılmayan, oruç tutan tutmayan omuz omuza vermedikçe bu ülkede bir yere varamayız." Laikliğe aykırı değil mi? Şimdi bunu keskin sol lafazan kesimden dindarlarla ittifak kurarsam acaba solculuğuma gölge düşer mi diye düşünen olabilir. Müslümanlar da şöyle. Mesela profesör Hatemi'yle -değerli bir kimse- TAYAD'ın bir toplantısında karşılaştık. Geldi, "Sizi hep tanımak istiyorum" dedi. Tanıştık. Kendisine tekrarladım o sözlerimi. Bu düşünceyle ben samimi müslümanı bağırma basmaya hazırım. "Siz ne dersiniz" diye sordum. Düşündü ve, "Hakiki Müslüman sensin" cevabını verdi (gülüyor).

Sosyalizmi kim kuracak? Üç beş aydın kurmayacak. İşçi kuracak, köy emekçisi kuracak. Onların eseri olacak sosyalizm. Biz de tuzu biberi olursak ne mutlu. Esas aş onlar. Onlar nasıl kuracak? Hepsini ate (tanrıtanıamaz) yapacağız da, ondan sonra mı kuracağız sosyalizmi? Hepsine diyalektik materyalizmi öğreteceğiz de, ondan sonra. Hayır. Bugünkü haliyle sınıf bilinci ağır basacak ve mücadeleci yerini alacak. Yerini alması için mutlaka diyalektik materyalizmi hatmetmesi şart değil. Lenin'in bir sözü var; "Bolşevik'in acemisi gider işçiyle Allah var mı, yok mu tartışmasına girer. Güzel bir dayak yer, gelir" der. Oysa yapılacak şey onun kutsal bildiği değerlere ilişmemek onu greve sınıf mücadelesine yöneltmektir.

Geçen sene yurda döndüğümde kapımı ilk çalan "Milli Gazete" oldu. Bir genç gazeteci geldi. Benimle uzun uzadıya mülakat yaptı. Dürüst davrandılar ve söylediklerimi olduğu gibi yayınladılar bir iki istisna dışında. Me-

sela ben Susurluk olayından sonra "Temiz Toplum" eylemi için Erbakan'ın, "faso fiso" deyişinden bahsetmiştim. Onu atladılar. O kadarı, solcu gazetelerde de oluyor. Şöyle bir soru sormuştu gazeteci genç; "Atatürk'ün hanımı Kurtuluş Savaşı'nda örtülüydü değil mi?" diye bir soru. "Evet" dedim, "örtülüydü". Batı kültürü almış Halide Edip Hanım da örtülüydü. "Ama" dedim, "O sırada moda zaten öyle. Teokratik bir devlet var. Müslüman kadınlar öyle giyiniyorlardı. Ama aynı hanımlar Avrupa'ya geziye gittikleri zaman nasıl giyiniyorlardı?" "Orayı karıştıрма". Son cümleyi koymadılar. Buna benzer ufak tefek şeyler oldu.

Gene bir başka şey; bir başlık atıldılar, "Abdülhamit yurtseverdir." Benim sözüm değildi. Doğan Avcıoğlu'nun sözüydü. Doğan Avcıoğlu muazzam laik. Halk Parti'nin sol kanadı. Bizden daha keskin bu konuda. Fakat bir zamanlar "Yön" dergisinde yazıyorduk beraber. "Yön Dergisi"nden bir yazı çıkmıştı. Erdoğan Berktaş yazmıştı. Abdülhamit, şahsi serveti olan bazı dövizleri bir Hristiyan tabası kanadıyla Londra borsasında yatırım yaparmış. Öyle bir haber vardı. O zaman o yazı epey tuttu. "Komprador Padişah" lafı da epey yayıldı. Birkaç yıl sonra Doğan Avcıoğlu'yla karşılaştık. "Ne yapıyorsun" dedim. "Tarih yazıyorum" dedi. "Nasıl gidiyor" dedim "çalışmalar". "Vallahi" dedi, "Abdülhamit'in günahına girmişiz. Herif vatansever" dedi. Bu Doğan Avcıoğlu'nun sözüydü. Hoş ben de Abdülhamit'in vatansever olarak kabul ediyordum. Aynı mesele. Ama benim sözüm değil. Doğan Avcıoğlu'nun sözü olması daha da önemli. Çünkü Marksistler din konusunda radikal burjuvazi kadar müsamahasız değildir. Mesela, Bismark dine karşı savaş açmıştır. Lenin açmamıştır. Dini, sonuç sayar. Mesela Engels, "Korku dini yaratır" der. İlk insan doğal afetten korktu, yabani hayvandan korktu, bir şeye sarıldı. Karl Marx'ın meşhur sözü; "Din halkın afyonudur" sözünün yer aldığı paragrafın tamamını okursanız orada kötüleme yoktur. "Sömürü düzeninde insan dine sarılmasın da ne yapsın?" denir. O anlam vardır. Sonra uyuşturucu olmasa ameliyat yapamazsın değil mi?. Acı çeken bir adamın ihtiyacı vardır uyuşturucuya. Yoksa ameliyat işkence olur.

Kürt Konferansı çağrıcılarından birisiniz.

Demokratikleşme ve Kürt sorununa çözüm üzerine bir konferans gündemde. Önümüzdeki temmuz ayında toplanacak. Ben çağrıcılardan biriyim. DEHAP, "Demokratikleşme sorunu bütün ülke halkının sorunu olduğuna göre, çağırıcı yalnız Kürtler yapmış olmasın. Çeşitli çevrelerden insanlar olsun" demiş haklı olarak. Merkez, sağ, sol, birçok çevreden insanı konferansa çağrıcı durumunda. Biz de varız. Mesela (Mehmet) Bekaroğlu da var, çağrıcı olarak. Umardım ki; Ahmet Taş-

getiren de çağrıcı olsun. Savaş dolayısıyla yazdığı yazıların birçoğunun altına ben de imzamı atarım. Ben isterdim ki; o da olsun çağrıcı. Kendisiyle görüştük. Tutumu olumluydu. Çağrıcı yada davetli olsun, Ahmet Taşgetiren yada Fehmi Kuru aktif rol oynamalıdır bu konferansta. Türkiye yurtseverleri olarak aynı dili konuşuyoruz. "Milli Gazete"nin yazarları müdürü Ekrem Kızıltaş da öyle.

Şu an Türkiye'de demokratikleşme için görünen şartlar nasıl?

Kurtuluş Savaşı şartlarındayız. Kurtuluş Savaşı'nda hangi güçler ittifak halindeydi belli. Başta Sovyetler dünya ilerici kamuoyu bizden yanaydı. O ittifak önemliydi. O ittifak sonucu biz Sakarya'da savaşırken yeni kurulan Yunan Komünist Partisi, Yunanistan İşçi Partisi'ni sokaklara gönderip, "Kahrolsun kirli savaş" diye slogan arttırıyordu. Bu çok önemli bir ittifak. O ittifak sayesinde silah aldık, para aldık Sovyetler Birliği'nden. Yani dünyada yalnız değildik. Öte yandan 1919'un Mayıs'ında işin başında Havza'dayken Mustafa Kemal'in şöyle bir telgrafı var Diyarbakır'da Kürt aşiret reislerine; "Burada büyük Ermenistan'ı kurulacak. Müslüman halkı telef edecekler. Gelin ortak vatan için ya istiklal ya ölüm savaşalım", dediğim bu. Onlar da, "Varız" diyorlar. İkinci ittifak. Öbür tarafta dini temsil eden şeyhülislam var, halifenin kendisi var. Bunlar İngilizlerle anlaşma durumunda. Kimisi resmen ihanet içinde, kimisi tereddüt içinde. Fakat öte yandan, tabandaki Müslüman insan var. Müslüman insanın Müslümanlığını karşına almak olur mu? Tam tersine onunla da ittifak kuruyorsun. Yani samimi dindarlar Kurtuluş Savaşı'nda ittifak halindeydi özgür düşünceli. İlk Meclis'te hocalar vardı, milli kıyafetleriyle Kürtler vardı. Tam demokratik bir meclisti. Bugün içinde bulunduğumuz şartlar çok mu değişik? Hayır. Kapıdan kovduk, geldi, bacadan içeri girdi emperyalizm. Önemli mevkileri, köşe başlarını tutmuş durumdadırlar. Buna karşı mutlaka bir yurtseverler ittifakını kurmakla hükümlüyüz. Görüşüm budur. Bu konferanstan bir sonuç çıkmalı ve Kürt halkını mutlaka yanımıza almalıyız. Bize doğrultulan silahı onun elinden almak, en azından etkisiz kılmak zorundayız. Bunun tek yolu Anadolu'da demokrasiyi kurmaktır. Eşitlik, özgürlük temeli üstünde gönüllü birliği kurmaktır.

Bazı sol çevreler ve İslamcılar, Doğu Konferansı dizisi yapıyorlar. Bazı sol gruplarından, "Avrupa soluyla işimiz bitti, bundan sonra yüzümüzü Doğu'ya döneceğiz biz" yolunda açıklamalar aldık. Türk solu, Avrupa soluyla çok işli dışlıydı da yakın komşularıyla, Filistin dışında böyle bir uzaklık var mıydı?

Doğu deyince Arap ülkeleri ve İran var. İran'da Molalar egemen. Arap ülkelerinde de genellikle Batı'yla iyi geçinmeden yana, dolayısıyla işbirlikten yana iktidarlar

Dünyada küreselleşmeye karşı bir hareket var. Önemlidir. Savaşa karşı bir hareket var. Katılanların herbirini bir dünya görüşü vardır. Anarşistin, marxistin... Yoktur teorisi, ne demek?

var. Buna karşı güçlü bir sosyalist muhalefet henüz göremiyorum ben. Şimdi sen kiminle birleşeceksin? Üç beş aydınla birleşeceksin... Üç beş demeç vereceksin falan... Batı'ya gelince ben 12 Eylül'de yurtdışına çıktım. Ben birkaç yabancı dil bilirim. Kolaylıkla konferans, demeç, basın toplantısı verebilirdim, yapmadım. Batı kamuoyunda egemen olan sol, sosyal demokrasidir biliyorsunuz. Solundaki örgütler marjinal durumdadır. Türkiye'deki darbeyi tezgahlayan Amerika'nın onayıyla ve Amerika'nın desteğiyle yaptılar bunu. CIA'nın onayı olmadan Türkiye'de darbe olmaz. Türkiye değil, hiçbir yerde olmaz. Bu böyleydi. Git en ilerici geçinen sosyal demokrata sor, "Hür dünya" denen şeyin başı kim diye; sana, "Amerika" diyecek. Kime kime şikayet ediyorsun? Almanların bir sözü varmış; "Şeytanı amcasına şikayet etmek" diye. Onun için ben uzun yıllar Türkiye'deki faşist darbe konusunda Batı kamuoyuna hitaben demeç vermedim. Ama Türkiye okuruna hitap eden basında söyleyeceğimi söyledim.

On yıldan fazla oluyor. İsveç'te insan hakları üzerine bir toplantıda konuşmaya davet ettiler beni, gittim. İngilizce konuştum Sığınmacılar, çok sayıda geldikleri için bunların masrafını çeken belediyelerden şikayetler vardı. Ben lafı aldım, özetle dedim ki; "Böyle şikayetler oluyormuş. Sizin kralınız Demirbaş Şarl. Bundan üçyüzelli sene evvel geldi Türkiye'ye. Beş bin kişilik ordusuyla, saray erkani, hükümeti, başbakanı şusu busuyla geldi. 5,5 sene kaldı. O kadar uzun kaldı ki, adı demirbaş'a çıktı. Gitmiyor bir türlü. Osmanlı da ona saraylar verdi, 'Düşmanımın düşmanı dostumdur' diye. Kral Petro'yla savaşmıştı ve yenik düşmüştü Demirbaş Şarl. Sarayların masrafını koymuyorum, asgari ücret üzerinden hesap ediyorum. Beş bin kişi, üçyüzelli sene mürekkep faiz. Fazla de en aşağı oranda tutuyorum. Faturayı yazdım Maliye bakanına gönderiyorum. İsveç'i satsanız ödeyemezsiniz. Onun için yakınıp durmayın borçlu olan sizsiniz." Yurtdışında benim ilk konuşmam buydu. Demirbaş Şarl, sultanın verdikleri altınlar yetmiyor -adam kumarbaz-Galata sarraflarına da borçlanıyor. Diyor ki; "Ben kralım öderim..." filan. Gideceği zaman para yok tabii. Gelin diyor beraber. Sarraflar da biniyorlar atlara; kafilaye katılıp İsveç'in yolunu tutuyorlar.

Osmanlı İsveç kralının yol boyunca güvenliğini de sağlıyor. Bilindiği gibi Pirut'ta Ruslar yenik düşünce, Katarina ile Baltacı'nın buluşup antlaşmayı imzalamaları var. Bu antlaşmada, ikinci madde İsveç Kralı Demirbaş Şarl, rahatsız edilmeden Avrupa'yı aşarak İsveç'e varmasının Ruslar tarafından taahhüt edilmesine dairdir. Varyıyorlar İsveç'e. Hazine tam takır, para mara yok. Bunlar kalıyorlar. İsveçlilerle evleniyorlar ve orada ölüyorlar. Özel mezarlıkları var. Yurtdışındayken şeytanı amcasına şikayet etmedim. Ve doğru tutum da buydu bence.

Küreselleşme karşıtı hareket konusunda görüşünüz nedir?

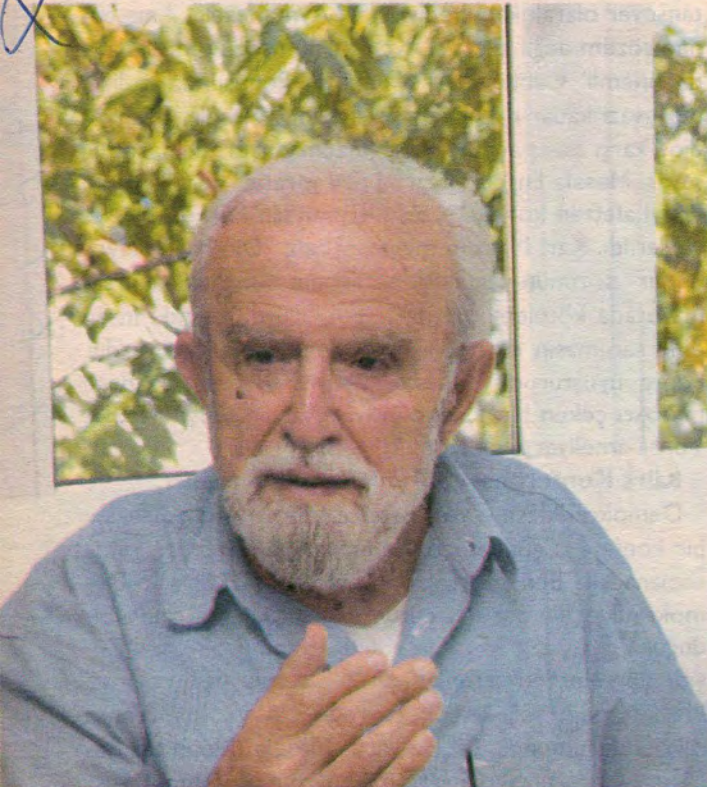
Dünyada küreselleşmeye karşı bir hareket var. Önemlidir. Savaşa karşı bir hareket var. 10 milyon insan filan katıldı. Aslında daha fazla bu. Bunlar önemli. Ama Doğu'dan somut bir şeyler yok. Önemlidir, ciddiye alınmalı. Burada 100 binler toplanıyor bir yere ve mücadele ediyorlar. Mesela İsveç'ten anarşistler beni davet et-

ti, konferans vermeye. İsveç televizyonu bize bir ilgili belgesel çekmişti. O belgeselden bazı parçalar gösterdiler kendi ekranlarında. Bir de ayrıca ben bir konuşma yaptım. "Anarşistsiniz siz. Marksist değilsiniz, bakın biz sizin toplantınıza gelmiyoruz falan demiyoruz. Buradan bir şey çıkacak gibime gelir. Enternasyonal dayanışmanın örgütü henüz yok. Onu kurmak gerekiyor. Ve nasıl kurulacaktır, yeni şartlar neyi emrediyor burada yaratıcı olmak lazım." Dedim.

Eski sol örgütlenme parametrelerinden değişik bir durum var antiküresel örgütlenmede. Ayrıca anti-küreselleşmeyle ilgili olarak, "Bunlarda teori yoktur. Onun için ciddiye alınamaz" gibi bir yaklaşım da gösterildi..

100 binler toplanıyorsa onun hem teorisi vardır, anti-küreselleşme daha ne istiyorsun. Mevcut hareketlerin hep teorisi vardır. Katılanların herbirini bir dünya görüşü vardır. Anarşistin, marxistin... Yoktur teorisi, ne demek?

Bir yeniHarman ropörtajı

Façalı kızlar

Esra Güngör

Herkes soruyordu...

Bazen, görmelerini istediğinde evden sargılar içinde çıkıyor, bazen, bu en mahrem acılarını, asla saygı duymayacak olanların gözlerinden, uzun kollularla saklıyordu. Bazen, kollarındaki kesiklerin varlığını unutuyordu. Yaşıtları gibi, hoş, masum, cicilerini giymiş kuşanmış bir genç kız oluyordu, sonra, hatırlatıyorlardı... "Müslümcü müsün?" diyordu bir otobüsün muavini pişkin pişkin. Bir mağazadaki tezgahtar ısrarla, "Ne oldu? Kaza mı?" diye sorabiliyordu. Televizyonda, arabesk müzik konserlerinde, kendine jilet atan fanatik hayranlar görüyordu, belediyenin gecekondu yıkımında evi yıkılan çaresiz adamın kendine jilet attığını görüyordu. Ama, o, küçük bir kızdı sadece, evi vardı, ailesi vardı, iyi bir okula gidiyordu, mutluluk görevi, mutsuzluksa isyanıydı. Ailesi bilmiyordu... Onlar dışında herkes anlıyordu. Yazlık kıyafetlerden korkuyordu, kollarındaki izler geçmiyor, zamanla sayıları sessizce artıyordu. Her üzüntüsünde, fiziksel acı kaçıışı oluyordu. Kendi bedeninde, onunla ilgilenmeyenleri, onu üzenleri cezalandırıyordu. Kendi hayatı, dünyadaki tek kozuydu, onu kullanarak meydan okuyordu...

Sıradışı bir öykü değil bu. Bugün, tüm dünyada, her iki yüz gençten birinin kendini bilerek yaraladığı, çok daha fazlasının ise kendi kendine çeşitli şekillerde zarar verdiği bir gerçek... Ülkemizde, halk arasında "faça" da denilen kesikler, bu şiddet türünde en sık rastlanan görüntüler. "Kendine yönelik şiddet" te, yanlış bilinen, yanlış algılanan bir sürü şey var; bunun bir intihar girişimi olduğu, kısaca "manyaklık, sapıklık" belirtisi olduğu ya da sadece uyuşturucu bağımlılarının buna kalkışacağı türünden yanlışlar çok yaygın. Her şey insanlar için, bizim için... Bu durum da, bir takım psikolojik rahatsızlıkların göstergesi, duyguları dışı vurma problemi, depresyon, kişilik bunalımları hatta yeme bozukluklarıyla beraber ortaya çıkıyor. Kendilerine zarar verenler "Müslümcü" ya da "satanist" olmak zorunda değiller. Bu kişiler, çoğunlukla, cinsel tacize uğramış, ev içi şiddete maruz kalmış, duygusal sömürü ve baskı yaşamış insanlar. Duygularını ifade etmeyi başaramayanlar, iç duygularını bu şekilde açığa vurabildiği gibi, kişi, kendinden memnun olmadığında, kendini cezalandırmak için de bu yolu deneyebiliyor. Kimse denemekle kalmıyor, bir alışkanlık, peşinizi bırakmayan bir karabasan oluyor, kendinize zarar vererek rahatlamaya çalışmak.

Rahatlatıyor mu, ruhsal acı fiziksel acıya dönüştüğünde daha mı katlanılır? Kendi kanımızı görmek ne hissettiriyor? Psikiyatrist değilim, ben cevap vermek istemedim. Toplumumuzda, bu davranışın erkeklerde biraz daha olağan karşılanıyor, kızlarda hayli yadırganıyor olmasından da yola çıkarak, kendine şiddet uygulayan iki kız ile konuştum. Yaşayanların ağzından dinlemek daha doğru diye düşündüm, yaşamayan bilemez...

Simge, 19 yaşında. Türkiye'nin tanınmış üniversitelerinden birinde eğitimini sürdürüyor. İstanbul'da yaşıyor. Elif, 21 yaşında. O da İstanbul'da yaşıyor, Simge gibi, üniversite öğrencisi. Ben onları dinlerken içim parçalandı, hayır, acımadım, küçümsemedim, sadece içimden, onların ruhlarında bu yaraları açanlara öfkelenim. İşte konuştuklarımız...

Kendinize fiziksel zarar veriyor musunuz?

S: Evet.

E: Eskiden veriyordum, artık değil.

Ne zaman başladınız?

S: Ben 14 yaşında başladım.

E: Ben 15'imdeyken bir kere kolumu kesmiştim, sonra 1 yıl kadar bir şey yapmadım. 16 yaşındayken tekrar yapmaya başladım, bu sefer sürekli olarak...

Peki neden? O yaşlarda ne oldu?

S: Kendimi kaybettiğim zamanlardı. Zaten başka türlü olabilir mi, aklı başında insan yapar mı! Hepsinin sebepleri birbirinden çok farklıydı. Bir tanesi; bir adam vardı, o adam hayatımın içine sığıp. Çok korktum, çok kötüydü. Anlatılmaz yaşamak lazım ama umarım kimse yaşamaz. Bunu yaptım çünkü çıkmazda gibiydim. Ailemin, o adamla ilgili olaylardan haberdar olmasından korkuyordum, bunu yaparsam sanki beni rahat bırakacaklardı. Öbürü de; birine aşkıttım, o yüzden. Onu çok seviyordum, o dönemde duygularım çok karıştı. "Onsuz olamam" diyordum. İlgisini çekmeye çalışıyordum. Benim öğretmenimdi. Kollarımı kesiyordum, demirlerle ayaklarıma vuruyordum, yürüyemezsem beni ziyarete gelir diye. Sanki bu şekilde kendimi daha iyi anlatacaktım. Haplar içtim. Zaten devamı geliyor.

E: Benim, 15 yaşında kendimle sorunlarım başlamıştı. Özgüvenim hiç yoktu, kendimden nefret ediyordum. Dünyada fazlalığım, ailemde fazlalığım diyordum. Bir kere yaptıktan sonra, rahatlatıldığını fark etmiştim. Hatta, daha sonra izlerin havalı göründüğünü bile düşünüyordum! Hepsi, ailemle kavgalarımın sonrasındaydı. Çok baskıcıydılar, sürekli üzerime geliyorlardı. Kollarıma jilet atıyordum, bazen şekiller çiziyordum ya da kelimeler yazıyordum.

Alışkanlık mı sizce?

S: Evet, sanki her üzüldüğümde... Ölümüne cesaret edemiyordum ve bunlarla yetiniyordum bir anlamda.

E: Kesinlikle bir tür psikolojik bağımlılık. Buna sığınmayı alışkanlık ediniyorsunuz, yaşamınızın bir parçası oluyor.

Herhangi bir madde kullanıyor muydunuz?

S: Evet. Birinci anlattığım olay sıralarında kullanıyordum. Ayrıca aşırı alkol kullanıyordum. Sentetik haplar alıyordum. Ve ailem farkında değildi. Ailemin fark etmemesi çok dokunuyordu, o yüzden kendime iki kat zarar vermek istiyordum. Belki bencilceydi... Nasıl başladığımı bilirdim hep, ama neyle yaptığımı bilmezdim.

E: Ben hiçbir şey alımıyordum. Hayatımda denemek için bile ağzıma uyuşturucu bir madde sürmedim. Sadece, o dönemlerde bol miktarda alkol tüketiyordum. Kendi kanımı görmek, benim uyuşturucumdur.

En son ne zaman yaptınız?

S: Ben iki hafta önce yaptım. Kolumu boydan boya kestim. Ne olduğunu hatırlamıyorum ama, önüme gelen beni

en rahat kesebilecek, en canımı yakacak, en çok zarar verebilecek aletle kestim.

E: En son ne zaman yaptığımı unuttum, herhalde 1-2 yıl olmuştur.

Hatırladığınız en son olaylardan biraz bahsedebilir misiniz, nedenleri neydi mesela?

S: Bir çok umudumu bağladığım, her şeyimi paylaştığım, çok sevdiğim insan beni terk etti, yüzüstü bıraktı. Ağlıyordum, ağlamak o kadar tuhaflaştı ki, nefes alamıyordum. Odamda, yerde büzülüp kalmıştım. Bir şeyleri düzeltmeye gücüm yoktu, çok zor geldi. Çaresizdim. "O" yoksa hiçbir şey yoktu. Ölmek istedim ama her zamanki gibi cesaretim yoktu. 14 yaşında olmayı istedim, o zamanlar ölümünden korkmuyordum çünkü, kendime daha büyük zararlar verebilirdim.

E: Ben sebebini hatırlamıyorum, mutlaka ailemle ilgilidir. Arkadaşlarımı ya da aşk acılarımı o kadar takmazdım da, evdeki baskı, her hareketime, her şeyime karışılması çok kötüydü. 17 yaşındayken annemden oklava ile dayak yedim, evire çevire dövdü.

Yaptıktan sonra ne hissediyordunuz, rahatlatıyor mu gerçekten?

S: Son seferinde, sabah gördüm. Gördüğüm zaman güldüm. Artık üniversitede okuyan bir insanım ve 14 yaşındaki gibi davranmıyordum. Pişman oldum. Çok kısa bir süre için rahatlatıyor. Sadece karar verdiğim, o aleti elime alıp kesmeye başladığım an mutluydum. Kesmeyi bitirdiğimde, aleti elimden attığımda, kanı görüp acıyı hissettiğimde pişmanlık geliyor.

E: Hatırladığım kadarıyla bayağı rahatlatıyordu. Stresimi alıyordu sanki. Mesela, çok gergin, çok kederli olurdu, yaptıktan sonra müthiş sakinleşirdim, ferahlardım, oturup ders çalışırdım hala kanlar sızarken!

Psikolojik yardım aldınız mı ya da almayı düşündünüz mü?

S: Bir dönem, yardım almayı düşündüm. Ama düşünmekle kaldı. Çünkü kimse ilgilenmiyordu. Yaptıktan sonra utanır, saklardım zaten. Aptal degillerdi, anlıyorlardı ama

hiç konuşmadılar. (Ailesinden bahsediyor.) "Manyaksın!" ve benzeri bir sürü aşağılayıcı laf sadece.

E: Ben de psikiyatriste gitmeyi istedim, bu yüzden olayı aileme anlattım. Beni doktora götürdüler. Bir yıl kadar tedavi gördüm, anti-depresan ilaçlar kullandım. İyileşiliyorsa, iyileştirmen sanırım. Teslim olmamak, savaşmak gerek.

Elif "iyileştin" dedi, ya sen Simge? Sen yine yapar mısın?

S: Zaten sağlam kafayla yapılan bir şey değil. Çok büyük bir çaresizlik, bir kara delik. Şimdi düşünürken, "yapmam" desem de, yine o kadar büyük bir acı olsa, herhalde yaparım.

İzler problem oluyor mu, toplum bu olaya nasıl bakıyor?

S: Problem oluyor. Hiç tanımadığım insanlar sorabiliyorlar, hatta yorum yapıyorlar. Mesela, bir restorandaki garson gelip, "neden kestin?" diye sordu. Hiç cevap vermedim. Ama konuşmaya devam etti. Kendi de zamanında bir kız için üçüncü kattan atlamış. "Erkekler için değmez." dedi. "Erkeklerde olabiliyor ama kızda hoş durmuyor, hakkında kötü düşünürler, lazerle yok ettir" dedi. Sonra, hesabı eksik aldı bizden. Sempatı duydu heralde.

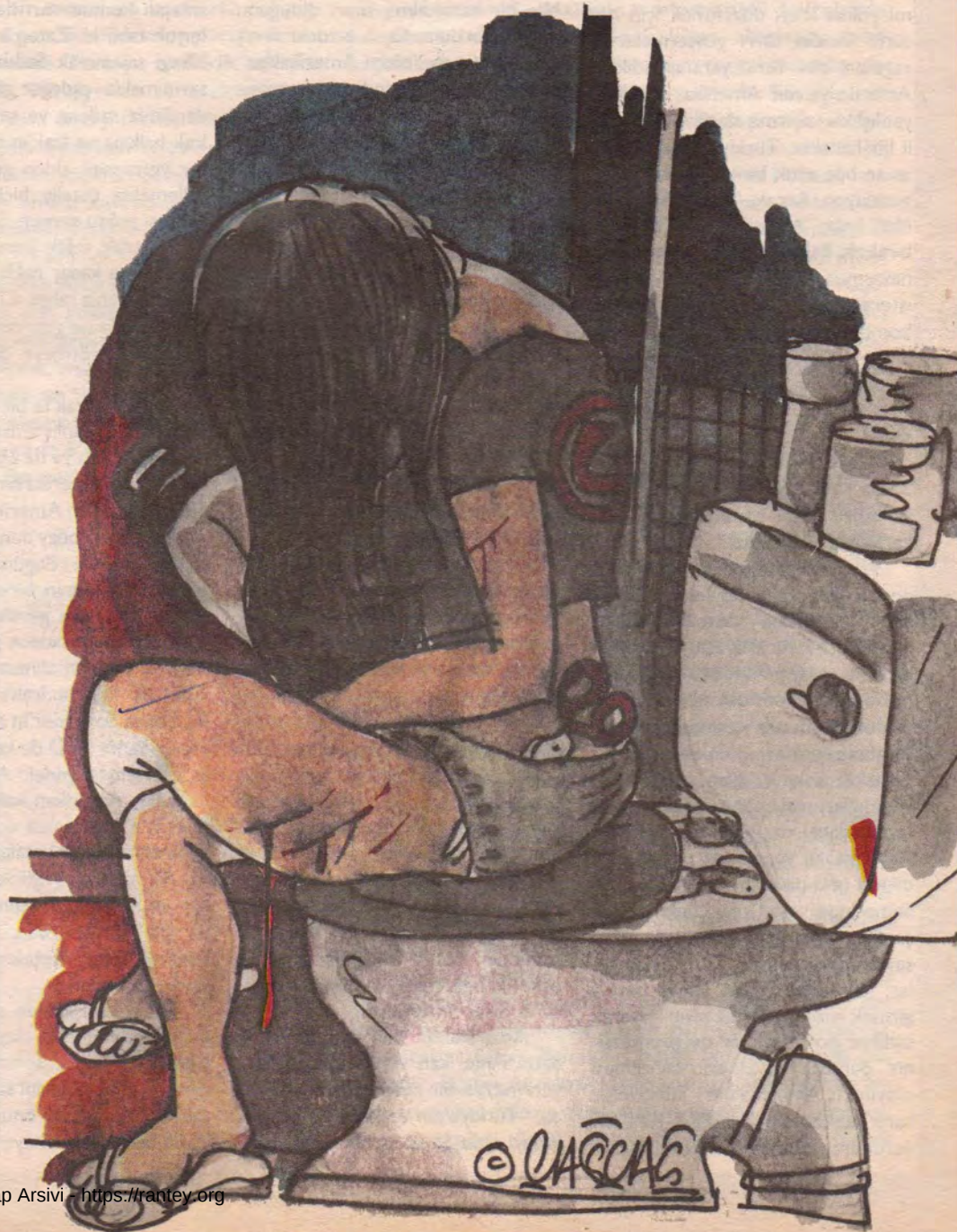
E: Ben insanların yaklaşımlarından rahatsız oluyorum. Herkes, dalga geçiyor, kendince yorum yapıyor. Acına saygı duymuyorlar. O yüzden, pişman olmuş gibi lazerle yok ettirmeyi değil ama izlerin üstüne dövme yaptırmayı düşünüyorum.

Toplumun gözünde kız olmanın bir farklılığı var anladığım kadıyla, erkeklerde daha mı yaygın?

S: Bence değil, öyle sanıyorlar. Kızlar alttan alttan geliyor! (gülüyor.) Kızlar şu anda daha abuk sabuk işler yapıyorlar. Erkeğin acısını anlıyorlar, ama bir kızın acısını anlamıyorlar.

E: Bir yerde okumuştum, kendine zarar verenlerin yüzde sekseni kızmış, 11 ile 50 yaş arası. Türkiye için değildi bu istatistik, yabancı bir kaynaktan. Türkiye'de erkekler vücutlarındaki izlerden utanıyorlar, bunlarla ilgi çekmeyi seviyorlar. Ama kızlar saklıyor.

Teşekkürler arkadaşlar. (İçimde bir şeyler cız ediyor.)

Hala Irak'a girmeyi düşünüyor musunuz?

Gazeteler her ne kadar "rezalet" türü başlıklar atsalar da Amerikalılar tarafından varlıklarından haberdar olunan, sayıları, mühimlikleri kayıtlı, görevleri bilinen 11 askerinin Süleymaniye'de gözetilmesine başka anlam ifade ediyor; üstelik başlarına Taliban ve Iraklı esirler misali çuval geçirilmiş olarak. Çünkü "rezalet" türü Amerika'ya kafa tutma kabiliyetinden başlıklar aslında olanları gizlemeye yönelik. Ayrıca Amerika'yı Kürt grupların provoke ettiği iddiası da konunun esas içereğinden soyutlayıp, saptırılması anlamına geliyor. Evet, yapılanlar tam bir rezalet ama Amerika'nın mesajı da açık: Artık Irak'ın herhangi bir noktasında özellikle de kuzeyinde Türk askerine ihtiyaç yok. İkinci, bir dönem, "Our boys" diyecek kadar yakın hissettiği Türk ordusuna Irak konusunda söz geçiremediği için ders vermek istiyor. Kolay değil, "Dheir boys" uzun süreden beri, söz dinlemiyordu ve ders verilmiyordu. İlk ders, tezkereyi geçirmeyen AKP'yi vaadedilen urufeden mahrum edilerek verilmişti.

Amerika, en yakın müttefikinden 1 Mart'tan yani tezkereyi o anlamı reddinin intikamını alıyor. En çok şaşırانlar da Türkiye'nin Irak savaşına girmemesinden dolayı Amerika'yı üzdüğümüzü düşünenler. Hala kendilerine gelebilmiş değiller nitekim. Kime kızacaklarını bilemiyorlar tezkereyi reddedenlere mi yoksa arayı düzeltmek için her türlü incitici tavrı göstermelerine rağmen, bir türlü yaranamadıkları Amerika'ya mı? Amerika 11 askeri yanlışlıkla kaçırmış değil. Çok bilinçli bir hareket. Türkiye'den özür dilense bile artık birilerinin uyanması gerekiyor. Ancak, "Bizim Amerikalılar" hala "Amerika'yı Irak'ta yalnız bıraktık, bakın başımıza neler geldi" havasında. Soruyu tersten soralım isterseniz: 12 yıl boyunca Irak'ın bombalanması için İncirlik'i kullandırıken, Çekiş Güç şemsiyesi altında Amerikan ajanları Kuzey Irak'ta çirit atarken, 1. Körfez Savaşı'ndan sonra Türkiye, milyarlarca dolar ticari kayba uğrarken neredeydiniz? Ya da sizin hayattaki her şeyi paraya tahvil eden mantığınızla "neyin karşılığını alabildiniz?"

Ama, bir ülke tüm siyasi ve ekonomik geleceğini böylesine ipotek altına alınmasına "dostuk" naifliği ile yaklaşır, sürekli aşgıllık kompleks ile yaşayıp Amerika'yı üzdüğümüzü düşünürse olacağı budur. Bizimkiler Amerika'ya kendilerini nasıl affetireceklerini, uluslararası güçle asker sokmayı filan düşünürken yaşadıkları mahcubiyet aslında karşı tarafı daha da küstahlaştırmıştır. Amerika'nın yaptığı da o çok sevindikleri reel politikaya uygundur. Bilinmesinde yarar var, çünkü ta başından tezkerenin geçmemiş olsasından hayıflanalar şunu söylemezler: "Amerika Irak'a yalnız başına girmek istemiş, Ordu tavır koyarak birlikte girmesek siz de giremezsiniz" demiştir. 11 askerin kaçırılması olayında Amerika'nın Türkiye'ye karşı tezkere tepkisi, PKK-KADEK sorunun çözülme biçimi, KDP-

Amerika 11 askeri yanlışlıkla kaçırmış değil. Çok bilinçli bir hareket. Türkiye'den özür dilense bile artık birilerinin uyanması gerek. Bizim Amerikalılar" hala "Amerika'yı Irak'ta yalnız bıraktık, bakın başımıza neler geldi" havasında. Soruyu tersten soralım isterseniz: 12 yıl boyunca Irak'ın bombalanması için İncirlik'i kullandırıken, Çekiş Güç şemsiyesi altında Amerikan ajanları Kuzey Irak'ta çirit atarken, 1. Körfez Savaşı'ndan sonra Türkiye, milyarlarca dolar ticari kayba uğrarken neredeydiniz?

KYB'nin Amerika'ya olan işbirliği gibi daha sayabileceğimiz birçok nedeni var. Evet, "Bizim Amerikalılar" çok üzüldü ama tarihe dönüp baktığımızda çok paniklenecek bir durum da yok aslında. Bir Johnson mektubu, bir haşhaş krizi, bir Kıbrıs krizi'nde de "müttefik Amerika" Türkiye'yi yalnız bırakmamış mıydı?

Türkiye'nin alması gereken bir karar vardır. Türkiye artık Kuzey Irak'tan çıkmalıdır. Çünkü yıllardır o bölgede dostluk yerine düşmanlık üretilmiştir. Ve o üretilen düşmanlık Türkiye'yi Kuzey Irak'ta yalnız bırakmıştır. Evet Türkiye bölgeden çıkmalıdır; ama Amerika öyle istediği için değil. Irak gibi önümüzdeki aylarda daha da derinleşecek bir batağa düşmemek için. Yani her şerde bir hayır vardır da diyebiliriz. Çünkü biraz yakından baktığımızda Amerika'nın nasıl bir şere bulaştığını görebiliriz.

Savaş öncesi ve savaş sırasında kulaktan kulağa, "Amerika'nın medyadan bazı isimleri satın aldığı" yayılmış hatta bu iddia gazete sayfalarına yansımıştı. O dönemde bile buna ihtimal vermemiştim. Çünkü, paranın bile bir satın alma sınırı olduğunu düşünüyordum. Oysa bizdeki savaş severler ya da "bizim Amerikalılar" satın almanın ötesinde performans göstermişlerdi. Daha sonradan işin sırrının inanmakta yattığını düşündüm; yani bir Amerikalı'dan daha fazla Amerikalı olmak gibi bir şeydi bu sanırım. Onlar bu işe inanıyorlardı. Allah'tan savaş tahmin edilen den çabuk bitti. Ama bizimkilerin aşgıllık kompleksleri, savaşa girmemenin pişmanlığı sona ermedi. Ne Amerika'dan dilenmedik özür ne de "emredin İran'a girelim" demedikleri kalmadı. Hala hayıflanıyorlar: "Kıy-tırık Polonya bile söz sahibi oldu biz kıydan seyrediyoruz. Şimdi Irak'ta olmak vardı." Şimdi Irak'ta işgalci konumunda olmanın nasıl bir bela getirdiğini bildikleri halde.

Evet, "bizim Amerikalılarımız", Amerikalıların bile "ufak ufak kaçmak gerekiyor" dediği Irak'ta olmaktan söz ediyorlar hala. Biat etmenin sonu yok tabii ki. Irak'a uluslararası güç sıfatı altında asker yollayıp üç beş kuruş sebeplenmek, Amerika'nın da gönlünü almak istiyorlar. Ama asıl hikaye paranın da ötesinde; kendini Amerika olmadan yalnız hissetme, kendini sürekli azarlayan ağabeyden onursuzca af dileme, kendine güvenmeme, 1 Mart'tan hiçap duyma, hali.

Halbuki tezkerenin reddedilmesinden sonra milyonlarca insan belki ilk kez Türkiyeli olmanın onurunu yaşamamış mıydı?

Amerikalılar bile işin farkında, hatta Amerikan yönetiminden ismi verilmeyen bir zatın geçen haftalarda, "Türkiye'nin tezkereyi geçirmeyişi iyi oldu. Şu anda Irak'ta ne yapı-

cağımızı tartışıyoruz. İşler kötüye gidiyor. Eğer Türkiye'de girmiş olsaydı gerginlik daha artardı. Bir de kuzey de Türklerle uğraşacaktık."

Bizim Amerikalıların arasında uyananlar da yok değil. Irak'ta yaşanan cehennem, Amerika'nın saplanmak üzere olduğu bataklığı fark edip, "aman dikkatli olalım" noktasına geldiler. Ama, bunu söyleyenler bile savaş öncesindeki tavırları konusunda tek bir satın bile yazmaktan imtina ediyorlar. Hani, "Savaş savunduk ama şu anda Irak'ta olanları gördükten sonra yanıldığımızı anladık" olgunluğunu gösteren yok. Sanki, çığırkanlığı onlar yapmamış gibi davranıyorlar.

Irak ordusunun direnmeyip teslim olması herkesi ama özellikle anti-Amerikan cepheyi hayal kırıklığına uğratmıştı. Hatta birçok kişi kendilerinin bile Irak halkından daha fazla direndiğini düşündü. Hatta savaşın 1. haftasını Irak'ta geçirmiş bir gazeteci olarak güneydeki direnişi ve Bağdat'taki hazırlıkları gördükten sonra işin uzun sürecini düşünmüş ve yazmışım. Ama ülkesi için direnmeyen bir orduyu, karşı tarafla anlaşan komutanları hesaba katmamıştık tabii ki. Zaten Irak halkı için ülkeyi savunmak Saddam Hüseyin'i savunmakla eşdeğer gibiydi. Neyse, derdimiz sadece ve sadece savaşın Irak halkına ve Irak'ın bütününe zarar vermesini elden geldiğince engellemek; üstelik hiçbir haklı gerekçesi yoktu savaşın. Savaş bittiğinde ise ufak tefek yanlışlar dışında hepimiz ne kadar haklı olduğumuzu gördük; içimiz rahat. Çünkü, Amerika'nın Irak'a ne getirebileceğini görmüştük ve görmeye devam ediyorduk.

Amerika Irak'ta bir çıkmaza girmiştir artık. Yanlış anlaşılmasın, bunu sadece ben ya da bizler söylemiyoruz. İşte Amerika'nın en popüler en çok satan en Amerikan gazetelerinden USA Today'den Charles Pena'nın yorumu: "Bugün ABD ve Britanya askerlerinin birer birer vurmakta kullanılan gerilla tarzı taktikler, buzdağının sadece görünen ucu olabilir. Bundan alınacak ders açık, ABD ilk fırsatta Irak'ı terk etmeli....Yoksa Sovyetler'in Afganistan'da yaşadıklarını ABD de kendi tarzında yaşayabilir; bölgedeki Arap ve Müslümanlar Amerikan kafirleri def etmek için Irak'a akın eder ve ABD, yıllar sürecektir bir bataklığa saplanır."

Bu satırlar bugünlerde Amerikan ve İngiliz gazetelerinde yapılan en naif yorumlardan, üstelik işgal sonuna kadar destekleyen gazetelerden birinden.

Amerika işgalden sonra Irak'ta hiç de beklemediği olaylarla karşılaşır; bir süre sonra öldürülen Amerikan askerlerini sayısı savaş sırasında ölenlerin önüne geçecek. Tarih tekrür etmeyecek Irak bire

bir Vietnam olmayacak tabii ki. Ama yeni bir bataklık olacağı konusunda ki belirtiler hiç de az değil. New York Times'ın 21 Haziran tarihli haberinde daha şimdiden yüzlerce askerin, çatışmalardan, korku ve kaygılardan kaynaklanan ruhsal bozukluklar yaşadığına değiniliyor. İşte bir askerin söyledikleri: "Size yalan söylemeyeceğim. Kapıdan dışarı çıktığım an gerginleşiyorum, üstelik her an bir silahlı saldırının size yönelceğini düşünmek dayanılmaz bir şey." Bir diğeri şunu söylüyor: "Iraklılara hiç güvenmiyorum. Hele yanıma beyaz turuncu bir araç yaklaştığında gerginliğim iyice artıyor". Askerin sözünü ettiği beyaz turuncu araç ise bir Irak taksisi yani ülkenin her yanında binlerce bulunanlardan. Hani zaman zaman içinde bomba yerleştirilip intihar saldırısı gerçekleştirilen taksilerden. Tüm bu korku ve gerginlik askerleri Irak halkına karşı da vahşileştiriyor, insanlık dışı uygulamaları arttırıyor. Uluslararası insan hakları örgütleri de raporlarında işgal güçlerinin ihlallerinin arttığını yazıyorlar. Irak'ta halka yönelik baskıların büyük bir bölümünün medyaya yansımadağına emin olabilirsiniz. Nasıl savaş sırasında Bağdat dışında olanlardan habersiz olduğumuz gibi; sağ olsun "embeded" arkadaşlar!

Peki Irak halkı direniyor mu? Topyekün bir direniş söz konusu mu? Bu sorulara toptan evet yanıtı vermek şimdilik zor. Ama net olan Irak halkının, Kürtler dışında Amerikalıları sevmediği ve nefret duygusunun da giderek arttığı. Zaten Amerikalıların en memnun olduğu grup da kuzeyde yaşayan Kürtler. Ancak Amerika işgalin hemen sonrasında yaptığı taktik hatayı şimdi anlıyor. Kürtlerin haricindeki etnik gruplardan silahları toplaması, Musul ve Kerkük'te Amerikan generalinin denetiminde yapılan şaibeli seçimlerde geçici yönetimlerin başına Kürt temsilcileri getirmesi Irak'ın yukarısı ile aşağısı arasındaki zayıf olan köprüleri atmasına neden oldu. Çünkü faşizan yöntemleri ile tanınan işgal valisi Paul Bremer bırakın Irak'ın bütününe şehirlere belediye başkanı, geçici yönetici atmayı bir başka bahara bıraktı. Amerika gibi sömürge yönetimi konusunda deneyimli bir ülkenin bizden ders alacak hali yok ama Amerikalılarla arası hiç iyi olmayan Iraklıların zihnindeki düşmanlığı daha da arttırdı. Irak'ı Saddam Hüseyin'den kurtarıp "özgürleştirmek" isteyen Amerika'nın bir süre sonra işin içinden çıkamayıp daha az kirlenmiş eski Baas Partisi yöneticilerini ortaya sürmesi işten bile değil. Çünkü işgal valisi Bremer ve arkadaşları "özgürlük" filan derken ilk günlerde gösterdikleri "iyi niyetin suistimal edildiğini"

anlayıp çark etmişlerdi; mesela, öyle her isteyen çıkıp parti filan kuramayacak, kafasına esen gazete çıkaramayacaktır. Listeyi daha uzatabiliriz ama yapabilecek bir şey yok: Özgürlüğün sınırını da doğal olarak Bremer ve arkadaşları belirleyecektir ve merak etmeyin bir süre sonra bu "geri kültürün" insanlarını demokrasi ve özgürlük gibi kavramlarla yönetmenin biraz lüks, üstelik işgalin mantığına uymadığını açıkça söyleyecekler. Yani düşüncelerini sözlerle dökecekler yakında. Ama her şey bu kadar kötü değil tabii ki. Irak'ın ilk Burger King'i Bağdat Havaalanı'nda açılırken İngiliz askerleri kraliçe'nin doğum günün Dicle nehri kenarında kutluyorlar. Ancak bazı "teröristler" bu mutlu tabloyu bozuyor tabii ki. İşgalciye karşı savaşın ne zaman terörist olduklarını tartışmaya bile gerek yok. Hatta bu "teröristleri" ezmek için Pentagon'un şahinlerinin ek asker istemesi bile gündemde. Ama siz bakmayın dünya ve Türkiye'deki büyük medyanın "Iraklılarla kurtarıcılarının arasını Saddam Hüseyin bozuyor" dediklerine. Bu saptamanın doğruluğu olsa da başına 25 milyon dolar konan Saddam Hüseyin yakalandıktan sonra bile Irak'ta nefretin getirdiği tepki içten içe büyümektedir; çünkü bu ruh hali savaş öncesinde de vardı. Ortadoğu'da farklı düşünenlerin sayısı da çok az. Üstelik Irak dünyanın herhangi bir yerinde değildir. Ortadoğu coğrafyasının ve radikal İslami unsurların göbeğindedir. Son günlerde kendiliğinden ortaya çıkan adını yeni yeni duyduğumuz irili ufaklı direniş örgütleri bile kurulmaktadır. Iraklı şiiiler ise Amerika işin başı başına bir bela olduğu için, askerler şimdilik Necef, Kerkela gibi bölgelerden uzak durmaktadır.

Amerika, Saddam Hüseyin belasından kurtulsa bile, ki bir süre sonra Irak halkının tepkisinden kurtulamayacak. Amerika'nın hesabı Saddam'la filan değil Irak halkıyla, çünkü artık Saddam yok. Irak'ta takip edebildiğimiz kadarıyla tepkiler yoğunlaşarak artıyor.

Amerika ise, Türkiye'nin de içinde bulunduğu birkaç Müslüman ülkeyi de katarak oluşturacağı "uluslararası güç"le işin içinden sıyrılmayı planlıyor. Yani "onlar ortalığı biraz yatıştırırlar, biraz da onlar ölürler" mantığı.

Ancak, hala tüm nefretin sadece Amerika'ya değil ülkeyi işgal eden hemen her güce yöneleceğinin farkında değiller galiba. Maalesef bunun içinde Türkiye ve Türk askeri de olabilir. Hala işgale ortak olmadığımızı hayıflanalarla sanırım söz hakkımız var: Irak'ta neler yaşanabileceğini siz de tahmin ediyorsunuz. Bırakın o "kıy-tırık" Polonya işgale payanda olsun.

Savaşın 1. haftasında o korkunç bombardıman sürerken Vatan gazetesinden Burak'la birlikte o cehennemde yaşadığımızı konuşuyorduk: "Böylesi bir saldırının unutulması çok zor. Bunun tepkisi ve travması yıllarca sürer".

Üstelik o zaman işgal başlamıştı bile.

Komisyon yükleniyor, Mesut Yılmaz susuyor

İkinci Oturum

Mutlu Esendemir

Başkan: Değerli arkadaşlar, toplantıyı açıyorum. Sayın Yılmaz, bu bölümde sizlere direkt veya dolaylı olarak Bakanınız Sayın Cumhurbaşkan'ın'den dolayı sizi ilgilendirebilir düşüncesiyle sorularımız olacak. Bu noktada sözü Sayın Mahmut Yıldız'a veriyorum.

Mahmut Yıldız (Şanlıurfa): Sayın Başbakan, o konuya geçmeden önce, hepimizin aklını karıştıran bu Kamuran Çörtük'le ilgili bildiklerinizi sizinle paylaşmak istiyoruz. Bu Kamuran Çörtük 1985 yılında müteahhitliğe başlamış, arkasından Çeşme Otoyolu, Karadeniz Otoyolu, Antalya Havalimanı'nın özelleştirilmesi, yurtiçinde, yurtdışında büyük ihaleler, banka alımı, banka alındıktan sonra içinin boşaltılması olaylarında bunun ismi geçiyor. Ayrıca, bir de Bolu Dağı Tüneli biliyorsunuz, Astaldi Firması aldı İtalyan ve bu tünelin 277 milyon dolara anahtar teslimiyle bitirileceği taahhüde bağlanmıştı. Fakat, her nedense bu firma bir gün gazetelere firma veriyor, Kamuran Çörtük'ü, Bayındır İnşaat'ı bükrasidaki işlerinin yürütmesi açısından ortak ettiğini gazete ile kamuoyuna duyuruyor. Yabancı firmaların bile Türkiye'deki işlerinin devam ettirebilmek için himayesine sığındığı bu Sayın Çörtük'ün arkasında güç, sözden önce, sizden sonra veyahut da sizin döneminizde, bu siyaset gücü nereden kaynaklanıyor, bunun arkasında kim vardı? Bu konuda bizi aydınlatırsanız çok memnun oluruz Sayın Başbakanım.

A.Mesut Yılmaz: Eğer bilseydim...

Mahmut Yıldız (Şanlıurfa): Ve şunu da ilave edeyim efendim; 277 milyon dolara alınan bu ihale, 455 milyon dolar harcanmış olmasına rağmen, bitme şansına sahip değil ve yetkililerin ifadesine göre bu işin 1 milyar dolarla biteceği düşünülmektedir. Bunu sağlayan da Sayın Çörtük'tür. Bu konu bizim merak konumuz oldu. Eğer bizi aydınlatırsanız... Sizden önce olabilir, sizden sonra olabilir, sizin döneminizde olabilir. Merak konusu bir olay efendim.

A.Mesut Yılmaz: O söylediğiniz işlerin tamamına yakını, zannediyorum tamamı bizden önceki dönemde olan işlerdi.

Mahmut Yıldız (Şanlıurfa): Efendim, bin sizin döneminizde olduğu iddia etmiyorum.

A.Mesut Yılmaz: Biliyorum ben. Benim bildiğim kadar, bu son Bayındırbank'a el konulması sırasında bütün bu işlerdeki hisseleri de devralındı Bankacılık düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından. Onun dışında siyasi ilişkileri konusunda doğrusu çok fazla bilgiye sahip değilim, yani sizi yanıltmak istemem.

Mahmut Yıldız (Şanlıurfa): Efendim, bir de biliyorsa-

nuz ki, bu Enerji Bakanlığı'yla ilgili kamuoyunda büyük iddialar var, doğruluk derecesinin ne olduğunu hepimiz bilemiyoruz. Şimdi, iddiaların temelinde Enerji Bakanlığı'ndaki bazı enerji ihalelerini belli kişilere verilmesi için enerji darboğazının Türkiye'de mevcut olduğu politikası gündeme getirildi ve bu enerji darboğazı politikasının neticesinde, Türkiye'de, bizim kömürle çalışan santrallerimiz 6.000 megavat gücündeyken ve bu santrallerimizin ürettiği enerjinin maliyeti Türkiye'ye 2,5 sent civarındayken, bunlar çalıştırılmayıp, bunların yerine belli insanlara, yarışa sokulmadan, ihale yapılmadan yap işlet devret modeliyle veyahut da yap işlet modeliyle Türkiye'ye maliyeti 8-10 sente mal olan doğalgazla bağlı ihalelerin verildiği söylenmektedir ve bunların devre sokulmasıyla Türkiye'nin ilave olarak ekonomik kaybı senelik 8 milyar dolardır. Bu konularla ilgili bize bilgi verebilir misiniz Sayın Başbakan?

A.Mesut Yılmaz: Evvela bu konuyla ilgili kendi konumumu bir açıklığa kavuşturmak istiyorum. Demin söylediğim Başbakanlık dönemimde, yani '97 ortasından '99 başına kadar yap işlet veya yap işlet devret modeliyle ihale edilmiş bir tek tesis vardır, o da Alaçatı Rüzgar Santrali'dir. Onun dışında, ne kömür ne doğalgaz ne de akaryakıtlı çalışan hiçbir santralin bu şekilde ihalesi söz konusu olmamıştır, yani benim dönemimde böyle bir ihale olmamıştır. Bizden önce açılmış olan ihaleler sonuçlandırılmıştır, bunlar yap işlet projesiyle yapılması öngörülen dört tanesi doğalgaz, bir tanesi de kömürle çalışan 4 termik santraldir. Eğer bunlar sonuçlandırılmamış olsaydı, şimdi şu anda Türkiye elektrik açığıyla karşı karşıyaydı. Şimdi, Türkiye'nin bir elektrik fazlası olduğu doğrudur, yani enerji fazlası olduğu doğrudur, ama bunu teşhis ederken meseleye doğru bakmak lazım. 1990'larda yapılan projeksiyonlarda hep Türkiye'nin yıllık enerji talebinin yüzde 8 ile yüzde 10 artacağı varsayılmıştır ve bu gerçektir. Geçmişe bakarsanız, Türkiye 1950'lerden beri enerjisi her sene ortalama yüzde 8 artan bir ülkedir, enerji talebi ve enerji arzı yüzde 8 oranında artan bir ülkedir ve ileriye dönük projeksiyonlar da bu varsayımla yapılmıştır. Ama, maalesef, bildiğiniz gibi, iki tane deprem felaketi ve iki tane ekonomik kriz Türkiye'de büyük bir ekonomik küçülmeyi beraberinde getirmiştir. Bu yüzde 8'li rakamlar yüzde 2'lere, 3'lere düşmüştür. Bu nedenle, şu anda enerji ar-

zıyla enerji talebi arasında enerji arzı lehine bir fazlalık olduğu doğrudur. Ama, bunun önceden öngörülebilmesi mümkün değildi. Yani deprem olacağı, kriz çıkacağı, önceden öngörülmesi mümkün değildi. Kaldı ki, bu arz fazlasından da fazla çekinmemek lazımdır. Çünkü, Türkiye enerji tesisleri hep limitte çalışan bir ülkedir. Halbuki bunların belli devrelerde çalışması, belli devrelerde bakıma alınması, daha düşük kapasiteyle çalışması dünya uygulamasına göre daha doğrudur. Onun için, şu anda Türkiye'nin enerji konusundaki durumunu aslında bence endişe verici bir durum olarak görmemek lazım. Kaldı ki, 1997, hatta 1998 başında Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde bizim bu Mavi Akım Doğalgaz Anlaşması görüşürken, bütün partiler adına söz alan milletvekilleri, Türkiye'nin daha fazla doğalgaz ihtiyacı olduğunu, bunun için yeni bağlantılara gidilmesi görüşünü dile getirmişlerdir. Hepsinin onayıyla o anlaşma geçmiştir Meclis'ten ama, daha sonra yaşadığımız gelişmeler, yani bu deprem felaketleri, ekonomik krizler, Türkiye'nin ihtiyacında bir öngörülerin gerisinde bir durumun ortaya çıkmasına neden olmuştur. Tabii bunda şehir doğalgaz şebekelerini de zamanında geçekleşmemesinin bir payı olduğunu düşünüyorum. Eğer doğalgazı Anadolu'ya yaymak konusundaki Botaş'ın çalışmaları planına uygun yürüseydi, bugün yine Türkiye çok daha fazla doğalgaz ihtiyacıyla karşı karşıya kalacaktı.

Özetle söylüyorum, bir buçuk sene zarfında benim başbakan olduğu dönemde rüzgar santrali dışında Alaçatı'daki santral dışında yapılmış ne yap işlet ne yap işlet devret konusunda hiçbir ihale yoktur. Yeni bir doğalgaz alım anlaşması da söz konusu olmamıştır. Mavi Akım, bizden önce başlayan bir projeydi. Biz sadece bu projeye Meclis'in onayını alarak yürürlük kazandırdık. Dolayısıyla, eğer bugün bir terslik olmuşsa, ben bunda geçmişteki hükümetlerden çok bu yaşanan gelişmelerin doğal afetlerin rol oynadığını düşünüyorum. Bir yerde, 1990'lı yıllarda Türkiye'de yap işlet devret modeliyle verilen doğalgaz santrallerinin çok aşırı fiyatlarla devletle anlaşma yaptıkları doğrudur. Zannediyorum 10 sentin üzerinde anlaşma yapan, 12 sente kadar anlaşma yapan kuruluşlar vardır bu Marmara Ereğlisi, Hamitabat falan. Bunların hepsi bizden önceki dönemdir. Bizim dönemimizde sonuçlandırdığımız bu yap işlet modeline göre yapılanlarda ise, maliyet, doğalgaz alım fiyatı, artı, işletme maliyeti olarak

Sayın Başbakan!
Sizin döneminizde 7 tane termik santral ihalesi açılıyor. Bu termik santrallerin kurulu gücü 900 megavatlır. Şu anda bu santraller teker teker kapatılıyor, mevcut hükümet bu kira bedeli olarak, sözleşmenin gereği bunlara yılda 1 milyar dolar para ödüyor.

hesaplanmıştır. 1,3 senttir, yani sant-rale ödenen para devlet tarafından 1,3 senttir. Şu anki maliyetleri zannediyor-um 6 senttir. Bu da devletin onlara doğalgazı 4 küsur sente vermesinden kaynaklanmaktadır. Eğer doğalgazı devlet 4,5 sent yerine 2 sente verirse, onlar 3,5 sente satarlar. Avrupa fiyat-larıyla Türkiye'de enerji arzı mümkün olur. Ama, maalesef Türkiye'de do-ğalgaz bütün dünyadan daha fazla ver-gilendirmektedir. Devlet tıpkı akarya-kıt gibi doğalgazı da bir vergi kalemi olarak görmektedir. Türkiye kadar yüksek doğalgazdan vergi alan dünya-da hiçbir ülke yoktur. Bu da enerjinin yüksek maliyetine neden olmaktadır. Dolayısıyla sanayiın yüksek girdilerle çalışmasına neden olmaktadır.

Mahmut Yıldız (Şanlıurfa): Sayın Baş-bakan, bu Elbistan Termik Santrali'nin yakıt maliyeti 0,95 senttir. Biz burayı çalıştırma-mışız, bunun yerine akaryakıt maliyet 4 sen-te, 3,90 sente varan santralleri çalıştırmışız. Yanlış bir politika değil mi efendim? Ve aynı zamanda sizin döneminizde 7 tane termik santral ihalesi yapıyor. Bu termik santralle-rin kurulu gücü 900 megavatır. Şu anda bu santraller teker teker kapatılıyor, mevcut hükümet bu kira bedeli olarak, sözleşmenin gereği olarak bunlara yılda 1 milyar dolar para ödüyor. Bu yanlış politikalarından kay-naklanan bir netice değil midir efendim? Akaryakıtla bağlı mobil santralleri söylüyo-rum.

A.Mesut Yılmaz: Meselenin uzman-ları burada olmadan, teker teker me-selelerle ilgili bilgilere sahip olmadan bu meseleyi doğru tartışmak müm-kün değil; ama, bu genelde söylüyo-rum, dışarıdan bakıldığı zaman, her-kese Türkiye'de su kaynakları çok ye-terlidir, bunlar değerlendirilmiyor, ucuza gidiyor, doğalgaz santralleri ya-pılıyor, bu da ülkenin kaynak kaybına neden oluyor iddiası vardır, halkta da makes bulmaktadır; ama işin bir de öbür tarafı var. Hidroelektrik santral-lerde maliyet, eşit kapasitede enerji üretimi için doğalgaz santrallerini altı mislidir. Yatırım maliyeti ve bunların devreye girmesi, doğalgaz santralleri-ne nazaran asgari üç misli fazla zama-na bağlı olmaktadır. 1997 ortasında biz iktidara geldiğimiz zaman, maale-sef, Türkiye'de enerji kısıtlaması uy-gulamak zorundaydık. Çünkü Türki-ye'nin ürettiği enerji Türkiye'ye yet-miyordu. Böyle bir durumda hükü-metler, siz de hükümet olsanız kim hükümet olursa olsun, bir an önce devreye girecek olan projelere öncelik vermek durumundadır. Yoksa, hid-roelektrik santral yapıp ona altı misli fazla kaynak ayırıp gerçekleşmesi için de yedi sekiz sene beklemeye ülkenin ekonomisinin tahammülü yoktur. Do-layısıyla o günkü şartlar içinde hare-ket edilmiştir, hatta termik santralle-rin bile yapımının zaman alacağı düşü-nülerek mobil santral, yani yurtdışın-dan getirilip, hazır hemen üretime ge-cek mobil santraller ihale edilmiş-tir. O dediğiniz santralleri hepsi ihale yoluyla yapılmıştır. Bazılar yabancı ül-kelerle yapılan ikili anlaşmalar çerçe-vesinde yapılmıştır, hatta o ülkeler bu müteahhitler seçmişlerdir, başvurular arasında onlar karar vermişlerdir. Do-layısıyla, Türkiye'nin '97 yılında karşı karşıya olduğu enerji darboğazını aş-mak için başvurduğu, bana göre, o

günkü şartlarda kaçınılmaz olan ted-birlerdir. Zaman içinde durum nor-male gelince, hele ekonomide bir kü-çülme yaşanınca, bu devlete sanki ek maliyet getiriyormuş gibi algılanabilir, bugün öyle değerlendirilebilir ama meselenin o günkü şartlarda değeri-lendirilmesi gerekir. Önemli olan, si-yesi tercihler ne olursa olsun, bütün bu enerji işlerinde iddia edildiği gibi herhangi bir kayırcılık, herhangi bir yolsuzluk yapılmamıştır. Bir adi rüş-vet olayı vardır, o da bu Beyaz enerji Operasyonu'yla ortaya çıkmıştır. So-rumluları da mahkum olmuştur. Onun dışında, yargıya intikal eden başka olaylar vardır, iddialar vardır ama netice itibariyle yargı tarafından tescil edilen en ufak bir yolsuzluk ola-yı söz konusu değildir.

Mahmut Yıldız (Şanlıurfa): Sayın Baş-bakan, Devlet Planlama Teşkilatı ve Dünya Enerji Forumu Türkiye'nin 2010 ve 2020 yı-lı enerji ihtiyacını 17 ila 25 milyar metreküp olarak belirlediği halde siz de yetkili bakan-larınız da Meclis'teki konuşmalarınızda Dev-let Planlama Teşkilatı ile Enerji ve Tabii Kay-naklar Bakanlığı arasında bir ihtilafın olmadı-ğını beyan ederek 2010 yılında doğalgaz ih-tiyacımızın 50 milyar metreküp olduğunu id-dia ediyorsunuz. Kamuoyunda bu iddia, Ma-vi Akım Projesi'nin gerçekleştirilmesine ze-min hazırlığı anlamında değerlendiriliyor.

Başkan: Bununla ilgili olarak Sayın Yıl-maz ben de bir şey söylemek istiyorum, çok özel ilgi alanıma giriyor bu enerji konusu: Dolayısıyla, bu 15 Aralık 1997 tarihli Mavi Akım Ana Sözleşmesi'ne uluslararası sözleş-melerde olduğu gibi, o günün bir parlamen-teri olarak ben de kabul oyu verenlemedim; ama, bilahare, ek protokolünü, yani vakıf olabildiğimiz kadarıyla gördükten sonra, Dı-şışleri Komisyonu'nda bugüne kadar yapı-lmayan, ender de rastlanan bir olayı yaptık, biz bu ek protokole muhalefet şerhi koyduk ve bu muhalefet şerhimiz de aynen şöyle di-yoruz: Mavi Akım Projesi Sovyetler Birliği-nin dağılmasından sonra Rusya Federasyo-nu'nun kaybedilenlerin kazanılması politika-sı gereği ve bu politikanın bir parçası olarak yürürlüğe konmuş bir projedir. Amaç, Türkmenistan gazının doğu batı enerji kori-doru üzerinden Türkiye'ye gelmesini engel-lemek, Türkiye pazarını kontrol ederek di-ğer gaz girişimlerine imkan tanımamaka, Kafkasların kontrolünün sağlayarak Bakü-Ceyhan petrol boru hattının yapımını engel-lemektir. Böylece Pazar kontrolü ve petrol ve gaz yollarını sadece Rusya Federasyonu üzerinden olmasını sağlayarak bağımsız Türk cumhuriyetlerini ve tüm bölgeyi kont-rol ve baskı altında tutmayı hedeflemekte-dir...

A.Mesut Yılmaz: Sayın Başkan, bun-lar siyasi değerlendirmelerdir. Burada sabaha kadar konuşuruz. Eğer bunlar-dan hareketle Mavi Akım'ın Türkiye için gereksiz bir anlaşma olduğu sonu-cuna varıyorsanız, bu konuda muhata-bınız ben değilim, Türkiye Büyük Mi-let Meclisi'dir. Hükümet, kendisi baş-lattığı değil, dikkat edin, kendisinden önce 54. hükümet zamanında fizibilite anlaşması yapılan, fizibilite çalışmaları yapılan Petesburg'da ön anlaşması ya-pılan bir projeyi değerlendirmiş ve uy-gun bulmuştur. Bu projeyi Meclise ge-tirmiştir. Meclis bunu aynen onayla-mıştır. Sizin daha sonra bir komisyon-da bir muhalefet şerhi vermeniz, Mec-lisin kararını engellemez.

Başkan: Çok özür dilerim. Bir araya gi-

Başkan: Tatmin olmadık burada Sayın Yılmaz.

A.Mesut Yılmaz: Hayır, herkesin tatmin olması mümkün değil ki, orada bilgi verildi.

Başkan: Hayır, hayır. İşin takipçisi olarak, bilen kişisi olarak uzman arkadaşlarımızla birlikte tatmin olmadık biz, o gün de olmadık, bugün de değiliz zaten.

rebilir miyiz? Açıklık getirmek için.

Sayın Yılmaz, Türkiye Büyük Millet Mecli-si, genelde uluslararası sözleşmeler Türki-ye'nin itibarı açısından evet diyor; ama, ben bununla ilgil devrin Enerji Bakanına sormuş olduğum soruların hiçbirine, sır kavramına girdiği için cevap alamadım. 1 Hairan 200 ta-rihinde ekprotokolle ilgili, o günün parti grubu adına yapmış olduğum konuşma son-rası arkadaşımızın öncülüğünde yapılan ka-palı oturumda da yine biz sorularımıza ce-alamadık. İcini bilmediğimiz, analizini yap-madığımız bir anlaşma hakkında biz nasıl ka-rar verilelim? Ne zaman ki basında kısmi olarak çıkmaya başladı, biz de Türkiye'nin yarınları için, geleceği için nasıl bir endişe oluşturmağını, problem oluşturmağını stra-tejik açıdan o zaman görebildik. Ben size şimdi size siyasi olarak değil, Türkiye cum-huriyeti Devleti gibi dev bir ülkenin, istikbal vaad eden bir ülkenin, G-20'ler içinde olan bir ülkenin can damarı bir doğalgaz enerji olayında Rusya gibi bir ülkeye yüzde 70 ora-nında bağımlı hale getirilmesini nasıl değeri-lendiriyorsunuz? Bunu rakamlara nasıl da-yandırıyorunuz? Ben size rakamları arz et-tim. Yani hangi gerekçelerle bu ihtiyaç do-

ğuyor, rakamlar olarak bana lütfederseniz memnun olurum, stratejik açıdan nasıl de-ğerlendiriyorsunuz; yine tekrar memnun olurum.

Buyurun:

A.Mesut Yılmaz: Sayın Başkan bu anlaşmanın Meclis'teki görüşülmesi sırasında, biraz önce dediğim gibi, bü-tün parti sözcüleri, ihtilafsız hepsi, bu-nun lehinde konuşmuşlardır. O tarihte bu stratejik unsurunu filan dikkate alınmaması söz konusu değil yani bu-nun gaz bakımından Rusya'ya bağımlı hale getireceği, Rusya'nın Türk doğa-gaz pazarındaki payını arttıracağı filan biliniyor. Burada bilinmeyen bir tek husus vardı, o da fiyat mekanizmasıydı. Yani hangi fiyattan bu anlaşma ya-pılacaktır? Daha sonra, Meclis, bu ko-nuda, sizin de ifade ettiniz gibi, gazete haberleri üzerine bir kapalı oturum yaptı. O kapalı oturumda da bu konu-lara açıklık getirildi.

Başkan: Tatmin olmadık burada Sayın Yılmaz.

A.Mesut Yılmaz: Hayır, herkesin tatmin olması mümkün değil ki, ora-da bilgi verildi.

Başkan: Hayır, hayır. İşin takipçisi olarak, bilen kişisi olarak uzman arkadaşlarımızla birlikte tatmin olmadık biz, o gün de olma-dık, bugün de değiliz zaten.

A.Mesut Yılmaz: Tamam.

Benim görüşümü soruyorsanız, ben bunun Rusya'ya bağımlılığın Türkiye açısından çok büyük bir handicap ol-duğuna inanmıyorum. Niye inanmıyo-rum, bugün Almanya'nın Rus gazına bağımlılığı bizden çok daha fazla. Ya-ni, 2020 yılında bizim varacağımız ba-ğımlılıktan çok daha fazla. Bugün glo-balleşen dünyada artık öyle kuşkulara gerek yok. Kaldı ki, biz zaten İran'la bir anlaşma yapmışız, İran üzerinden Türkmen gazı alıyoruz. Öbür tarafta, Nijerya ve Cezayir'le anlaşmalarımız var. Likit olarak gazı getiriyoruz, Mar-

mara Ereğli'sinde işliyoruz. İstedğimiz zaman ilave kaynaklar da anlaşma yapabiliriz. Bu anlaşmanın, Türkmen gazına bir alternatif olmadığını da o zaman hükümet olarak ifade etmişiz. Biz, hükümet olarak değerlendirdik, Rusya ekonomisiyle ilişkilerimizi de değerlendirmemiz lazım. Rusya'da Türk müteahhitlerini payı 12 milyar dolar senede. Rusya'yla ticaret hücmünü artırmadan, bu bizim lehimize olan dengeyi sürdürmemiz mümkün değil.

Netice itibariyle, Rusların bize getirdikleri teklif, bizim açımızdan son derece cazip bir tekliftir. Bu teklif bize yapılmamıştır, bizden önceki hükümete yapılmıştır. Bizden önceki hükümet bu teklifi kabul etmiştir. Kabul etmekle de doğru yapmıştır. Niye doğru yapmıştır; çünkü 1985'te biz Rusya'ya doğalgaz anlaşması yaptığımız zaman, Türkiye'ye boru hattıyla gelen doğalgaz, dört ülkeyi geçerek geliyordu. Ukrayna'yı, Moldova'yı, Romanya'yı ve Bulgaristan'ı geçerek geliyordu. Halbuki, 1990'lı yılların sonunda biz gördük ki, bu ülkeler, anlaşmadan fazla gaz çektikleri için, Türkiye'ye anlaşmada bağlanan miktarlarda gaz zaman zaman gelmiyordu. Bundan dolayı da gaz sıkıntıları yaşanıyordu. Onun için, bizden önceki 54. hükümet zamanında, o zamanki Enerji Bakanı Sayın Kutan, bu konuda Gazprom'la bir anlaşma yaptı, bir protokol yaptı. Dedi ki; biz yapacağız Karadeniz geçişini, size Samsun'da teslim edeceğiz, bu sizin işinize geliyor mu gelmiyor mu? Petersburg'a gittiler, orada, Botaş Genel Müdürü Murathan zannediyorum, o zamanki, bunun ön anlaşmasını yaptı, sonra geldiler, burada, Sayın Kutan'ın şahitliğinde anlaşmalar imza edildi, çalışmalar yapıldı. Biz hükümete geldikten bir hafta, onbeş gün sonra, Ruslar bize gelip, fizibilite anlaşmaları yapıldı, biz bunu yapmaya hazırız, siz gazı Samsun'da alacaksınız dediler. Bu benim için cazip bir teklifti. Ben hükümet olarak bunu değerlendirdiğim zaman, elimde başka bir alternatif yok. Türkmen

gazı zannedildiği gibi veya Türkmenbaşı'nın söylediği gibi, benim bugünden yarına başvurabileceğim bir alternatif değil. Türkmen gazının Türkiye'ye gelebilmesi için 4 milyar dolar yatırım yapılması lazım. Ama bu parayı bulsanız dahi mesele hallolmuyor. Hazar geçişi konusunda siyasi ihtilaf var. Ruslarla Türkmenler arasında ihtilaf var. Bu ihtilaf giderilmeden, zaten proje gerçekleşmiyor. Deniz Kuvvetleri dolayısıyla, Türkmenbaşı'nın ben size gazı Türkenistan sınırında 40 dolara veririm ifadesi, hiçbir şey ifade etmiyor. Biz, Türkiye'nin doğalgaz pazarını mevcut durumda kalacağını varsayamayız; biz, Türkiye'nin büyüyeceğini varsayıyoruz. Başka bir doğalgaz anlaşması da yok, dikkat edin. Türkiye bir batıdan doğalgaz alıyor, Rusya'dan, bir Nijerya ve Cezayir'den getirip Marmara Ereğlisi'nde doğalgaz üretiliyor, bir de, İran'la bir anlaşma yapmışız, daha yürürlüğe girmemiş.

Başkan: Çok özür dilerim; bugün yürürlükte olan anlaşmalar gereği yıllık olarak 2003 yılı olarak Türkiye'nin alması gerekli olan doğalgaz miktarı nedir?

A.Mesut Yılmaz: Sayın Başkan, bu size bağlı. Siz eğer hakikaten, o likit gaz satan tröstleri aşip, onların menfaatlerini aşip, gazı, köydeki vatandaşın bile evine götürmeye hükümet olarak kararlıysanız, o zaman talep çok daha fazladır. Bütün şehirlerinize, İstanbul gibi, Ankara gibi doğalgaz götürdüğünüzü düşünün. Avrupa'daki gibi bütün köylerinize doğalgaz götürdüğünüzü düşünün. O zaman, işte Türkiye'nin ihtiyacı yıllık 40 milyar metreküptür.

Başkan: Sayın Yılmaz '97 yılı, sizin 1 Temmuz '97 Yılı, Başbakan olduğunuz tarih.

A.Mesut Yılmaz: Evet.

Başkan: Sonu itibariyle, konutta kullanılan doğalgaz miktarı 1,955 milyar metreküp.

A.Mesut Yılmaz: Evet, çünkü, o tarihte bir tek İstanbul ve Ankara'nın bir bölümü vardı.

Başkan: 2001 yılı sonunu şimdi de size takdim ediyorum. 2,767...

A.Mesut Yılmaz: Doğrudur, bugün itibariyle 3,5'tur.

Başkan: Çok özür dilerim; yani şimdi siz bu 4 sene gibi zaman diliminde neresinden baksanız, 800 milyon metreküp yıllık artış... Yani siz konutu ne kadar jet hızıyla yapacağınız ki biz, 2001 yılında toplam 15,5 milyar metreküp, 55,5 milyar metreküpe çıkacak, bu bir. İki, doğalgazdan üretilen elektrik enerji kilovat saatinin maliyeti, hidroelektrik santrallerinde üretilenin üç dört misli daha, daha pahalı.

A.Mesut Yılmaz: Değil, değil...

Başkan: Sayın Yıldız, ben yanlış mı söylüyorum?

Mahmut Yıldız (Şanlıurfa): Efendim, hidroelektrik santralinde elde edilen enerjinin maliyeti, yani 0,6 sent civarındadır.

Başkan: Doğalgazdan elde edilen?

Mahmut Yıldız (Şanlıurfa): Kömürle elde edilen enerjinin kilovat saati 2,5 sent civarındadır. Şu anda doğalgaza bağlı olan santrallerde elde edilen enerjinin maliyeti de 6 ila 12 sent arasında değişmektedir.

A.Mesut Yılmaz: Sayın Başkan, bu rakamlar hiçbir şey ifade etmez: Bunlar işletme maliyetleridir. Buna, yatırım maliyetini koymak lazım, finansman maliyetini koymak lazım. Siz, bugün sadece Sakarya'da şu anda faaliyette olan doğalgaz santralini muadilli bir hidroelektrik santrali yapmanız için 7-8 milyar dolar harcamanız lazım. Bu 7-8 milyar doların finansman maliyetini hesap ettiğiniz zaman, hidroelektirik santralının maliyeti çok daha farklı bir noktaya gelir. Yani, enerjinin maliyeti farklı bir noktaya gelir. Burada önemli olan, demin dediğim rakamdır. Bizim yaptığımız yap-işlet anlaşmalarına göre, biz bunu işleyen, doğalgazı işleyip enerji çöüren santrallara 1,3 sent ödüyoruz. TEAŞ olarak. Enerjiyi ondan alırken, 1,3 sent ödüyoruz. Eğer siz doğalgaz olarak aldığınız fiyata doğalgazı buna verirsiniz, enerji maliyeti 3,5 sente düşer. Bunun üstüne...

Mahmut Yıldız (Şanlıurfa): Yalnız, Sayın Başbakanım, bir hatırlatma yapayım; kömürle işlenip kömürle çalışan santrallerdeki yatırım maliyeti de dahil enerjinin kilovat saati 2,5-3 senttir. Yatırım maliyeti de dahil.

A.Mesut Yılmaz: Kömürde maliyet doğalgazdan biraz daha azdır. Yani, o ithal kömürse eğer dışarı-

dan geliyorsa eğer, biraz daha düşüktür.

Başkan: Çok özür dilerim Sayın Yılmaz. Yani kafalarımızın daha berraklaşabilmesi için, yine devletin resmi kurumlarını raporlarından size bir bölüm okumak istiyorum: 30 Haziran 1999 tarihinde Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarı Prof. Dr. Orhan Güvenen imzasıyla Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına gönderilen yazıda "Müsteşarlığımızca yapılan çalışmada 2005 yılı itibariyle elektrik enerjisi sektöründe yaklaşık 15 milyar metreküp doğalgaz ihtiyacı gözükmesine karşılık, BOTAŞ Genel Müdürlüğü tarafından 2005 yılı için aynı amaçla 30 milyar metreküp gazın tüketilmesinin planlandığı ve buna göre gaz alım bağlantılarına gidildiği görülmektedir...

A.Mesut Yılmaz: Bu raporların hepsi değerlendirilmiştir. Bakanlar kurulunda, enerji konusunda, doğalgaz konusunda, benim hatırladığım, en az iki defa bu kuruluşlardan birifing alınmıştır. Netice itibariyle, bakanlar Kurulu, bu konuda yapılan anlaşmaların uygun olduğunu benimsemiştir. Nitekim benden sonra hükümetin başına gelen Sayın Ecevit de, bu Mavi Akım anlaşmasını aynen devam ettirmiştir. Burada yapılan yanlış, bugünlerde gazetelerde de yer alan rakamlardaki yanlış, bu anlaşmaların azami olarak öngördüğü doğalgaz alım miktarlarını, sanki bugün alınacakmış gibi takdim etmeleridir. Biz Mavi Akım'la Rusya'dan alacağımız en yüksek miktar olan 14 milyar metreküpü 2011 yılında alacağız. Bizim bugün alma yükümlülüğünde olduğumuz rakam, zannediyorum, 1,5-2 milyar metreküptür. Kaldı ki, bizim Batıdan aldığımız doğalgazda iki ayrı anlaşma söz konusudur. Birinci anlaşma, rahmetli Özal'ın zamanında yapılan anlaşmadır, fiyatı bellidir, formüle bağlanmıştır, ikinci anlaşma, maalesef, Ruslar tarafından bizden önceki hükümete, Sayın Recai Kutan'ın bakanlığında dikte ettirilen anlaşmadır. Orada, araya Turusgas diye bir firma sokulmuştur, bir aracı firma sokulmuştur. O aracı firma aracılığıyla, 1000 metreküpte 12 dolar bir maliyet artışı söz konusu olmuştur. Ben, şahsen bundan dolayı o günkü hükümeti muahaze etmiyorum. Çünkü, Türkiye'de doğalgaz sıkıntısı vardı, bunu aşmak için Ruslarla anlaşmak gerekiyordu ama o yapılan anlaşmaya göre Türkiye, farklı fiyattan Turusgas aracılığıyla doğalgaz alıyor. Yani, 6 milyar metreküpü ilk yapılan anlaşmaya göre alıyoruz, geri kalan miktarı, şu anda 4 milyar metreküp kadar olan kısmını Turusgas üzerinden 12 dolar fazla fiyattan alıyoruz. Bundan her zaman vazgeçme imkanımız vardır. Yani bizim Batıdan aldığımız miktarı senede 10 milyar metreküp olarak değil, ilk anlaşmaya bağlanıyorsa 6 milyar metreküp olarak alma hakkımız var. Pahalı doğalgazı almama hakkımız var. O zaman bizim Mavi Akım, İran Marmara Ereğlisi'ne gelen Cezayir ve Nijerya doğalgazı ve bir de batıdan gelen hattı dikkate aldığınız zaman, toplam anlaşmalar bağladığımız miktar, ancak bugün için 12-13 milyar metreküptür. 12/13 milyar metreküp de, zaten Türkiye'nin şu andaki ihtiyacıdır.

Devamı Haftaya

"Yani siz konutu ne kadar jet hızıyla yapacağınız ki biz, 2001 yılında toplam 15,5 milyar metreküp, 55,5 milyar metreküpe çıkacak"

Bilgisayar üzerindeki mühhiş soygun

Güney Gallerli yoksul bir çocuk... Bir merak ve bunun bedelini ağır ödüyor. Oysa merak, ezelden beri bilimin temeli olmuştur. "Merak"ı zincire vurduğumuz halde tekerleği keşfetmeyi bekliyor olacaktık. Neden bu HACKER'lar yazdıkları kodları ile bu SCRIPT KIDDIES dediğimiz Betik Çocukları'nı kobay olarak kullanırlar, ardından da bir hafife edası ile iz sürerek, onları mülkün temeli olan adaletle teslim edilirler... Madem yakalayacaktınız; neden o Scriptleri(betikler) sizler kendiniz denemiyorsunuz? Ya da onlarca güvenlik zayıflıklarına sahip tekel yazılımı yamalamak (patch) yerine yüksek lisans ücretli sürekli yeni sürümler çıkarılmasına sessiz kalırsınız???!!? Donanım üreticileri tüm donanımları bu zayıflıklar ve açıklar içeren popüler yazılıma göre üretmekte.. Kimi işgüzar hackerlar işi gücü bırakmış ve hafiyeliğe girişmişken... Biz kullanıcılar ne düşmekte? Elbette, AÇIK KAYNAK KOD'lu yazılımları kullanmayı öğrenmek...Sizlere bu hatıf, Galler'li Raphael Gray Aka Curador ve onu yakalayan Chris Davis ile yapılan müthiş mülakatı aktarıyorum.

TIPKI MERAKLI BİR KOMŞU-NUZ GİBİYİMİ

Raphael Gray Aka Curador, 18 yaşında bir hacker. Galler'in kırsal bölgelerinde yaşıyor ve 2000 yılı kışında 26 bin kredi kartını elektronik ticaret yapan bir web sitesinden alıp kendisine gönderdi... Eski bir hacker olan Cris Davis peşine düşüp yakaladı ve 23 Mart 2000 günü tutuklandı. Ve Birleşik Krallık (UK) hack tarihine geçti..

Hackerken ne tip bir heyecan yaşıyorsunuz? Bu iş seks uyuturucu, Rock'n Roll'a denk yeni bir akım mı?

Sanırım öyle de diyebiliriz. İlk, 10 dakika sonra hacklediğim siteden 5 bin 500 kredi kartının indirilmesini beklerken, kesinlikle sözünü ettiğim gibi bir heyecan vardı. Bunu yaparken gerçek bir haz alırsın, adrenalin yükselir. İzlerken bir ipucu ararken hiç birşeye ulaşmamışsam, bazen hiç yerimden kalkmadan, uyumadan, sadece buna konsantre olarak başka hiçbir şey yapmaksızın 2 gün harcardım. Sonuçta işlem bitince tek tesellin, bu olaydan elde ettiklerin değildir elbette....

Seni bunu yapmaya iten dürtü nedir? Seni aniden zengin bir adam yapacak sırrı ele geçirmek değil sanki yalnızca.

28 yaşına geldiğimde kesinlikle üniversite bitirmiş veya başlamış olacağım. Günün sonunda onların bilgisayarındakilere kimin sahip olduğunu bilemezsin. Bir bilgisayara girdiğinde ve bir ağa ve oradan başka bir ağa, bir yerlerde gerçekten ilgilenebileceğin bir şeylerle karşılaşırınsın. Buldukların yeni bir "x-files" showa dönüşebilir. Herhangi bir şey bulabilirsin.

Bunun için bütün bir gece ayakta kalmak değer mi gerçekten?

Bence kesinlikle değer.

Bilgisayar sana ne kazanç sağlıyor?

Bilindiği gibi bilgisayar benim işim. Bugün yaptığım gibi bir iş yaparak kazanç elde edebilirim. Gerçekten program yazarak ve benzeri işler yaparak, bu işleri yapmak için yeni yöntemler bularak mesela yapay zeka için "neural network" kurarak ki; en çok ilgimi çeken konu, koca bir tatmin elde edebilirim....

Fakat sen, ne var ne yok görmek için evlere giren, bir hırsız gibisin. Hiçbir şey almıyorsun, neye yarar?

Sanırım açıkça belli ki; ben meraklı biriyim. Ben tıpkı meraklı bir komşunuz gibiyim. Birinin bilgisayarına girdiğinde oldukça ilginç olabiliyor, onların nasıl çalıştığı, ne ile ilgililer, kim-

lerle iletişimeler, işleri ile ilgili ne tür işler yapıyorlar? Gerçekten çalışıyorlar mı? Onların iş alanları nedir? Sadece bilgisayarlarındaki içeriklere bakarak pek çok insanın yaşamını görüyorsun...Kimileri bilgisayarından ailesi ile yazışmakta vesaire, böyle sadece duruma bağlı...

10 yıl içerisinde neler yapacaksınız?

Üniversiteye gitmek istiyorum. Birtakım araştırma fonu bulmayı istiyorum ya da öyle bir şeyler, hatta yapay zeka ile robotik ekipmanlar yaparak özür-lüler için yaşam kalitesini yükseltebilirim. İnsanlarla bilgisayarların daha iyi etkileşime girmesini sağlayacak yeni yol ve yöntemler araştırarak geçirebilirim. Böylece insanlar evlerinde bilgisayarlarla daha fazla zaman geçirebilirler.

Yapmak istediklerin bunlar... Tabii, eğer hapisanede değilsen??

Doğru, eğer hapiste olursam, ağırlık çalışırım, yapacak başka bir şey yok ne de olsa...

Tek amacın, onlarca insanın kredi kartı numaralarını çalarak, onlara ne kadar salak ve şaşkın olduklarını göstermek değil sanırım. Gerçekten neyin peşinde-sin?

Gerçekten başka bir şey peşinde olsam, sen bilirdin, sanırım bu işler konusunda, sen benden daha çok şey biliyorsun.

Kredi kart numaralarına bu tutkun nedendir ki?

Onlar, en güzel seçim... İnsanlar kendi kredi kart numaralarını, başkalarının bilmesinden hoşlanmıyor.

Çünkü o birileri kredi kartlarını alabilir, kullanabilirler ve para çekebilir diye.

Evet

Sende bunun için almıyorsun değil mi?

Hayır. Denemedim ve almadım, geri almadıkları hiçbir şey yapmadım. Bu kartları kullanarak yapabileceğim bir çok şey vardı, ama yapmadım. Tek amaç mesaj vermektir....

Mesajın neydi??!

Orada pek çok insan var ki; bırak müşterilerinin güvenliğini kendi güvenliklerini bile sağlayamıyorlar. Dahası işleri korumak için hiçbir şey de yapmıyorlar.

***neural network: çeşitli bilgilerin tümünü birden aynı anda işleme tabi tutan bilgisayar**

Chris Davis eski bir hacker, şimdilerde bilişim güvenliği üzerine çalışmakta, izini sürerek CURADOR'un yakalattı:

O, İKİ BÜYÜK ŞİRKETİ BİTİRDİ

1-İlk defa ne zaman Curador'u duydun?

Yaklaşık Şubatın 3 ü veya 4 ü idi her zaman vakit geçirdiğim hackernews.com a girdiğimde duydum. O elektronik ticaret yapan iki ayrı web sitesini kirdiğini ve yaklaşık 3 bin ya da 4 bin kredi kartı numarası aldığını anlatan bir mail göndermişti.

2-Neden peşinden gittin?

Birincisi, o Kanada'nın Markham sitesine girdi. İkinci sebep ise bir iyi yada kötü etik temellere dayanmayan davranışlar sergilemekteydi. Şunu demek istiyorum ki; günlük hayatta kötü bir adam bile hacker alt kültürü ile geliyorsa, hala bir etiği vardır demektir. Hackerlık hırsızlık değildir ve bir onuru vardır. Bu bir hacker etiğidir ve bu genç adam bundan yoksundu. Onun ki; sadece övünmek içindi, bir etiği yada felsefesi yoktu.

3-Ve ne zaman övündüğünü öğrendin?

O hackernews sitesine, bu iki siteyi hacklediğini ve 4 bin-5 bin kredi kartı numarasını aldığını içeren küçük bir haber yazmıştı. Hatta; NBC, CNN, buradaki insanlarla tüm medya ile iletişim kurdu. Önceleri şirin bir mail dedim, ilgilenmedim, elektronik postasını da ignore (yok saymak)ettim. Ancak ardından ısrar ile ben buraları hacledim, kredi kart numaralarını aldım, şunu bunu yaptım. "Benimle söyleşi yapmak ister misiniz?" içerikli mailer göndermeye başladı. Onlar da ignore etti... Fakat küçük bir haber ajansı var: internetnews.com ve Brian McWilliams isimli adam, onunla söyleşi yaptı. Polisler laf attı, sataştı, aşağıladı, bol bol övündü, hünerinden, yeteneklerinden söz etti.. Ateşle oynadığının farkında değildi.

4-En sonunda, sen de onun üzerine gitmeye karar verdin? Onu bulmak zor oldu mu?

Onu bulmak benim için hiç de zor olmadı. Onun izini İngiltere'nin internet servis sağlayıcılarından (ISP) takip ettim ki; sadece 1 saatimi aldı. Gördüğün gibi benim için zor değildi. İki hafta içerisinde de ISP onun ev adresini bana verdi.

5-Sen onlara ulaştığında otoritelerin ilk tepkisi ne oldu?

FBI, teknik bir konu olmasına karşın bu olay ile gerçekten çok ilgilendi. Gerçekten ne olduğunu anlayamadılar ama ben açıkladım. Tek tek anlattım. Yerel polis çok nazıkdı ama gerçekten de anlayamadılar.

6-Bu tip suçlarda polisin bil-

gi düzeyini nasıl buluyorsunuz?

Hmmz. Bilişim konusunda polisin bilgi düzeyi oldukça düşük. Sanmıyorum ki; onlar uygun bir hazırlık yapsınlar ya da bu konuda gerekli birikimi sağlasınlar ve bir bilişim suçları bölümü kursunlar. Bunlarla ilgili

olduklarını bile sanmıyorum. Sonunda birçok açıklamam ile olayı bitirdik. Fakat sanıyorum polisin bu alanda güvenlikçi olarak çalışan insanlardan özel bir ücretlendirme ile oluşacak bir ekip yapmaya gereksinimi var.

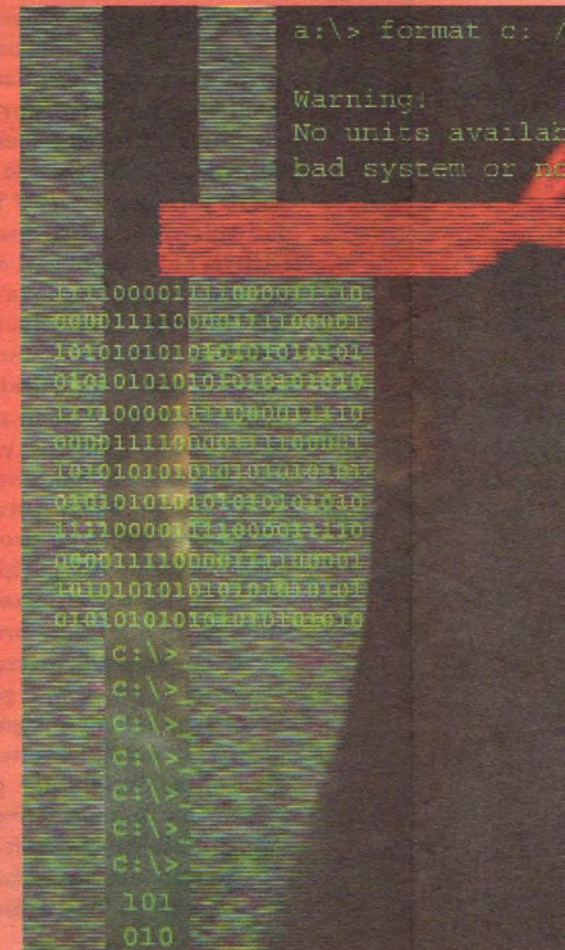
7-Curador olayında onun yaptığı hangi kategoriye giriyor-du?

O, 26 bin kredi kartı numarası çalmıştı. Bu kredi kartlarını kullanarak online alışveriş yapmış ve bu kart bilgilerini de internette kullanıma açmıştı. Bu iki şirket de ticaret hayatına yeni başlamıştı. Şimdi kimse onlardan alışveriş yapmak istemiyor.

8-Bu siteler korunmalı gibi bir görüşe herhangi bir sempati duymakta mısınız?

Biliyorum ki; bu siteler daha güvenli olmalıydı. Her ikisi de küçük aile şirketi gibi bir şey. İki adam bir web sayfası yapıyorlar

ve internet kazanma venlikleri sağlayabilişmanın para kazanma. Pek ürünlerin venli zana sef ki; gö si.. Pek yeterli bir rosoft w büyük aç yorlar. H bu açıkla tanımlı anlamıyo insan bu kendileri ama değil ları araştı yfıllıkların ve sunuc sadece iş ları açık aynı fikir Curador miyorum ye çalıştı nı fikirde 9- İki Güney C küçük bi sinden 2 marası e olsa kor mi?? Evet, edici bir 14 yaşın şındakile telerine

Yyguncunun hikayesi

orusunuz?
onusunda
dukça dü-
onlar uy-
nlar ya da
ikimi sağ-
uçları bö-
arla ilgili

miyorum.
lamam ile
sanıyorum
nlikçi ola-
n özel bir
uşacak bir
nimi var.
nda onun
ve giriyor-

art num-
kartlarını
veriş yap-
rini de in-
çmişti. Bu
yatına ye-
nse onlar-
istemiyor.
nmalı gibi
ir sempati

teler daha
er ikisi de
bir şey. İki
yapıyorlar

ve internetten birkaç dolar kazanmaya çalışıyorlar. Güvenliklerinden emin olmalarını sağlayabilecek bir güvenlik danışmanına ödeyebilecek kadar para kazanan şirketler değildiler. Pek çoğu gibi Microsoft ürünlerini niteliği gereği güvenli zannediyorsa da, maalesef ki; görüldüğü gibi tam tersi.. Pek çok insan bu konuda yeterli bilgiye sahip değil. Microsoft web sunucularda çok büyük açıklar olduğunu bilmiyorlar. Hatta Microsoft NT'de bu açıklar. Koca delikler ön tanımlı olarak geliyor. Bunu anlamıyorlar. Sonuçta pek çok insan bunları bilmediği için kendilerini güvende sanıyorlar ama değiller. Herkes bu konuları araştırmalı ve güvenlik zayıflıklarını bulup kapatmalı ve sunuculardaki servisleri de sadece işleri için gerekli olanları açık tutmaları konusunda aynı fikirdeyim. Ama kesinlikle Curador'un yaptığını onaylamıyorum ve onun ispat etmeye çalıştığı konuda, onunla aynı fikirde değilim.

9- İkinci el bir bilgisayar ile Güney Galler'den 18 yaşında küçük bir savaşçının web sitesinden 26 bin kredi kart numarası ele geçirmesini az da olsa korkutucu bir şey değil mi??

Evet, bu küçük tedirgin edici bir şey. Her gün oluyor, 14 yaşında, 13 yaşında, 12 yaşındaki çok önemli web sitelerine giriyorlar. NASA bu-

nu bir örneği. Siteyi kırıyorlar ve web sayfasını değiştiriyorlar. Bu grafiti gibi bir şey gerçekten! Bu da bir tür siber grafiti. Ortalama günde buna benzer 20 olay rapor ediliyor. Bu arada kayıtlara geçmeye kaç olay var bende bilemiyorum.

10- Ve bir görüşe göre şayet 18 yaşında Güney Gallerli biri 26,000 kredi kart numarasını ele geçirebilirse organize suçlarda aynı şeyi yapabilirler.

Evet kesinlikle. Curador'un söylediğine göre biliyorum ki; birçok organize suçlar ona yüklü para teklifinde bulunmuşlar. Benim üyesi olduğum guruplardan da değişik organize suçlarla anlaşma yapanlar oldu.

11- Internet zayıflıklarını teröristler ve suçlular açısından nasıl kategorize edersin?

İnterneti 1-2 saat kapatabileceğin yöntemler var. Bunu yapabilecek insanlar taniyorum. Bu işi yapmadıkları için onlara minnettarım. Onlar etikli insanlar, iyi ki; bu tip organize suçlar ve teröristlerle çalışan insanlar da bu tip bir hünere sahip değiller. Eğer o tip insanlar bu bilgilere sahip olsalardı işte o zaman gerçek dehşet başlardı.

12- Bunlar ne tür zayıflıklar. Ne yapılabilir?

En önemli zayıflık Microsoft uygulamalarında. Microsoft'un web sunucusunda 15-20 civarında ciddi güvenlik açığı

bulunmakta. Son iki yılda çıkan 3 yada 4 kritik açık söz konusu. İşte gördüğümüz gibi bu tip çocuklar, şimdi bu açıkları kullanıyorlar, çünkü pek çok program orada sunulmuş ve çocuklarda bunları indiriyor, çalıştırıyor ve web sayfasını kendine göre değiştiriyor. Bir tanesi size 1 dakikada web sunucuya tam erişim hakkı veriyor. Bir diğeri de bir dakikada web sunucuyu kapatabiliyor. Orada çocukların indirip çalıştırabilecekleri ama nasıl çalıştıktıklarını anlayamayacağı bu tip pek çok program var. Onlar bu programların nasıl yazıldıklarını anlayamazlar. Onların bildiği ve anlayabilecekleri sadece mouse'u tıklamak, böylece pek çok sorun pek çok probleme neden olacaktırlar.

13- Curador'u takibe karar verdiğinde ne hissettin?

Curador'u takibe karar verdiğim de övünmeler başladı. Önce sadece, "Bak bu yaptığın iyi bir şey değil", "Senin sandığın kadar iyi bir iş, iyi bir fikir değil" demek istedim. Bunlarla başlamak istedim ama o işe, insanları ve polisleri aşağılayarak başladı. Bir radyo programında söyleşi yaptık. Bir bana sordular, bir de ona. Sonra ses kayıtlarını birleştirdiler. Bu tıpkı bir kedi fare oyunu gibiydi. Ve daha sonra bu iş, daha bir takıntı haline geldi. Polislerle yemeden içmeden 2 gün boyunca eldeki tüm verileri birleştirmeye çalıştık. Ancak bütün hissettiğim bir hayal kırıklığıydı. Sanırım tamamen buydu. Açıkça düşündüğüm şey; bu yanlış, bu çocuğun yaptıkları yanına kalacak. Sanırım sadece bunu hissediyordum.

14- Onu kovalamaya başladığında ne düşündün? Kafanda bu kişiye ait nasıl bir resim oluştu mu?

Kesinlikle o çok gençti. Uykuları kaçmıştı. Sürekli yeni web sitelerine konmaktaydı. Tüm uğraşları boşunaydı. Sonra açıkça belliydi ki; o iyi bir eğitim görmemiş ve fazla da zeki bir çocuk değildi, sadece genç ve eğitimsizti. Yetişkinseniz, tercihinizi kredi kart numarası çalmakla yapmazsınız. Bunun dışında başka bir resim oluşmadı kafamda.

15- Şimdi ona ne olduğu hakkında bir bilgin var mı?!

Sadece iki gün önce, 2 İngiliz mahkemesince dolandırıcılık, 10 İngiliz mahkemesince bilgisayar kötüye kullanma suçları ile suçlu bulundu. Şimdi sanırım ciddi sorunlarla boğuşmakta.

Onun görevi Avrupa Topluluğunun Türkiye Kriterlerine uygunluğunu kontrol etmek

Bay Limon, gördükleri karşısında hayrete düştü...

Bay Limon'un keskin gözleri anında kriterlerimize uymayan bir tespit yaptı...

LÜTFEN ÖYLE DEMEYİN.. ÖDEVLERİMİZİ YERİNE GETİRMEK İÇİN BİZE 2004'E KADAR SÜRE VERİN..

Unutuşa

İçinde yaşadığımız kent, insanı üç bin yıldır tanıyor. 2000'li yıllarda, aldığı zorunlu göç'lerle, büyük bir metropole dönüşmüş olan İstanbul, olası yüksek ölçekli bir deprem kaygısını da içeren dev sorunlarla öylece bekliyor.

Merkezi ve yerel yönetimler, ve uzman kadrolar yetiştiren ve barındıran üniversite çevreleri; sosyopolitik çalkantılar, ekonomik krizler, yolsuzluklar, talanlar, önemli dış ve iç borç ödemeleri gerilimiyle günü geçiren kentin ve ülkenin bu sorunlarını çözmede kasıtlı bir sessizlik ve atalet içindeler. Sorunları biliyorlar; ama çözme mekanizmaları oluşturmada isteksiz ve kayıtsızlar.

Yüksek eğitilmiş üniversite çevrelerinin, toplumun bütününün sorunlarından kopmuş, içe kapanık varoluşları; merkezi ve yerel yönetimlerin yüzeysel ve kendi çıkarlarını gözetten popülist oy kaygısı ağırlıklı politikaları; kenti ve ülkeyi akıllamaz bir biçimde kimsesiz kılıyor.

Unutuşa terkettikleri yalnızca geçmişte burada yaşamış insanlardan kalan tarihi dokuyu, yapılar ve onların insanlık kültürüne ait olmuş öyküleri değil; sonradan gelen insanların da, bir gelecek tasavvuru oluşturmayaarak, yalnızlığa ve terkedilmeye bırakıyorlar.

Sistem, özellikle son 30 yıldır, büyük bir soğukkanlılıkla ve fütursuzca, karanlık soruşturma dosyalarıyla da daha iyi anladığımız bir biçimde, ona yönetme yetkisi vermiş topluma kıyasla vuruyor. Toplumdan ses çıkmıyor; aldığı darbelerle her kesimi tepe sersemi olmuş durumda, eylemsiz ve bıkkın. Direnmiyor; çünkü direniş de zamanla olu-

şan ve olgunlaşan bir kültür.

Toplumun darbelerle ve travmalarla ke-sintiye uğratılan ve parçalanmış bilincinde, artık yalnızca an'lar ve birbirinden kopuk anılar var. Ve kıyasla bir yoksulluk. Tarihi bölgelere girdiğinizde; dikkatinize çarpan en önemli şey bu yoksulluk. Bugün, bu yoksulluğa ev sahipliği yapan geçmişin görkemli yapıları, hayalet görüntüleriyle canınızı yakıyor. Göç'ler sonucu bu yapılara yerleşen insanlar, onların barındıran bu zengin mirasın anlamının farkında değiller; ve bugün kendilerini de içine alan bu öyküyü algılamadan, yabancı oldukları bu kentte, yaşam kavgalarıyla kaygılı bir uğraş veriyorlar.

Bu bölgelere girdiğinizde, bir süre sonra; giderek kimliklerin silindiği, tahrip edilmiş ve başkalaştırılmış biçimleriyle tarihi yapıların; ve yaşadıkları yerlerden göç'e, sürgüne yollanmış yoksul insanların; birbirinden habersiz ama ortak 'hayatta kalma' mücadelesinin tanığı olma durumunda buluyorsunuz kendinizi. Bu sertlik, ve görüntülerle size çarpan şiddet, bu kimsesizlik, bir isyan duygusu uyandırıyor içinizde.

Ve dünyayı döndüren tek şeyin 'para' ve ticaret yapmak olduğuna inandırılmış küçük esnaf, bazı bölgelerde, kimi zaman 15. yüzyıla kadar uzanan tarihi dokunun içinde; çeşitli dönemlerde yönetimler tarafından verilmiş ruhsatlarla, bu yapıların korunmasına imkân vermeyen üretimlerini ve yıkımları sürdürüyorlar.

Yıkımlar her alanda sürüyor: Sert kopuşlar, yerinden edilişler, fiziksel ve duygusal göç'e-sürgüne zorlamalar, insan ve toplum

Yıkımlar her alanda sürüyor: Sert kopuşlar, yerinden edilişler, fiziksel ve duygusal göç'e-sürgüne zorlamalar, insan ve toplum belleğinde ve onun mekânı kent ve doğada, geri dönüşü ve iyileştirmesi zor yaralar açıyor; duyguları ve davranışları travmatik bir biçimde etkiliyor. Süreklilik duygusunun yitimi, her alanda hayata olan güvenimizi sarsıyor.

*Sen en bahtsız şehirlerin
Bir sen eskisin dünyamızda
Bir sen sonu gelmeyen kederler kinler zulümler içinde
yüzyıllardır beklediğimiz
Bir sen aptalları budalaları uşaklarını peşin sıra sürüyorsun
Geride kederli soluk yüzler omuz silkişler daha dayanıklı
daha soylu bekliyor*

İlhan Berk, İstanbul Kitabı, (1947)

terketmek

belleğinde ve onun mekânı kent ve doğada, geri dönüşü ve iyileştirmesi zor yaralar açıyor; duyguları ve davranışları travmatik bir biçimde etkiliyor. Süreklilik duygusunun yitimi, her alanda hayata olan güvenimizi sarsıyor.

Yalnızca insanın ve toplumun belleği değil, bütün bunların sonucu, kentin belleği de derin bir yara almış durumda. Süreklilik duygusunun taşıyıcısı tarihi yapı stoğunun beşte biri bugün kullanılamaz durumda. Kentin tarihi okumaları yok olmak üzere.

Bazı üniversite çevreleri; 'kalıcılık ve sürekliliğin' batı modelleri olduğunu, ahşap Osmanlı mimari geleneğinin 'geçicilik' üzerine kurulduğunu söyleyerek, soruna kayıtsız kalıyor. 'Değişim ve modernleşme' söylemleriyle,

mahalleler, evler, sokaklarla birlikte düşünülmesi.

Bazı kent planlamacıları; tarihi doku içindeki yapı sağlamlığı sorununu öne sürerek; mülkiyetin toplulaştırılması, imar ve mülkiyet haklarının transferi gibi muallak söylemler kullanıyor; kentle ilgili yapılan ortak toplantılarda kurumsal yatırımcılarla işbirliğinin işaretlerini veriyor. Oysa yalnızca kentin kalbi Beyoğlu bölgesinde, sit alanı içinde 4.600 yapı var; yalnızca İstiklâl Caddesi'nde 2020 yapı bulunuyor. Her şeyin 'para' için satıldığı, özelleştirmelerin bu denli yoğun olduğu bir dönemde; Türkiye Cumhuriyeti'nde yaşayan çoluk çocuk her yurttaşın son 20 yılda üç bin dolar borçlandırıldığı bir dönemde; hangi ayaklar üzerine oturduğunu henüz anlayamadığımız bir tür tuhaf kamulaştırmadan mı söz ediliyor?

Koruma; yalnızca fiziksel değil, planlamayla birlikte, toplumsal olmalı. İnsanla birlikte. Yapı sağlamlığı sorunu, insanla birlikte çözülmeli. Çok kültürlü tarihi kent doku korunmalı; bütün bölgeleriyle. Bütün bunların olabilmesi için; merkezi yönetim (Kültür ve Turizm Bakanlığı) ve yerel yönetimler (İstanbul Anakent ve İlçe yönetimleri) adım atmalı. Üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları bilgi toplama ve aktarma, proje oluşturma konularında duyarlı, paylaşımcı ve üretken olmalı. Anıtlar Kurulu'na işleyiş kazandırılmalı. Başka ülkelerde yaşanan deneyimlerden ve uygulamalar-

'görünmeyen bellek' kavramını öne sürüyor. Oysa, Süleymaniye ve Zeyrek mahallelerinin, ahşap evlerin ve aşağı doğru süzülerek inen sokakların kalıcılığı, en az farklı kültürlerden geri kalan tarihi yapı stoğunun kalıcılığı kadar önemli. Koruma, yalnızca Süleymaniye camii için olmamalı; bütün anıt yapılar, çevrelerindeki sivil yapılarla:

tim (Kültür ve Turizm Bakanlığı) ve yerel yönetimler (İstanbul Anakent ve İlçe yönetimleri) adım atmalı. Üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları bilgi toplama ve aktarma, proje oluşturma konularında duyarlı, paylaşımcı ve üretken olmalı. Anıtlar Kurulu'na işleyiş kazandırılmalı. Başka ülkelerde yaşanan deneyimlerden ve uygulamalar-

dan yararlanılmalı. Ortak toplantılarda, yabancı uzman konuklar tarafından, büyük bir enerji ve içtenlikle aktarılan bilgiler, çok daha geç olmadan hayata geçirilmeli. Kentin imar planları bir an önce bitirilmeli ve tarihi doku kayıt altına alınmalı. Yok olmaktan kurtarılmalı. Özellikle son 30-40 yılda yaşanan korkunç tahribata, tarihi ve kültürel mirasın katliamına ve talana son verilmeli.

Bu bölgelere girdiğinizde, bir süre sonra; giderek kimliklerin silindiği, tahrip edilmiş ve başkalaştırılmış biçimleriyle tarihi yapıların; ve yaşadıkları yerlerden göç'e, sürgüne yollanmış yoksul insanların; birbirinden habersiz ama ortak 'hayatta kalma' mücadelesinin tanığı olma durumunda buluyorsunuz kendinizi. Bu sertlik, ve görüntülerle size çarpan şiddet, bu kimsesizlik, bir isyan duygusu uyandırıyor içinizde.

KÜLTÜREL MİRASIN YAKIN TARİHİ

1986 yılında, İstanbul'da dört bölge, Unesco'nun (Birleşmiş Milletler Bilim Kültür ve Eğitim Teşkilatı) Dünya Mirası Listesi'nde yer aldı: Süleymaniye, kent surları, Sultanahmet arkeolojik park alanı ve Zeyrek.

Başvuruda bulunan 176 ülkeden yalnızca 125 ülke, 730 doğal ve kültürel alanla bu listeye girebildi; Dünya Mirası anlaşmasını imzalayarak, kültürel ve doğal mirasını koruyacağını taahhüt etti. Anlaşmaya göre devletler, bu varlıkları korumak, tanıtmak ve eğitim programına alıp gelecek kuşaklara anlatmak, üniversitelerde bu konuda yapılan araştırmalara destek vermek zorunda.

Türkiye, listedeki yerini, beş on katına çıkarabilecek potansiyele sahip. Unesco yetkilileri; Üsküdar, Eyüp, Galata-Beyoğlu, Haliç ve Boğaziçi'ni de Dünya Kültür Mirası Listesi'ne alabileceklerini söylüyor.

Unesco, bu listeye girenlere parasal destek vermiyor ama koruma programları için teknik destek sağlıyor; Dünya Bankası ve Avrupa Birliği'nden mali destek bulunmasına yardımcı oluyor.

Fener Balat Semtleri Rehabilitasyon Programı yapımına Fatih Belediyesi ve Unesco öncülük etti. Unesco yetkilileri, programı Avrupa Birliği'ne götürdü ve program kabul edildi; Avrupa Birliği'nin 7 milyon euro tutarındaki hibe desteğiyle; 200 evin onarımı gerçekleştirilecek, bölge halkına dönük çok amaçlı bir sosyal merkez kurulacak ve Balat çarşısının ıslahı gerçekleştirilecek. 2003 başlangıç tarihli program dört yılda tamamlanacak ve 200 ev, tarihi doku korunarak 50'er evden oluşan gruplar halinde onarılacak. Yetkililer, bu programın bölge için bir başlangıç ve hareketlilik noktası oluşturacağını söylüyor. Bölgede toplam 1267 yapı bulunuyor.

Unesco'yla olan ilişki gerilmiş

durumda: 2003 yılı haziran ayında, Unesco Kültür Mirası Merkezi yetkilisi; Kültür ve Turizm bakanlığı yetkilileri, İstanbul Anakent yönetimi ve İlçe yönetimleriyle yaptığı toplantıda; İstanbul'un tarihi eser envanterinin işleneceği kentin imar planlarını 1996 yılından bu yana beklediklerini, kentin tarihi dokusunun korunmasıyla ilgili ciddi endişelerinin olduğunu, dünya kültürel ve tarihi mirasına da ait olan kentte ciddi tahribat ve kayıplar olduğunu, koruma gerektiğini, Türkiye'nin yükümlülüklerinin yerine getirmesini beklediklerini, altı ay içinde eksiklerin tamamlanmaması halinde İstanbul'un Dünya Mirası Listesi'nden çıkarılacağını söyledi.

Kentin imar planları önemli çünkü:

Pİlana işlenmeyen tarihi eserler her an ortadan kaldırılabilir, çevresindeki yapılaşmayla kent içinde boğulabilir. Son 30-40 yıl içinde çok sayıda eser kaybolmuş, yok edilmiş. Kentin imar planlarının, 1995 yılında yapılan toplantı sonrasında, bir yıl içinde bitirilmesi gerekiyordu.

-Ayrıca: kent peysajının korunması, yüksek binaların yapımına son verilmesi, merkezi ve yerel yönetimlerin yetki düzenlemelerinin yeniden yapılandırılması, mevzuat değişikliğine gidilmesi, ahşap ve kagir yapıların korunması için acil programlar yapılması, sivil topluma daha fazla denetim olanağı verilmesi, bölgelerin yalnızca turizme ve ticaret gibi işlevlere açılıp orada yaşayan insana kapatılmaması gerekiyor.

-İstanbul, Dünya Mirası Listesi'nden çıkarılırsa, Türkiye 'kültür varlıklarına düşman davranan ülkeler' kümesine girecek.

AMERİKA'DAN MEKTUP VAR...

Canım Arkadaşım,

Bugün Amerika'da hiç olmayacak şeyler oldu! Bir kere insanlar akın akın sokaklarda. Bu New York'tan başka yerlerde pek görülecek bir durum değildir. Oysa bugün nehrin üzeri beyaz puantiye mavi bir etek gibi teknelerle, nehir kenarı da piknikçilerle dolu. 'Piknikçiler' demek, durumu yeterince anlatmıyor. Yapış yapış sığağa aldırın yok. Hani görsen, bu insanların başka zaman klimasız yaşamadığına inanamazsın.

Herkese bir rehabet çökmüş. Ne telaş var, ne de koşturmaca. Çimenlerde güreşe tutuşanlar mı ararsın, öpüşüp koklaşanlar mı, hepsi var.

Otomobiller çimlere üzerine park edilmiş. Buna rağmen ortada ceza yazan polis yok. Mangallar alev alev yakılmış. Başka bir günde olsa, metrekare başına bir itfaiye arabası düşecek bir durum. Ama bugün 4 Temmuz. Ve 4 Temmuz'da, başka zaman olmayacak ne varsa oluyor...

'Bana ne Amerikalıların Bağımsızlık Günü kutlamalarından' dediğini duyar gibiyim. Ama bir düşün! Sen hiç Cumhuriyet Bayramı'nı, öğrencilik yılların dışında kutladın mı? Türkiye'de insanların 'Yaşasın, bugün 29 Ekim' diye sokaklara döküldüğünü, yapılacak gösterileri heyecanla beklediğini gördün mü? Kısacası, Cumhuriyet Bayramı'nda, resmi törenlerin dışında bir halk kutlamasına tanık oldun mu? Ben oldum, işte onun için yazıyorum. Bugün, bütün kurallara karşı gelindi ve Washington'un nemli sıcaklığına rağmen çok güzel bir gündü.

Coşku sadece Washington'da değil, her yerde yaşandı. Bizim mahalledeki havai fişek gösterisi, Washington Anıtı kenarındaki dillerle destan kutlamayı hiç aratmadı. Mahallemini

zi ilk defa bu kadar kalabalık gördüm. Demek bazen 'hayalet şehir' sandığım bu yerde insanlar yaşıyormuş. Onları görünce rahatladım.

Biliyorum sen benim New York gezimi merak ediyorsun. Doğrusu unutulacak bir gezi değildi. Üç buçuk saatlik Washington-New York arası tren yolculuğu için, gidiş-dönüş 125 dolar ödeyin, unutulmuyor. Hayır bu özel, hızlı veya aklına gelebilecek her türlü lükse sahip bir tren filan değil. Normal bir şehirlerarası tren. Dizüstü bilgisayarını kullanabileceğin elektrik aksamı, küçük bir kafeteryası, rahat koltukları var tabi ama o kadar.

Al sana bir Amerikan gerçeği! Aynı yolu arabayla gitsen, aynı zamanı alır ve gidiş-dönüş 20-25 dolardan fazla benzin parası ödemezsin. Hatta uçakla gitsen, trene verdiğin paraya, gidiş-dönüş bileti bulursun. Gel gör ki, kamu ulaşımına verilen ehemmiyetsizlik, tren fiyatlarında kendini apaçık gösteriyor. Maksat otoyollar aşınısın, arabalar eskisin. Burası otomobil ve otoyol cenneti arkadaşım.

Otobüs mü? Aynı yol, kişi başına tek yön yaklaşık 40 dolar tutar. Binen kesim gariban, feci de ter kokuyor. Geçen otobüs yolculuğunda yanımdaki birisi, uykuya dalıp üzerime doğru kaykıldığından beri, o yolu kullanmıyorum.

Neyse, gelelim New York'a. Washington'da Haziran ayı boyunca bitmek tükenmek bilmeyen yağmurlardan sonra orada da yağmur yağınca, 'Bu sene herhalde güneşi göremeyeceğiz' diye düşünmeye başladım. Ama ertesi gün bambaşkaydı. Güneş sıcak kollarıyla, gökdelenlerin arasından bir yolunu bula-

Yonca Poyraz Doğan

rak sokaklara ulaşmayı, insanları sarıp sarmalamayı başardı.

New York'ta ne yapılır? Sokak gezilir. Sokak gezmesi ne, vitrin bakmaya, insan görmeye doyulur. Bunların hepsini yaptım tabi. Bir akşamüstü 'Bush'u görevden alın!' diye Kongre'ye çağrı yapan protestoculara bile rastladım. Oldukça büyük bir gösteriydi. Bush, New York'a kendi partisi için fon toplama kampanyasına gelmiş meğer.

New Yorklular kendisine 'Hoşgeldin' demiyordu anlayacağın. 'Clinton yalan söyledi diye hakkında görevden alma işlemi başlatılacaktı, Bush da Irak'daki kitle imha silahları konusunda yalan söylemedi mi?' diye soran pankartlar dalgalanıyordu.

Soluğu doğru Central Park'ta aldım. Bir arkadaşımın buluşacaktım. Taa yıllar öncesinden, İstanbul'dan bir arkadaş. 13-14 yıl sonra New York'ta buluşacağımız varmış. Onun yaşadığı New York bambaşka. Doğrusu benim hiç bilmediğim bir New York.

'Sana Türkiye'ye uçak bileti lazım mı?' diye sordu. Şaşırdım. Güldü... Meğer bir çeşit kara para aklama yoluymuş. Kendisinin yaptığı bir iş değil tabi ki ama bir süredir bu işi yapanları gözlüyormuş.

Amerika kredi kartları cenneti. Posta kutusundan haftada 2-3 başvuru formu çıkar. Bunu fırsat bilen bazıları, kredi kartı üzerine kredi kartı alıyor. Sonra da etrafındakilerin ihtiyaçlarını bu kredi kartlarıyla görüyor. Nasıl mı? Diyelim ki sana büyük ekran bir televizyon lazım. Gidiyorsun, kredi kartı olan kişiyle istediğin markayı, modeli seçiyorsun. Televizyonun fiyatı 2 bin 500 dolar. Beğendiğin televizyonu, o kişi kredi kartıyla satın alıyor. Ve

aynı kişi sana televizyonu 2 bin 100 dolar nakit paraya satıyor. Sen televizyonu 400 dolar daha ucuza aldım diye sevinirken, kredi kartı işlemi yapan uyanık vatandaş da dolarlarını satıyor.

Aynı yöntemle, isteyene uçak bileti de alınıyor. Kim istemez biletlerin 1000 dolar olduğu zamanda Türkiye'ye 700 dolara uçmayı? Kredi kartı limitleri aşıyor, borç üzerine borç yapılıyor. Bir bakmışsın, vatandaş ortarlarda yok...

Başka neler yaptım? Bir Broadway şovu görmeden döner miyim hiç Washington'a. 100 dolarlık tiyatro biletini 50 dolara aldım... Hayır, sandığın gibi dolandırıcılardan filan değil, gayet resmi şekilde aldığım bir biletti bu. Times meydanının ortasında bir gişe var. Önünde uzun mu uzun da bir sıra ama neyse ki çabuk ilerliyor. Giriyorsun kuyruğa ve sıranı bekleyip biletini genellikle yarı fiyatına alıyorsun. Böylece neredeyse her koltuk satılıyor.

Gözüm 'La Boheme' i kestirdim. Klasik bir aşk hikayesi. Hiç yanıltmayacak türden. Aşk, acı, gözyaşı, yoksulluk, zenginlik, eğlence, sanat... Hepsisi var. Yıl 1957. Yer Paris. Daha ne olsun?

İtalyanca bir opera olduğundan, tiyatro salonunun dört bir yanına İngilizce tercüme yapılan levhalar asılı. Haftada 7-8 gösterimi olan oyunda, sanatçıların seslerini dinlendirmeye imkan sağlamak için üç ayrı oyuncu ekibi kurulmuş.

Bir dahaki sefere New York'ta hedefim, günde iki Broadway şovu. Zaten bir günde herhalde 30-35 oyun gösterimde. Kimbilir ne kadar çok sanatçı iş buluyordur bu sayede.

En kısa zamanda haberlerini bekliyor, özlemle kucaklıyorum.

DOLAR SORUNU TEPEYE VURDU

Özgür ATAĞ

11 Eylül olayının ardından yaşanan orta doğu merkezli karışıklıklar, sadece basit bir paylaşım savaşı ya da terörizm bahane edilerek petrolün ele geçirilmesi ve istenildiği gibi yönetilmesi sorunu değil. Sorunun arkasında ilk bakışta fark edilmesi oldukça güç bir gelişme yatıyor. Bu da daha çok Amerika Birleşik Devletleri'nin doğrudan "güvenlik" ya da iktidar sorunundan öte doların merkezde durduğu bir gelişme.

Ülkelerin merkez bankaları piyasaya sürdükleri para karşılığı olarak kasalarında değerli madenler bulundurulur. Hızla gelişen ekonomide madenlerin bulunup işlenmesi ayrıca bir maliyet olduğu için çok sayıda ülke ekonomileri dışa bağımlı olmayan ülkelerin paralarını rezerv olarak tutarlar. Dünya piyasalarında bu durum son on yıla kadar doların kesin saltanatıyla devam ediyordu. Öyle ki piyasada dolar %60, Alman Markı %13, Japon Yen'i %5 civarlarında tercih ediliyordu. Doların rezerv para olarak tutulması, alım satımın dolar üzerinden yapılıyor olması Amerika Birleşik Devletleri için kesinlikle vazgeçemeyeceği bir avantaj. ABD bu sayede ödemeler dengesindeki açıklarını kapatabiliyor, borçlarını, doların piyasalardaki değerini dalgalandırarak dengeleyebiliyor. Dolayısıyla bir günde bile milyarlarca dolarlık işlem yapıldığı göz önüne alınırsa ABD dolarının rezerv para ya da alım satım aracı olarak kullanılmaktan vazgeçilmesi ya da piyasalardaki tercih oranının azalması ekonomisinde büyük sorunlara yol açacağı görülür. Son birkaç yıldır terörist olarak adlandırılan ülkeler doların bu bilinen konumunu sarsıcı bir yol izlemektedir. Yılların düşman ülkesi İran, özellikle petrol bağlantılarını 2000 yılından sonra hızla Euro üzerinden yapacağını açıkça duyurmuştu. Irak aynı işi zaten yaklaşık dört yıldır yapıyordu. Venezuela, Küba başta olmak üzere özellikle bir çok üçüncü dünya ülkesiyle mal karşılığı petrol verme anlaşması imzalayarak alım satımında doları saf dışı bırakan ülkeler listesine adını yazdırmış oldu. Japonya uzunca bir

süredir uzak doğu piyasasında merkezinde kendisinin bulunduğu ekonomik bir işbirliği çerçevesi oluşturmaya çalışıyor. Hatta bazı analistlerin yorumuna göre küçük çaplı, Avrupa Birliği benzeri bir yapı oluşturulmaya çalışılmakta. Dolayısıyla böylesi muhtemel bir pazarın ortak parasının da Amerikan Doları olmayacağına kesin gözüyle bakılıyor. Kaldı ki Japonya'nın sınırlarını belirlemeye çalıştığı bu pazar içinde insan ve askeri gücü nedeniyle zaten dikkat edilmesi gereken küçük dev Kuzey Kore dış ticaretini dolarla yapmanın adımlarını atmaya çoktan başlamıştı bile. Kafkasya'nın ortasındaki petrol, silah ve uyuşturucu transit taşıma yolu üzerinde bulunan Afganistan'a, ardından Gürcistan'a ve Azerbaycan'a konuşlanan ABD'nin bu bölgedeki tek amacının orta doğuya kuzeyden hakimiyet ya da Rusya'ya sınır yaratmak değil, uzak doğuya da mümkün olduğunca yakın olmak olduğu buradan çıkarılabilecek başka bir sonuç.

Uzakdoğu'nun ciddi bir ekonomik güç olduğu, İran'ın, Irak'ın ve Venezuela'nın dünyanın en büyük ilk beş petrol rezervlerine sahip oldukları dolayısıyla dünya piyasalarındaki etkileri göz önüne alınırsa, Doların kullanım alanının daraldığının sinyalleri ve bu sinyallerin Amerika cephesinde neden olduğu rahatsızlık kolaylıkla görülür. Üstelik Dolar-Euro kışması yaşanırken dünya piyasaları Dolarla dolup taşma noktasına gelmiş görünüyor. ABD her yıl ülkesine giren Dolardan fazlasını dışarı verdi. Bu durumun doğuracağı olumsuz etkiler ABD tarafından, dünyada dolaşan Doları geri çekerek yani büyük ihracat artışları sağlanarak giderilebilirdi. Fakat onca yolsuzluk, borsadaki bilinçli yanlış bilgilendirmeler sonucu ortaya çıkan skandallar, iflas eden dev şirketler ve sonuç olarak yaşanan resesyon dönemi bu artışı istenen noktaya getiremedi. Ekonominin bu kötü gidişinin etkilerini azaltmak ve Doları kullanmaktan vazgeçen ülkelere göz dağı vermek için geriye tek seçenek kalıyordu savaş! Bu sayede hem hızla geliş-

mekte olan olumsuz durum giderilecek hem de resesyona giren ekonomi en büyük bileşenlerinden biri olan silah sektörünün desteğiyle canlanmaya başlayabilecekti.

Bitirirken hatırlayalım; Doların saltanatı ve o saltanatı kullananların mutlak hakimiyeti o kadar sarsılmaz olmalıdır ki değil dünya piyasalarındaki dalgalanmalardan ABD içindeki kurumsal ilişkilerden bile etkilenmemelidir. Federal Reserve Bank (FRB), sanıldığı kadar aksine herhangi bir ülkedeki merkez bankasına karşılık gelen bir kurum değildir. FRB, aralarında kan ve şirket bağı olan oldukça az sayıdaki ailenin ortağı olduğu özel bir bankadır. Bank of England'ın sahibi Rothschild Ailesi'nin Amerika'daki temsilcileri olan Morgan firması, Texaco petrol şirketi, Chase Manhattan'ın sahibi Rockefeller ailesi ve bu ailelere yakınlığıyla bilinen birkaç irili ufaklı diğer aileler FRB'nin sahipleridir. Amerikan hükümeti'nin piyasaya süreceği her dolar Federal Reserve'in matbaalarında hazırlanır. FRB bastığı her banknotu Amerikan Hükümeti'ne borç olarak verir. Dolayısıyla da borcuna karşılık hatırı sayılır miktarda faiz alır. J.F. Kennedy borç para vererek devletten faiz alan FRB'nin hoşuna gitmeyecek bir karar almıştı. 4 Haziran 1963 tarih ve 11110 sayılı emir ile Amerikan Hükümeti'nin parayı kendisin basmasını sağlamıştı. Çok geçmeden bir suikasta kurban gitti. Ölümünden beş ay sonra Amerikan hükümeti yine FRB'ye faiz ödemeye devam etti. Kennedy'nin kimi çevreleri rahatsız eden kararlarının en önemlilerinden olan bu kararla suikastın muhtemel ilişkisi akıllara durgunluk verecek cinsten. Kısacası Doların dünyadaki hakimiyeti, Federal Reserve Bank için çok önemli.

Durum böyleyken Dolar'a karşı tavır alan ülkelerin karşılaşacakları sorunlar dolayısıyla genel olarak savaşlardan bir türlü kurtulamayan orta doğu halkı hatta insanlık yeniden göz yaşlarına boğulmazlar umarız.

Eflatun Nuri'nin kaleminden, "Binbir gece öyküleri"...

Esrarkeş şair Nigar Hanım

Şair Nigar Hanım, günlük notlar halinde tamamen özel iç hayatını 20 defter dolusu yazdı. Ölümünden 50 yıl sonra açılmasını vasiyet eder.

1963 yılında Hayat dergisi, Nigar hanım'ın oğlu tarafından bu 20 defteri Aşyan Müzesi'ne teslim ettiğini yazar.

1968'de, yani 50 yıl sonra açılması vasiyet edilen 20 defter unutuldu ve 2003'e geldiğimizde ise 50 yıl üzerine bir de 35 yıl daha beklememiz mi gerekiyordu. Yani tam 85 yıl esrarkeş şair Nigar Hanım'ın vasiyeti katmerli unutulmuş olmuyor mu?

Esrarkeş Şair Nigar hanım, Ondokuzuncu yüzyılın ikinci yarısında kadın şairlerin içinde ön sırayı almıştır. 1862'de İstanbul'da doğdu. Babası Macar asıllı Osman Paşa'dır. Annesi Emine hanım, İstanbul'un soylu kibar bir ailesindendir. Yedi yaşında Kadıköy'de Yeldeğirmeni Fransız Mektebi'nde okumaya başladı. Doğu ve Batı kültürü ile yetişti. Fransızca, Almanca ve Rumca dillerini bilirdi.

On dört yaşında evlendi! Evlilik hayatı kısa sürdü. 1908'den sonra, Hisar'daki sayfiye evi ile Nişantaşı'ndaki köşkünde yalnız bir hayat sürdü. 1 Nisan 1918'de Hamidiye Etfal Hastanesi'nde sıtmadan öldü. Türk ve Batı musikileriyle uğraşmış. Bir çok şiirleri bestelenmiştir.

Bunlardan Tamburi Cemil Bey'in Sehnaz şarkı olarak bestelediği: "Feryad ki feryadıma imdad edecek yok.. Efsüs ki gamdan beni azad edecek yok"

Beytiyle başlayan gazeli çok tanınmıştır. Edebiyat da "Heine"yi, "Musset"yi, "Lamartine"i, "Hugo"yu, yorumladığı halde, eski edebiyatımızı sihirinden kurtaramamıştır. Şairinin Boğaziçi'ndeki yalısı, Nişantaşı'ndaki köşkü, bütün ilim ve sanat adamlarının ziyaretine koştukları bir ibadet ve sevgi yuvasıdır. Carmen Syiva, Pierre Loti, Paul Bourget, Sully Prudhomme gibi önemli sanatçılarla mektuplaşmış, çoğuyla da beraber olmuş ve çoğunu köşkünde, yalısında ağırlamıştır. Ayrıca Nigar Hanım Hanedan üyeleri, şehzadeler, sultanlar, kadın efendiler, hanımefendiler, hanımsultanlar, sultanzadeler, hatta padişahla tanışıyor, ziyaretine gidiyor, ziyaretini kabul ediyordu.

Özellikle Nigar Hanım'ın meclislerine devam edenlerin başında; ünlü edip ve şair Recai-zade Mahmud Ekrem Bey gelirdi. Nigar Hanım, Recai-zade'nin ustalıkla kullandığı diline hayrandı ve Nigar Hanım'a sıfırlıkla "aşık olduğunu"

gizleyemezdi. Bu aşk'ı edip ve şair diliyle nereye kadar götürdü bilinmez!

A.Şinasi Hisar, "Boğaziçi Yalıları, Geçmiş Zaman Köşkleri" kitabında Boğaziçi'nde kayık gezintilerine hazırlanan hanımların gizemli dünyasını anlatırken, bizi şair Nigar Hanım'ın dünyasına da götürür. İşte böyle bir akşam, kayıkla Boğaz gezintisinden dönüşte şair Nigar Hanım'ın kendisini bir şiir kitabını için yalısına götürmüş, hatta üst kattaki odasına bile çıkarmıştır:

"Bu, üst katta pencereleri denize bakan, alçak tavanlı bir odaydı. Nigar Hanım vereceği kitabı aramadan evvel aynasının önüne geçti ve ağır ağır başından yaşmağını çıkarmaya başladı. Lambasız odanın içinde renkler büsbütün solmuş, demin görünen şeyler artık seçilmez olmuştu."

"Ben oturmuş sessizliği bozmadan bekliyordum ve Nigar Hanım'da susuyor aynanın karşısında yavaş yavaş başındaki yaşmağının hotosunu, iğne-

*Tecessüm etse nezaket seni ederdi irade
Tebessüm etse zarafet seni ederdi ifade
Teressüm etse letafet ederdi zatini teşhis
Ne söylesem seni tarif için olurdu ziyade*

(Recai-Zade Mahmud Ekrem'in 1891 yılında Nigar Hanım'a yazdığı şiir)

sini çıkartıyor, süslerini saçlarını bozuyordu. Sessizlik gitgide derinleşiyor, akşamın renkleri gittikçe koyulaşiyor ve açık pencerenin önünden geçen Boğaziçi sularının koyu bir gölge gibi aktığı görülüyordu. (...) "Daha henüz çocuktum. Fakat çocuklar daha teferrutla düşünemedikleri şeyleri bile bir his bütünlüğüyle bulur, kavrarlar. (...) "

"(...) Ben hala bekliyordum. (...) Nigar Hanım'ın vereceği kitabı bekliyorum." "O aynanın karşısında süslerini bozuyor çıkartıyordu. Karanlıkta, son süslerini dağıtan beyaz ellerini hala seçiyor seyrediyordum." (...) "

"Elimde nafile kitap, iki adım ötedeki yalımıza o kadar yorgun ve bitkin döndüm ki, (...) "Annem beni görünce benzi atarak, 'Nen var, Ne oldun?' diye sordu. Utandım cevap veremedim. (...) "Belki elli sene evvel anneme veremediğim cevabı, buraya telaşsız bir itina ile yazmaya çalıştığım halde bana bu sayfelerde bile istediğim gibi açıklamamış ve bu hissime olanca çıplaklığı ile ifadeye hala cesaret edememiş ve bütün bu söylediklerimle onu oldu-

ğu gibi anlatamamış, bitirememişim gibi gibi geliyor."

Bu kadar geveleyip de insanların kafasında sorular yaratmanın ne alemi var. Nigar Hanım'ın içtiği eski kalın sigaranın etkisiyle dumanaltı olmuştur.

A.Şinasi Hisar o loş odada kendinden geçer. Ayıldığında ona şair:

"Seni Lunapark'a götürdüm, seni kayık salınacağına, atlı karıncaya, dönme dolaba bindirdim, hiç haberin olmadı" demmiştir.

A.Şinasi Hisar'ın bu esrarlı gecesini birkaç önemli dostuna anlatınca, "O esrarlı gece" dilden dile yayılır. Hisarlı, o esrarlı geceyi ve Şair Nigar Hanım ile esrar içmesinden sonra gördüğü halüsinasyonu işte şöyle anlatır:

"Nigar hanım iyice üzerindeki ağırlıkları, ufak parçaları attı. Taşları parıldayan gümüş bir kutuyu çıkt (!) diye açtı. Kalın bir sigara sardı, fildişi uzun bir ağızlığa, o sigarayı taktı, gümüş üçlü şamdanı yaktı.... Şamdanda yılan dili gibi titreyen üç alev arasında, sigaranın ucunu dolaştırdı... Derin nefes alıyordu. Kalktı; kolunu boynuma doladı, kucağıma yarım oturdu. İçi esrar dolu çubuğu, dudaklarımda dolaştırdı. Sonra da koca çubuğu, ağzıma sokup, 'İçine çek, içine çek' dedi. Ben de onun dediklerini yaptım. Sonra kendimi antik çağda bir gurup amazon kadının arasında didklendiğimi, küçük küçük koparıldığımı ve her tarafımın ısırılıp dişlendiğini ve nihayet yenip bitirildiğimi gördüm."

Nigar Hanım'ın dillerde efsaneleşmiş, gizemli, esrarlı gecelerinin sihirine bulaşmış; şiirin derinliklerine kapılmış, zamanın bir avuç, güzel insanların beraberliklerindeki yalnızlıkları bugünlere kadar yansıtmıyor mu, ne dersiniz?

Nigar Hanım'la ilgili her sarfedilmiş duru söz, yazılmış ve cevap bekleyen en güzel, en esrarlı aşk mektubu değil midir, aslında!

TENHA VE KIRIK BİR HİKAYEYDİ

Nigar Hanım, 19. asır sonu kültür semalarında yerini alan öncü Osmanlı kadınlarının en parlak yıldızlarından biri. Roman ve tefekkür sahasında Fatma Aliye Hanım'ın temsil ettiği madalyonun diğer yarısı, sosyal yaşantı ve şiir sahasındaki tamamlayıcısı. Avrupai Türk edebiyatının bir kadın kaleminden çıkma ilk şiir kitabı Efsus'un sahibesi. "Elem teraneleri" olarak tanımladığı şiirleri, döneminde kadınlara yazma ve yayımlama cesareti verdiği gibi, erkek edipler üzerinde de geniş bir etki alanı oluşturdu. Tanzimat ve Servet-i Fünun edebiyatları arasında bir "ara nesil" sanatçısı. Edebî alanında kadın-erkek, garpli-şarklı konuklarını ağırlayan bir asır sonu entelektüeli. Dönem feminizminin ılımlı kanadında bir kadın sesi. Etik ve estetik bir mitin sahibesi olarak hayatı bir yanıyla romans ya da peri masalına benzerdi. Ama bir yanıyla da bu hayat, olanca katılığı ve acımasızlığı ile gerçeğe koştu. İlk bakışta verdiği onca parıltılı ve kalabalık silüete rağmen, kadın kimliği ile alabildiğine تنها ve kırık bir hikayeydi; bestesi şarklı, güftesi garpli. Unutulmuşun kucağına zirveden düştü. Hayatım, elemelerim, zaten çok az olan ümitlerim anlattığı gün-lükleri yıllarca Aşyan Müzesi'nde bekledi. Oysa o, yazıyor ve gelecekte birilerinin bunları okuyacağını ümit ederek teselli buluyordu. Geleceğe bir sesleniş, yüzyüze olmayan bir paylaşım yürekliliği. Gerçekliğim kabullenmemiz adına kendi duygu kabiliyetimizden başka bir şey yok. (Prof. Dr. Nazan Bekiroğlu)

“Okurun bu basına ihtiyacı yok”

90 Dakika'nın TGRT'ye transferi konuşuluyor, programın geleceği yıl hangi kanalda izleyeceğiz?

Şu anda gerçekten bilmiyorum. Bu program Hincal'ın, benim ve Kenan'ın olduğu kadar, NTV'nin de programı aslında. Ayrıca NTV başka bir televizyonun kolay cesaret edemeyeceği bir şekilde, prime-time'da yayınlanıyor.

“Tabi bir haber kanalıdır, prime-time'da seni çıkarmayacak da, kimi çıkaracak” diyebilirsin ama, bu önemli bir şeydir. dokusuna da uyuyor. Ben dokusuna da uyduğumuzu düşündüğüm NTV'de devam etmekten yanyım, fakat tebdil-i mekanda ferahlık da olabilir diye düşünmüyorum değiliz açık söylemek gerekirse. Bir takım teklifler de var. Netleşmiş bir şey yok ama entertainment televizyonlar bu tür programlara olay çıkartmadığı için, olumlu yaklaşmıyorlar. Başlarda, “Ne olur sizi çok istiyoruz Allah aşkına gelin” diyorlar, ve büyük paralar da teklif ediyorlar ama, içimizdeki şu kuşku da kaldıramıyorlar; on buçukta başlarız deniyor bize, fakat 2 ay sonra sabaha karşı yayınlanması da hiç şaşırtıcı ve uzak bir ihtimal olmayacak bizim için. Yani o kafa, o mantık değişmiş değil. Bu tür televizyonlardaki bir çok futbol programında, yönetmen, seyircinin görmeyeceği şekilde “Hadi bakayım, biraz heyecanlandırın şunu. Biraz kavgaya etseniz” der. Böyle şeyler yapıldığı vakidir. Bizim koşullarımızda olursa, tebdil-i mekan yapabiliriz, lafın kısısı bu.

Programla ilgili belirli biri söz sahibi mi, yoksa ortak alınacak bir karar mı geçerli?

Kenan, NTV'nin spor müdürü olduğu için, onu alıp bir yere götürmek mümkün değil. Teklifler Hincal ile bana yapıyor. NTV'ye çok saygı duyuyorum, 90 Dakika'yı çok seviyorum. Hep böyle devam etsin istiyorum, ancak bizi tutukluk haline sürükleyen ağır bir disiplin de var. O kadarına da gerek olduğunu düşünmüyorum açıkçası, programla ilgili bu konuda küçük bir uyumsuzluğum var. Yani programa “Ne olacak bu Fener'in hali?” diye başlamak kötü bir şey değildir, ille de insan böyle başlayınca tele-golleşmez. Bu tam tersine, bizim içimizden geçtiği gibi bir tartışmaya başlamaktır, eğer kalırsak da bundan sonra böyle bir 90 Dakika istiyorum.

Bu sunucudan mı yoksa programın for-

matından mı kaynaklanıyor?

Biraz programın formatından, biraz da Kenan Onuk'un TRT'den gelen terbiyesinden. Kenan Onuk'un çok büyük payı var 90 Dakika'nın böyle olmasında ama hayat yani görecekiz.

“Mehmet Demirkol kendini kasmaya daha iyi olacak”

Eskiden daha çok VTR göze çarpıyordu, şimdi daha dialog ağırlıklı?

Biz başkalarının belirlediği şekilde değil, kendi istediğimiz biçimde tartışıyoruz. Hem seyircimizle, hem de kendi aramızda bir dost muhabbeti yapıyoruz. VTR'de kim çıkıyor mesela? Bir spor yorumcusunu seyretmek için mi 90 Dakika'nın karşısında oturuyorlar, hayır.

Maçı müteakip oluyor bu yorumlar.

Maçtan sonra yorum yapmam için bana da mikrofonu uzatıyorlar hemen, eh ben de severim mikrofonu ama eve gidip seyrettiğim bir de bakıyorum, abuzittin zubuziyet filan gibi tuhaf tuhaf laflar etmişim. Ben aslında bir parça bu işten biraz sıkıldım. Hem maçı sıcak sıcak seyrediyorsun ama bir taraftan gazeteyle ne yazdıracağın seni huzursuz ediyor. Bu yüzden, maç yazılarının çok akılda kalıcı olmasına da inanmıyorum. En güzel futbol yorumları Salı, Çarşamba günü çıkanlardır. Mehmet Demirkol, değer verdiğim bir yazardır, biraz kendini kasiyor ama, bence genç kuşağın en değerli isimlerinden biri. Mehmet'in bir sıcaklığı yazdığına bak, bir de Salı günü yazdığına bak, bu bile kıyaslamaya yeter bahsettiğim konuyu. Bazı yazarlar bir mağlubiyet, bir galibiyet, bir de beraberlik kalıplarına sahiptir; daha sonra aldığı notları bu kalıplara işlerler. Bunlar şimdi azaldı allahtan. Futbol medyası pozitif anlamda

genleşiyor artık, 2-3 sene sonra futbol medyası daha keyifli ve güzel olacak.

Basın tribününün havası nasıldır, çok fazla küfür oluyor mu?

Avrupa'da maç seyrettiğim zaman fark ettiğim bir şey var; basın tribünündekiler bizimkiyle kıyaslanmayacak kadar soğuk seyrederler. Buna İtalya dahil. Bizde ben hiçbir maç görmedim ki, basın tribününde hop oturup hop kalkılmasın. Eski kuşaktan Atilla Gökçe gibi abiler bazen dönüp o arkadaşlara kaşlarını çatıyorlar falan, “ayıptır artık burası basın tribünü” der gibi ama bizde basın tribünü çok sıcak, kendisini çevreleyen diğer tribünlerden bir parçacık farklı sadece.

Spor yazarları bu bağıştırlardan etkileniyor mu peki?

Bu çok komik, ben kendimi çok komik buluyorum, çünkü ben maçın on beşinci dakikasıdan itibaren tuhaf ayrıntılara takılmaya başlıyorum. Mesela kulübedeki teknik direktöre, oradaki top toplayıcı çocuğa takılıyorum, yan hakemlerin yaptığı işlere takılıyorum. Örneğin o sırada gol oluyor, gel bana sor bakalım “Haşmet abi, gol nasıl oldu?” Hak götüre, vallahi bilmiyorum! Yanımdakine soruyorum; 3 pasta gol olmuş ilk pası birisi söylüyor, ikinciyi bir başkası, gol vuruşunu da 2-3 kişi söylüyor çünkü sadece onlar görmüş. Bir de ondan sonra hakem hakkında falan yorum yapıyoruz, hikaye bunlar, maç sırasında bunları göremezsin. Hakem hakkında astığımız astık, kestığımız kestik ama hiç birimiz tam görmemişiz pozisyonu, futbol bilgisi ve görgüsü oluyor bir zaman sonra. Aslında televizyondan karar vermek çok daha doğru. Ben spor servisi yönetsem, 4 kişiye yorumlatacaksam maçı, ikisinin televizyondan izlemesini sağlarım maçı, ikisini de stada gönderirim.

rim.

Bir süredir spor sayfalarında soru-cevap formatında yorumlar görüyorsunuz, bu daha mı pragmatik?

Bunu ilk olarak Yeni Yüzyıl'da başlattık, İbrahim Seten'in spor müdürü olduğu gazetelerde buna başvurulur. Bence akıllıca bir yöntem. İyi bir soru, iyi bir cevabı kurgular. Bazen öyle bir soru sorarsınız ki, belki hiç değinilmeyecek bir noktayı ortaya koyar. Ayrıca bir konuda saplanıp kalmayı engelleyici bir özelliği var. Örneğin Can Bartu. Kendisi o kadar iyi okur ki bir maçı, çoğu zaman oyunun altmışıncı dakikasında skoru söyler. “Gol olmaz artık bu maçta” der mesela, gider. Ve gol falan olmaz gerçekten. Oysa Can abi gazetede yorumunda, Ceyhan'a bir takıyor, sonuna kadar ondan bahsediyor. Bu gibi durumları aşma yolunda yararlı bir yöntemdir soru-cevap.

“Şimdi sen, kendini okurun yerine koy, genelkurmay ikinci başkanının yaptığı çok ciddi bir konuşmayı bile doğru düzgün algılamayan ya da algılamak istemeyen, öyle yazmak istemeyen bir gazeteyi nasıl okuyabilirsin?”

Genel olarak medyayı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Medya yeniden halkın güvenini kazansın. Neden 75 milyonluk ülkede bu kadar az gazete okunuyor? Bir yerde çok ciddi bir yanlış var. Herkes burada medyayı eleştiriyor; bu Türkiye'nin devletine, toplumuna, kılcal damarlarına kadar işlemiş siyasal pozisyonuna ait bir şeydir. Sadece medya kendi başına bir operasyon yaparak, kendine çeki düzen filan veremez.

Yaşar Büyükanıt, meşhur bir konuşma yaptı. Şimdi böyle bir şey var mı? Bütün büyük gazeteler bu konuşmayı birinci sayfadan

“Aslında asosyal bir insanım”

Gece hayatında sık rastlanan bir isimsiniz..

Ben şehir insanıyım. Ve eskiden beri gezmeyi severim. Gün olmuştur, aylarca her gece dışarı çıkmışımdır. Severim gezmeyi, özellikle geceleri, sokaklarda.

Popüler olmak can sıkıyor mu?

Televizyonla birlikte bahsettiğin şey arttı. Ben değil ama beraberimdekimlerin rahatsız olduğunu hissediyorum. Mesela yolda görüp konuşmaya başlıyorlar, benim için dert değil, ama yanımdaki dostlarım sıkılıyor. Maçtan sonra kalabalığı göğsümle yapıp çıkarım, bir rahatsızlık hissetmem yani. Bir de ben normalde asosyal bir insanımdır. Bakma gazete içinde dolaşp herkesin tek tek hatrını sormama. Yalnızlık bana ait bir şey. Huysuzluklarımı zaman içinde giderdim fakat hala küçük içsel huzursuzluklarım var. Fakat insanın yaşı ilerledikçe şükretmeyi öğreniyor. Yine de her türlü olumsuzluğuna rağmen, kimse ünlü olmaktan şikayetçiyim diyemez. Partileri kaçırmıyorsunuz, underground tarza özel bir ilginiz var mı?

Bu ilgi bir sevgiyle başladı. O seviyordu, ben de

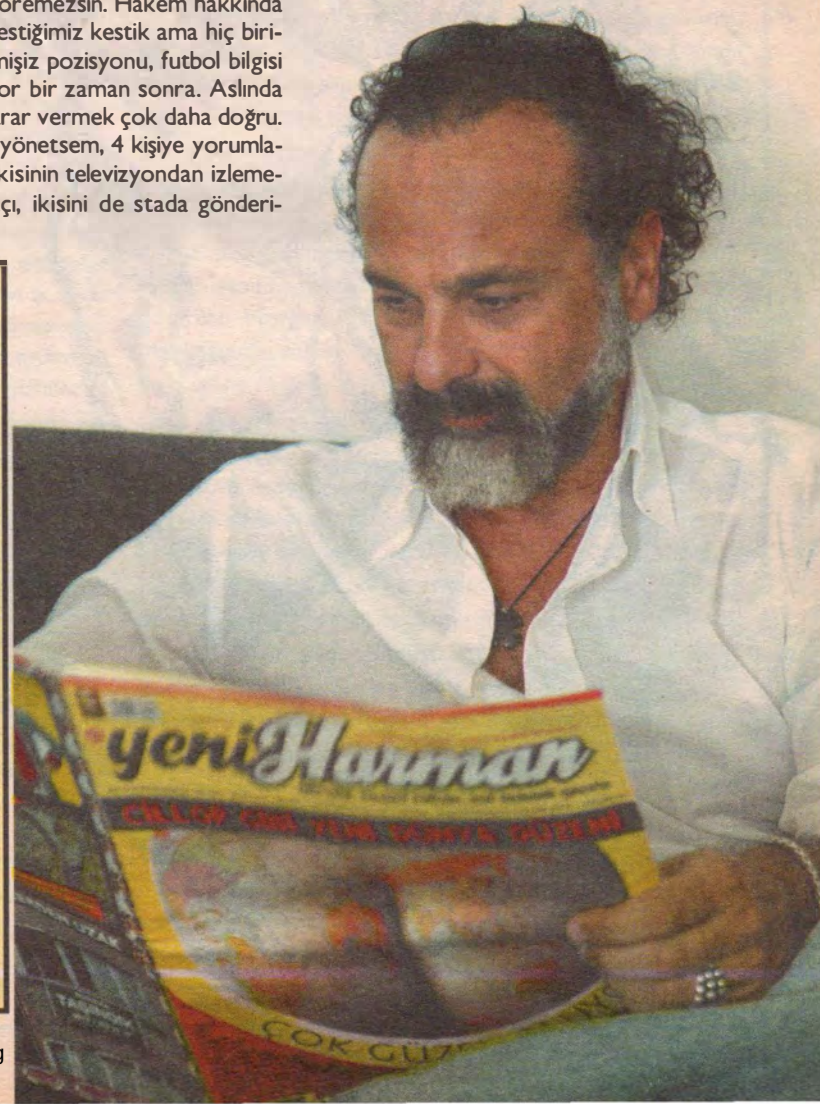
onunla birlikte tanımaya başladım.

Almanya yenildiği için Osmanlı İmparatorluğu da yenildi diyorsunuz yani..

İlgim bu şekilde gelişti. Fakat şimdi sıkıldım artık. Aslan şarkı formatıdır. Bunun dışındaki her şey gelip geçicidir. Yine de Carl Cox'u beğenirim mesela, Rock'ın o sert ritmlerini andıran bir tarzı var. Sonuçta müzik ikiye ayrılır; Rock ve Pop. Rock müziğinde ise şöyle bir ayrım vardır. Deep Purple ve Led Zeppelin. Ben Led Zeppelin hizbindendim. Biz müzikteki değişimi daha iyi takip edebildik, fakat Deep Purple'cular Grunge'a bile geçemediler, takıldılar. Pearl Jam'in tınısı, Led Zeppelin'den parçalar andırır. Bir de ben ağlayan sızlayan anlatımı sevmem, o yüzden Nirvana'yı beğenmem. Savaşçı yenikliği sevdiğim için Pearl Jam diyorum. Ve Soundgarden

Ya Placebo..

O konuya hiç girmeyelim.. İyi bir eşcinsel arkadaşımız gibidir, çok sevdiğimiz..

ilk gün AB yanlısı bir konuşma olarak verdiler, ikinci gün tam tersi AB'ye itiraz eden ve inceden üçüncü dünyacı özellikler içeren bir konuşma olduğunu söylemeye başladılar. Konuşmadan 3 gün sonra da tartışmalar patlak verdi ama içerideki sayfalar da.. Halbuki Yaşar Büyükanıt'ın konuşmasının içeriği birinci sayfalarda analiz edilmişti. Şimdi sen, kendini okurun yerine koy, genelkurmay ikinci başkanının yaptığı çok ciddi bir konuşmayı bile doğru düzgün algılamayan ya da algılamak istemeyen, öyle yazmak istemeyen bir gazeteyi nasıl okuyabilirsin? Burada bir problem var, bir gazete nasıl güvenle okunabilir? Okurun bu yazıyı net bir biçimde ortaya koyamayan bir basına ihtiyacı var mı? Yok, o yine kendi normal hayatına devam edecek, konuşmanın özetini de televizyondan görüyor zaten.

Bu maçıktan sonra sıcaklığı sıcaklığına yapılan yorumların masumiyetini taşıyor herhalde..

Hiç masum değil, esas sorun orada zaten. Burada karışıklığı yaratan yalnız başına medya da değil, Türkiye'nin kendisi karışık. Türkiye saydamlaşmayı içine sindiremediği sürece, türk gazetelerinin saydamlaşması mümkün değil. Türk devleti saydamlaşmadığı sürece, türk medyası saydamlaşamaz. Ancak muallif medya olur, muallif olmayan medya olur ama saydam bir medya olamaz.

“Şimdi sen, kendini okurun yerine koy, genelkurmay ikinci başkanının yaptığı çok ciddi bir konuşmayı bile doğru düzgün algılamayan ya da algılamak istemeyen, öyle yazmak istemeyen bir gazeteyi nasıl okuyabilirsin?”

O zaman da okurun bu medyaya ihtiyaç duyması söz konusu mudur? Irak savaşıyla ilgili “kitle imha silahları” masasına kaçımız inandı, kaçımız inanabilir ki... Bush'un yüzünü görsen, yalan söylediğini anlarsın. Peki benim gazetem ne yaptı, “Yüzyılın yalanı” diye başlık attı, hatta bazı köşe yazarlarımız, “A, bizi kandırmışlar” diye yazdılar. Bu nasıl bir şey? Herkes bilmiyor mu, bunun baştan beri bir yalan olduğunu. Amerika çok isterse kitle imha silahı bulur zaten orada. “Hayır kardeşim, yok” mu diyeceksin?”

Gerçek bir okur yaratamayacak kadar yüzeysel, yüzer-gezer bir halimiz var. Bu, okurda gazete ihtiyacı yaratacak bir hal değil. Ama bunun sebeplerinden biri de, gazete çıkartmanın maliyetli bir iş oluşu. O harcadığın paranın hemen karşılığını alman lazım. E, bu olmadı için de gazetelerin esas gücü nereden geliyor; siyasete ve ekonomiye yaptıkları etkidenden... Şimdi medya bundan kurtulmaya çalışmak istiyor, bunu en çok yapanlar bile bundan rahatsız oldular, söyletirme adlarını şimdi. Demek ki “Yarın düzen tasfiye eder bizi” diye de korkuyorlar.

Bunu yapabilirler mi?

Yayın yönetmenini tasfiye eder canım, patronu etmez, kandırma kendini.. O kadar zor ki, okur yok, fakat buna karşın pahalı bir iş medya. Gel de çık için içinden.

Gazeteciliğin edebiyata etkisi menfi mi sizce?

Edebiyatçı olmak istiyorsan,

menfi tabi. Ama edebiyatı bilmenin ve edebiyata kalpten bağlı olmanın gazeteciliğe çok iyi etkileri olduğuna eminim. Sakın yanlış anlama; sulu gözlü, hassas yazılar yazmak anlamında söylemiyorum, bunun edebiyatla ilgisi yok. Ama edebiyata kalpten bağlı birisinin dümdüz yazdığı bir haber doğru, etkili ve hedefi onikiden vuran bir haberdur. Fakat sıkı çalışan bir gazetecinin edebiyat alanında bir şeyler yapması da zor, maalesef. Türkiye’de şöyle bir şey var; o bütün ünlü şairler, romancılar, yazarlar devlet memuruymuş zamanında; bir şeyler yapmışlar ama adı üstünde devlet memurluğu yani. Gazeteci böyle bir şey değil. Hem sözcüklerle bir iş yapıyorsun, zihnini sürekli oraya yönlendiriyorsun, hem de gözün dışarıyı, hayatı gördüğünde hep işine ilişkin bir şeyler oradan topluyorsun, edebiyata zorla hiçbir şey kalmıyor sanki..

Bir forma sokmak zorunda kalıyorsun. Hani insanlar “200 bin satıyor bu gazete ona göre yaz” diyorlar..

Ben sana bir şey söyleyeceğim ya, bazen şöyle düşünüyorum zaten, çok iyi şeyler yazılmış durumda, ya bu bak çok net söylüyorum, önce okumak lazım. Edebiyatsever için de öyle, niye yazıyoruz ki? Yani çok fazla sayıda iyi ürün var, çok güzel romanlar, çok güzel öyküler, çok güzel şiirler var. Belki de bir süre hiç yaz-

Robbins'i de çok severim.

Aslında esas hayat romanlarda, öykülerdedir, ben biraz da onun için öykü yazıyorum. Çünkü ancak öykü yazarken kendi hayatıma dair sordugum soruların cevaplarını buluyorum. Öykü formunun çok önemli tarafı budur. Psikanalistler de hastalarını bir öykü formuna sokarak ya da bir öykü formu içerisinde analiz ettikleri zaman kendilerini çok rahat hissediler. Bir romanı bir hayat gibi okumak en doğrusu bence. Zaten romanın kendisi hayattır ve orada sana ait cevaplar vardır. Bir filoloji konusu değildir roman, onun için yazılmaz.

Kendi yazdığım hikayelerde her şeyden önce ben bir şeyler anlıyorum hayattan, benimle birlikte okur da aynı şeyleri anlıyorsa ne ala!

Ben onlara hep son bakışta aşk hikayeleri diyorum çünkü bir ilk bakışta aşk vardır mesela, bunlar aşk da değil, ilişki, bir çoğu kadın-erkek ilişkisi. Benim için onların anlamı şurada; ben bir yerine bakıyorum, benim için temel olan soru, dolayısı ile onun dışında kalanlar, o atmosfer onun hazırlığı. Bazen bir kadının sadece, ve neredeyse rastgele, dirseğini tutarsın, bu ne memesi, ne poposu ne süsü ne busudur. Dirseği yani, parmaklarında o dirseğinin izi kalır sanki, bu önemlidir işte, o an kadının bedeni artık sana bir şey anlatmaz, onun bedenine baktığında güzel, çirkin olmaz. Sana artık bir şey anlatan, parmağında o dokunuşun bıraktığı iz ve onun zihnindeki baş dönmesidir. Ben sadece orayı sorguluyorum. Bir gazete köşesinde de daha fazlası yapılmaz yani!

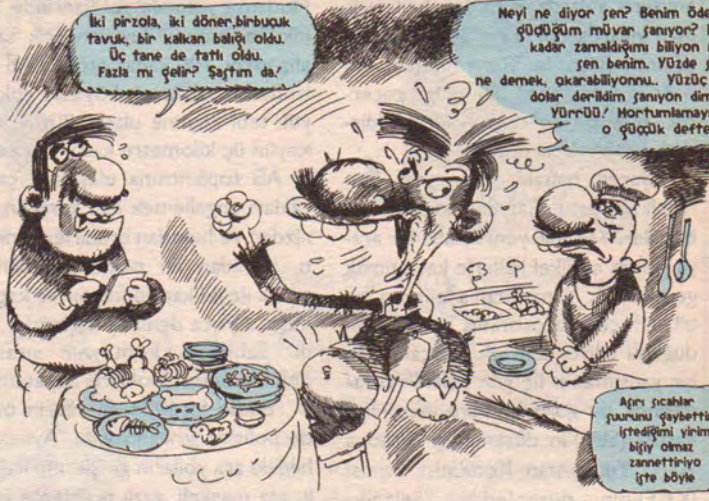
Yaptığım işi daha da abartmak, öyküye götürmek gibi bir niyetim yok.

“Hala kitaplar yakılıyor bu ülkede..”

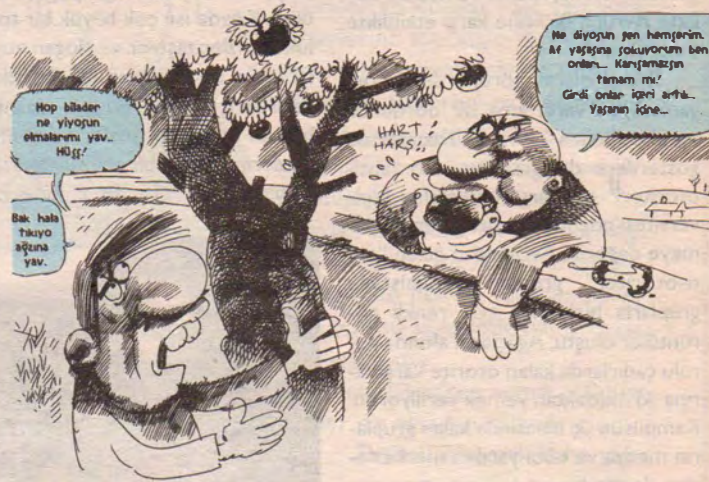
Bu çağ sizin öngördüğünüz aşk için elverişli mi?

Bu aşk meşk konusu bir taraftan sıkıyaya da başladı. Şimdi bazıları böyle, “aşk gelecek cümle eksikler bitecek” diyorlar, fakat buradaki aşk bu aşk değil yani, onu unutuyorlar. Ya da mesela aşk sadece demokrat toplumlarda ya da gelişmiş toplumlarda olur vesaire... Aşk böyle bir şey değil, aşk sonunda iki kişilik bir hikaye ama başkalarının gözetimi, gözleri altında, başkaları olmaksızın olmaz ama iki kişilik bir hikayedir, büyük göz altında olsa da iki kişilik bir hikayedir. Ben artık günümüzde buna aşka benzer ilişkiler diyorum. Aşka benzer ilişkilerin temel özelliği şu; aşk asosyaldir fakat ilişkilerimiz sosyal artık, ancak öyle bir araya geliyoruz, çok şey istiyoruz. Bir defa iyi vakit geçirmek istiyoruz. Modern insan sevgilisi ile de iyi vakit geçirmek istiyor. O yüzden de zaten çok uzun sürünce de bu oluyor; sevgililer insanı boğuyorlar. Aşkın acısı hiç istenmeyen ve hiç olmaması gereken bir şey gibi gözüküyor, bundan kaçıyoruz. Bana öyle geliyor ki bizim peşinde olduğumuz şey aslında çok insani bir şey; biz sevmek istiyoruz. Modern insan sevmeyi unuttu, modern insanın istediği şey onaylanmak, sevmek, tasdik edilmek. Bir süreliğine bunu karşılıyoruz. Hala kitaplar yakılıyor bu ülkede, benim itirazlarım da anlayışlarım da hep o çerçevede sürüyor.

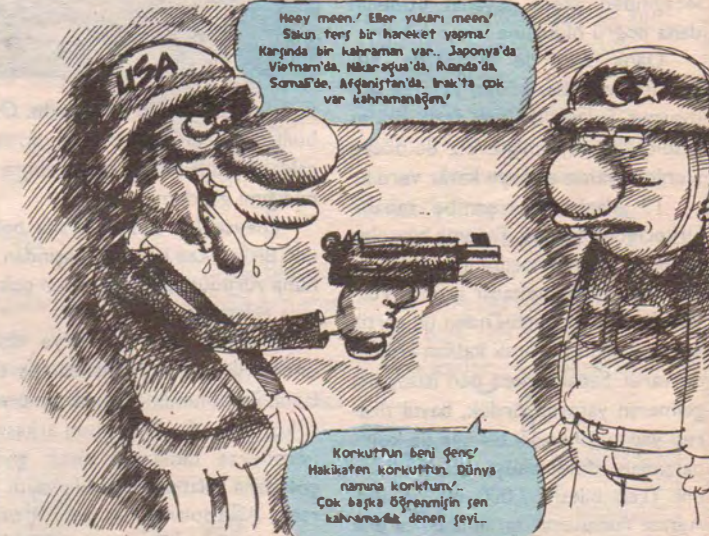
Anormal sıcaklar nedeniyle uzmanlar halkı uyardı: “Ağrı yemeyin”

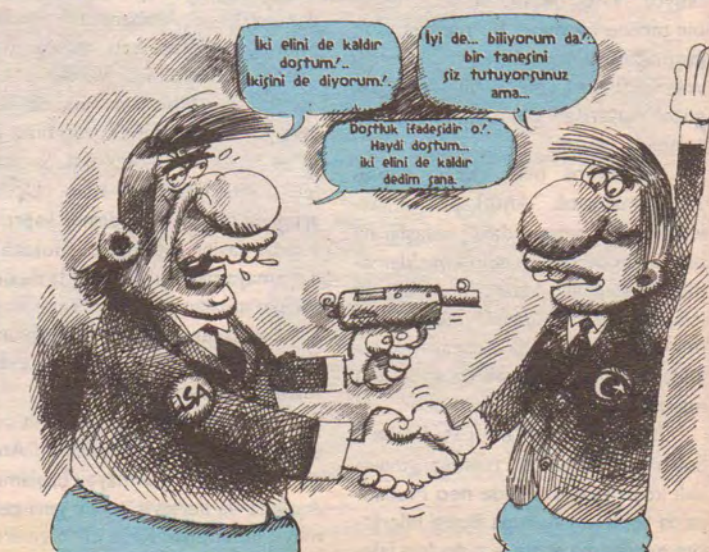
İmar affı kimlere yarayacak

Amerikalı jahinler, okutuları yolculukta, her gün hukuk tanınmaz yeni bir adim daha atıyorlar

Kuzey Irak'ta 100 kadar Amerikan askeri, Türk Özel Harekat Tıpi bürosunubasarak askerlerimizi tutukladı

Timur Daniş Selanik'ten bildiriyor

Reha muhtar'ın kulakları çınlasını Seksenli yıllarda Atina'dan bildirirdi. 90'lı yıllarda. Nöktâ'nın geniş çalışma ofisinde Reha ile "Reha Muhtar Atina'dan bildiriyor" der dalga geçerdik. Bize de bu coğrafyadan bildir-mek nasip olacaktı.

Geçen haftaki yazı epeyi du-manlı olmuştı. Gaz Bambaları, Gur-betçiler, Yeni dil, yeni Alfabe bir ar-a ya gelmiş en ilkel hallerle kavranmak gerekmişti. Yunanistan'a girerken bu ülkenin çok parçalanmış bir solu ol-duğunu biliyordum. Bu parçalı halin bir yansımasını üç gün Selanik orta-mısında da gördük; Yunanistan İşçi Partisi (SEK)'in düzenlediği Cendua 2001, Yunanistan Komünist Partisi (KKE)'nin düzenlediği "Selanik-2003" ve Yunanistan Sosyal Forumu FİBİ üç düzenleme, Selanik'de çoğunlukla ayrı ayrı ama iki kez de bir-likte Avrupa Birliğine karşı etkinlikte bulundular.

Resmi olarak görünürde bir or-ganizasyon vardı ama bir dördüncü hareket bence 21 ve 22 hazirandaki gösterilere damgasını vurdu. "anti-otoriter" grupları Aristoteles Üni-versitesi'nde kurdukları kamp göröl-meye değerd. Avrupadan gelen "an-ti-otoriter" gruplar Yunanistanlı gruplarla birleşince çok renkli gö-rüntüler oluştu. Ağaçların altında ku-rulu çadırlarda kalan otorite karşıtla-rına iki mutfaktan yemek veriliyordu. Kampüsün üç binasında kalan grupla-rın medya ve tıbbi yardım merkezle-rine de vardı.

Ben Türkiye'deyken çeşitli grup-larla bilgi alışverişi yapmıştım. Yu-nuzs ve Barbara'da Yunanistan'a ge-leceğinden ailece seyahat etmenin daha doğru olduğuna karar verdik.

Daha önce de yazmıştım, Yu-nus'un dayısı Berlin'den yazarak bizi uyarınca Selanik'de çok fazla şiddet olabileceğini söylemişti. Biz de ailece trenle seyahat etmeye karar verdik.

19 Haziran perşembe sabahı, Sirkeci'den Selanik Trenine binenler arasında Selanik Forumuna katılınlar-da vardı. Anti-kapitalist grubu, Tür-kiye Komünist partisi'nden üç partili ayrıca bağımsız olarak katılan kişiler-de vardı. Sabah erken den istasyona gelmenin yararını gördük, bavul tica-reti yapan 10 kişilik bir aile üç kom-partımanı doldurmuştu. Sirkeci-Sela-nik Tren bileti 62.000 milyon lira. Ayrıca Yunanistan tarafındaki tren-e binmek için 6-27 euro daha ödedik. 08:30'da Sirkeci'den kalkan tren 14:00 civarında Yunanistan tarafında oluyor. 17:00'de de buradan ikinci bir tren'e biniliyor. Bu trende ...? ... Numaralı ve içerde klimalar çalışı-yor. Oldukça konforlu bir tren. Çok güzel yerlerden geçip saat 24:00'de Selanik'e ulaştık.

Selanik'te otel rezervasyonu yaptırılmamıştı. Anti-kapitalist ar-kadaşlar Yunanistan'daki yoldaşlarına bizim için de telefon edip konaklama-mızı sağladılar. Hatta bizi Selanik içindeki bir evde misafir ettiler. Her ne kadar bir stadda kalacağımız şe-kilde hazırlık yapıysak da evde kal-mamış hoş oldu.

20 Haziran'da Yunus ve Barbara Selanik ya da yer ayırtığımız, güven-likli köye gittiler bende neo Mudan-ya'da toplanan Avrupa Birliği liderle-rini prodtesto etmeye gidenleri izle-meye, Gene anti-kapitalist'den arka-

daşların otobüsüne bindim. Neo-Mudanya yolunda yol üzerinde Sela-nik Forumunu duyuran çok sayıda afiş vardı. 100 kadar otobüs AB to-plantısının yapılacağı köydeki çok bü-yük tatil köyüne ulaştı. Büyükçe bir köyün üç kilometre kadar ilerisinde-ki AB toplantısına ulaşmaya çalışa-cakları engellemek için karadan, de-nizden ve havadan tedbirler alınmış-tı. Karadan iki nokta sahilinden iki nokta ile iki kat konteynir ile kapatıl-mıştı. Ayrıca denizde bariyerler var-dı. Sahildeki konteynir sırasının önünde beton bloklarla kapatılmıştı.

Bütün bu fiziki engellerin önün-de polisler sıralanıyordu. Ayrıca sa-hildeki ara yolların girişlerine kalkan-ı, gaz maskeli, gazlı polislerce kapa-tılmıştı.

Bu olağan üstü güvenlik önlemler-inin önüne kadar gidip geri dön-düm. Köyde ise çok büyük bir toplu-luk dövizler taşıyor ve slogan atıyor-lardı. En öndeki grup ise değişik bir hazırlık içindeydi. Burada insanların hemen hepsinin yüzleri örtülüydü. Yüzlerine beyaz bir sıvı sürüyorlardı. Birbirlerine bağlanmış 6 tane kam-

yon şamreli dikkat çekiyordu. Önce bunları görünce denizden zorlaya-caklarını düşündüm. Fakat sonra ya-nıldığımı gördüm.

Epeyce bir zaman orada bekle-dik. Birkaç kez kortejin başından so-nuna yürüdüm. Türkiye'den çok sa-yıda gelen vardı.

Sonunda saat 16-00'ye doğru öndeki grup iki bölüm halinde top-landı. İlk bölümün başına şambrelle-ri koydular. Bu ilk grubun arkasında neredeyse tamamen siyah giyimli çok daha kalabalık bir kitle vardı. Sü-ratle, AB toplantısının yapıldığı otelin kara tarafındaki girişine yönelediler. Elbetteki otel girişi çok önceden ke-silmişti. Otele giden yol bir köprü-nün üzerinde bir polis aracı tarafın-dan kesilmişti. Arabanın arkasında ve önünde polis barikadı, ayrıca da en önece beton bloklar vardı.

Yol bu blokların önünde ikiye ayrılıyordu. Gösterici grup hızla gel-di ve ön beton bloku aştı. Şambrel-le polislin üzerine atıldı. Üçüncü grup da arkadan bindirme yaptı. Bu sırada taşlar atılmaya, molotoflar patlamaya başladı. Aynı anda da de-ğişik patlamalar duyuldu. Yere düşen gaz bombaları gürültü ile patlıyordu. Bulunduğum yüksek yerden devamlı fotoğraf çekiyordum.

Sonra havaya yayılan gazın bana ulaşması ile durumu anladım. Atılan gaz gözlerimi yakmaya başlamıştı. Aşağıda da ilerleyiş yerini geri çekil-meye bırakmıştı. Kitle eline geçirdiği her şeyi polise atıyor, polis de gaz

bombası ile karşılık veriyordu.

Yanımdaki su ile gözlerimi yıka-yıp, yukarıdan çekilmeyi sürdürdüm. Bulunduğu tepe sonunda yola iniyor-du. Bende tekrar göstericilerin arası-na indim. Bu sırada yanlarından gelen polisler de bombalamaya başladılar. Hemen yakınımı düşen gaz kutusu ile iyice gazlandım. Bu kez gerçekten çok kötüydü. Gözüm yanıyordu, ku-suyordum ve etrafı görmekte zorla-nıyordum. Bir iki kere sağlık ekibi yüzüme kireç gibi sudan püskürttü ama en iyi yol yıkamaktı. Bir süre sonra köye ulaştım. Köyün iskelesin-den bakınca durum üzüntü vericiydi. Uçta, sahilde insanlar polisle çatış-ıyordu. Aynı anda, sendika ve partile-rin organize ettiği gruplar dönmüş otobüslere doğru gidiyorlardı. Oysa-ki sabah çok büyük bir kitle toplan-mıştı. Bunların çoğu polis noktaları-na kadar gitti. Oysaki polis noktaları-nın önünde çok büyük bir kitlesel doğrudan eylem yapılabildi. Yapılan eylem bir gruba ait kaldı ve şiddet çıktı.

... Bu şiddet ertesi gün çıkan olağanın yanında çok hafifmiş.

Bende otobüslerin yanına dön-düm. Selanik'e döndük. Akşam Veni-zelos Meydanında konser vardı. Bu-rada eylem hakkında konuşma ola-nağı bulduk. Hatta anti-kapitalistden arkadaşlar parkta yemekten sonra bir toplantı yaptılar. Bende eylemi anlattım. Onlar buradaki yoldaşları ile birlikte hareket ettikleri için, po-lis barikatının orada olanları görmüş-lerdi.

Konser sırasında, yıllarını yurt dışında, sürgünde geçirmiş bir bayan ile sohbet ettik.

Seattle'den beri yapılan birçok küselleşme karşıtı toplantıyı izlemiş. Anarşistlerin, polisin şiddeti kitlenin içinde taşımasının doğru bulmuyor-du ama anarşistleri de dinlemenin onları dışlamamanın gerektiğini söy-lüyordu. O akşam 2001 Selanik dep-reminden sonra oluşturulan çadır köye gittik.

Bu arada organizasyon bize 3 gün geçerli olmak üzere bedava oto-büs kartları verdi.

21 Haziran'da sabah Yunanistan Sosyal Partisinin (SEK) düzenlediği foruma katıldım. Öğleye kadar ko-nuşmalar yapıldı. Seetla'dan beri ve-rilen mücadelenin önemi belirtildi. Ben öğleye doğru, biraz hava almak için toplantının yapıldığı spor sala-nundan çıktım. Yarım saat kadar dolaştım ki, "anti-otoriter" grupların toplandığı aristotalis Üniversitesinde buldum kendimi.

Bundan sonra olanları geçen sa-yıda anlatmışım.

22 Haziran;

2002 Kasım ayından beri gelmek için çalıştığım "Selanik Forumu" so-nunda bitti. İçerden bakınca olağan-üstü hareketli üç gün yaşadım. İki tane "şiddetli eylem" izledim. Bir ta-ne sosyalist toplantı izledim. Türki-ye'den gelen anti-kapitalist grubunun kampına misafir oldum, onların ne-şeli, politik, teorik, ortak yaşamları-na zaman zaman katıldım. İki kezde onların toplantısında konuştum. Dışardan bakınca Selanik'te mutlaka şiddet görülmüştür. Gerçekten şiddetten başkasını görmek-te zordu.

Viyana şehrinden selamlar;

7 Temmuz 2003-07-07

03:00

Türkiye'den sıcak haberler geliyor. Dün bir Milliyet yazarının bilgisayar klav-yesinin bir harfinin sıcaktan eridiğini okudum. Burada ise zaman zaman güneş aç-ıyor ama genellikle kapalı hava kapalı; sık sık da yağmur yağıyor. Avusturya'ya al-ışıyorum. Burada olmaları anlatmadan önce yeniden sıcak günlere yeniden sıcak günlere dönmeliyim; Selanik'teki olaylara ... Ve sokak "plaj" savaşlarını geride bı-rakıp Halkidiki'ye, Barbara ve Yunus'un kaldıkları lerissos'a gittim. Burası çok ge-niş sahili olan, iki katlı pansiyonların olduğu bir tatil köyü. Bize burayı bulan Ma-ria'yı ile daha önce Yeni Harman için, Türkiye'de bir röportaj yapmıştım. Maria, Yunanistan'da siyanürlü maden çıkarılmasına karşı çalışıyor. Bergamalı çevrecile-rin başkanı Oktay Konyar'ı da Selanik'e o davet etti. Ne yazık ki ben Maria'ya ve dolayısı ile Oktay Konyar'a ulaşamadım. Zaten Oktay Konyar da Selanik'e gelme-miş, Kanada'da ve adalarda siyanürden etkilenen köylere gidip oralarda çalışmış. Selanik Forumu'na hazırlanırken, İstanbul'da forumda yapılacak küreselleşme ile ilgili bir toplantıda, Bergama'daki direnişin anlatılmasının yararlı olacağını söy-lemiştim. Bu önerim Yunanistan İşçi Partisi'nin toplantısına katılan Türklerce ka-bul edilmedi. Hatta benim Bergama direnişiyle ilgili dia gösterisi isteğimde kabul görmedi.

Öte yandan forum günlerinde Yunanistan'da maden işçileri greve gitmişti. Oktay Konyar'ın burada işçilerle buluşturulması çok yararlı olabilirdi.

Maria, Halkidiki'ye'nin maden olanakları ile kirlendiğini söylemişti. Terissos'a giderken otobüsün içinden bakınca ilerdeki dağın tepelerinden barinin farklı ol-duğunu gördüm. Gerçek yaklaşık orta ya çıktı; maden atıkları iki tepe arasında üçüncü bir zirve yapacak şekilde yığılmıştı.

Lerissos'da Barbara ve Yunus ile buluştuk. Ertesi gün paralar kenti Quana-po-lis'e gittik. Burayı Güneri İçoğlu anlatmıştı. Kendisi de burada kalmış. Sadece er-keklerin yaşadığı bu yarımada, Halkidikiya üç parmağının en batısındakinin en ucunda. Rahiplerin denize bile girmelerinin yasak olduğu yarımada, Avrupa Birli-ği ile Yunanistan arasında sorun oluşturuyormuş.

AB deyince iki şey dikkatimi çekti. Hani bizde AB deyince kokoreç muhab-beti yapılır ya, kokoreçseverler korkmasın, çünkü Yunanistan bunun çaresini bul-muş, onlar ünlü kebapların Sufak'dı'yi seyyar arabalarda satıyorlar.

Bir diğer ilginç nokta ise otobüslerle ilgili. Halkidikiya otobüslerinde ayakta yolcu alınıyor. Yani AB yasaları Halkidikiya otobüslerinde geçmiyor. Bu arada biz daha AB'ye girmeyen minibüslerden bileti kestik ama Yunanistan otobüslerinde bizdeki arabeske benzer bir müzik bandı bangır çalışıyor.

Avrupa Birliği ile ilişkisi yok ama dikkatimi çekti, gençler ayakta yaşlılara yer vermiyorlar ama genç kızlar için ayakta kalabiliyorlar. Halkidikiya yolunda gider-ken iki erkek genç, bir kıza yer verdi. Hatta arkada yer boşalınca, şoförün uyar-masına ramen ayakta durmaya devam etti.

Selanik'deki "belediye" otobüslerindeki olumlu hava, ikibuçuk saatlik Halki-dikiya yolculuğunda yoktu. Şoförler bizdeki minibüs şoförleri kadar bıçkın geldi bana. Bir de Selanik'deki şehiriçi otobüsler de, kadınlar daha özgür. Selanik aslin-da küçük şehir. Ortada uzun bir ana caddesi var, iki tane de alt ve üst yolları. Anayolun bir ucu otobüs terminalinde, diğeri ise Halkidikiya terminalinde, iki nok-taya iki otobüsle gidiliyor. Otobüslerden aktarma yapılan duraklardan biride tren garında. Türkiye'ye kalkan otobüslerin kalkış noktası da tren garınının hemen ya-nında.. Belediye otobüslerinin içinde kumbaralar var, girip her yolculuk için 50 sent ödöyorsunuz. Kart basanlar da vardı. Ben üç günlük bedava ulaşım kartını kullandım.

Selanikli kadınlardan bahsediyordum ya; öncelikle giyimleri ile şaşırtıyorlar. Bir tane bile "örtülü" kadın görmedim. Bizim deyişimizle "serbest" ve "açık" gi-yiniyorlar. Aslında bizim İstiklal Caddesi gibi; ama bir de sadece İstiklal Caddesi-nde giyilebilecek bir giysi ile burada kadınlar otobüs terminalinde de gayet rahat dolaşıyorlar.

Selanik otogarında ve tren garında tuvalet bedavaydı. Tuvaletler devamlı ola-rak temizleniyordu. Yani Selanik otogarını ben Yeşilköy Havaalanı kadar konfor-lu buldum.

Selanik- Gumenitsa yolculuğumuz sırasında bindiğimiz şehirlerarası otobüs-de, Halkidikiya otobüslerinden çok iyiydi. Burada da anında boş koltuklara geçili-yor, hatta insanlar ayakları ile koridora bize taşıyorlar. Biz Yunus'la işi abartıp ar-kadaki beşli bölüme geçtik.

Merkezden uzaklaştıkça kadınlara erkek bakışının değiştiğini zannetiren iki olay yaşadım. Birincisi Selanik- Halkidikiya otobüsünde oldu. İlk uzun yol otobüs seyahatinde otobüsde az yolcu vardı. Benim önümde oturan, piç-yeşil gözlü biri, arkadaki koltukta yalnız oturan genç bir kıza sık sık ona dönerek, bakışları ile "yi-yordu". Kısa bir süre sonra geç kız ön sıralara geçti.

Demek ki merkezden uzaklaştıkça durum değişiyordu. İkinci olayı ise bizzat biz yaşadık. Paralar kentinde kaldığımız pansiyonun genç oğlu, bize iskelenin sağın-daki plajlara gitmemizi ısrar etti. Biz kumsalda güneşlenirken, kısa bir süre sonra yanıma geldi. Pek ilgilenmesek de o ilgi göstermekte ısrarlıydı. Bu sırada bizim Yunus, biraz ilerimizde güneşlenen, yabancı üstüst bir bayana doğru gitti. Genç bayan Yunus'a elini uzattı. Bizim genç de hemen Yunus'a sahip çıkıp genç hanım-la lafa girdi. Sonra benim yanıma gelip, Yunus'un kadınları tanımakta işe yaradığı anlamında bir şeyler söyledi.

Selanik ile ilgili otobüs ve kadın meselelerini aştıktan sonra biraz da temeller-den söz etmekte yarar var.

Öncelikle şunu söyleyeyim; ben hiçbir yerde aç kalmam. Çünkü gittiğim her- yerde, günlük hayatta insanların ucuz olarak yediklerini bulurum. Gerçi Selanik'e Türkiye'den yiyeceklerle gelmişim ama gene de burada yeme-içme fırsatı ol-du. İçme deyince Selanik'liler soğuk kahve mantı olmuşlar; iki Euro'yu bastırıp, her köşe başında, büfelerde soğuk kahve içiyorlar. Hatta, Aristoteles Üniver-sitesi'nde bir masanın üzerinden, soğuk "neskafe" servisi yapılıyordu.

Benim illaki sabahları sıcak içme ısrarım dolayısı ile yanımda taşıdığım sıcak su termosu işe yaradı. Gene yanımda getirdiğim poşet çayları içtim.

Selanik tam bir börekland. Her köşede börekçi var. Peynirli, ispanaklı... Taze taze börek bulmak çok kolay.

Biz kaldığımız pansiyonda kafamıza göre yakıldığımız için pek dışarı lokantaları kullanmadık.

Şimdilik bu kadar. Haftaya efsanevi feribot-otobüs – tren yolu maceraları yazacağım.

Gurbetten selamlar. (Viyana, insanda gurbet duygusu uyandırıyor)

Sabri Mahir...Bobby.. ve diğerleri...

Sabri Mahir ismini eminim ki pek çoğunuz duymamıştır.Desene bu karışa kim uğraşacak Sabri Mahir'le ?..

Sabri Mahir, boksördür.1910'lar-dan başlayarak biraz fazla hareketli bir hayat yaşayıp Almanların Dünya Şampiyonu Boksörü Max Schmelling'i bulup yetiştiren ve şampiyon yapan adamdır.

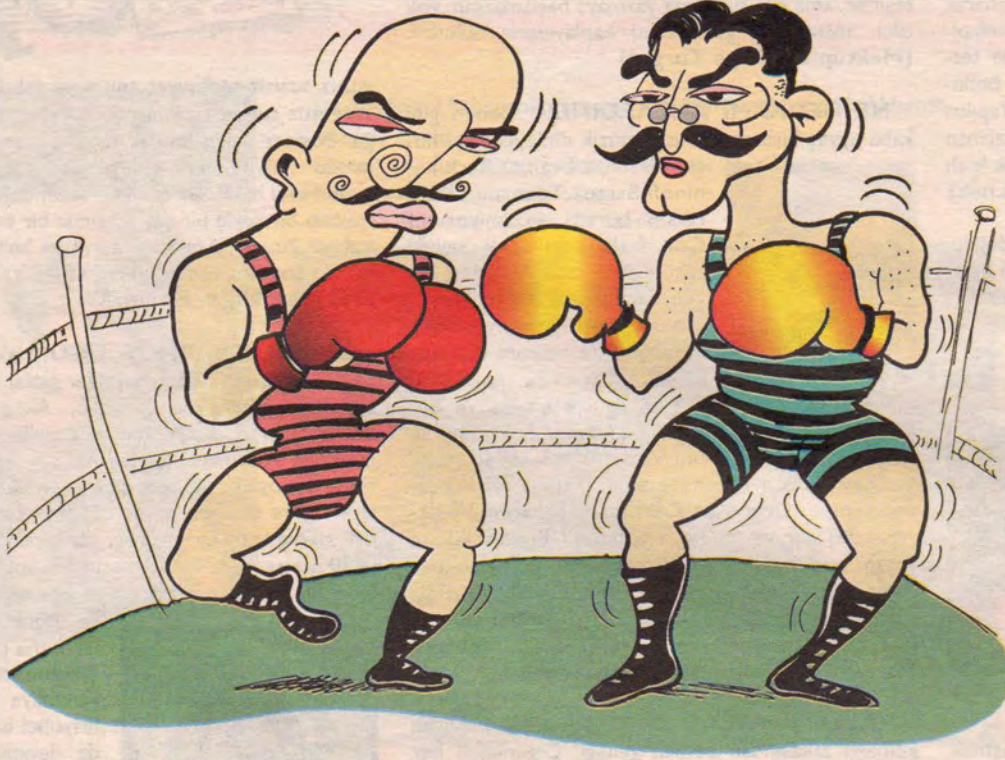
Yazının girişinden de anlayacağınız gibi bu hafta da kimine göre ilginç, kimine göre gereksiz bir yazı ile karşınızdayım.

Bizim yaş kuşağımız Cemal Kamaçı'yla ,Muhammed Ali'yle tanıdı Boks'u..Sabaha karşı naklen yayınlar falan filan..Aslında oldum olası Boks'u hiç sevmem..Daha doğrusu vücut teması olan sporları sevmem.Nedeni de sakatlanma,yaralanma riskinin diğerlerine oranla daha yüksek olmasıdır.O meşin eldivenin suratında patladığını ya da dizinin üstüne tekme yediğini hissettiğin anda ne spor kalır ne fair play!..

Sabri Mahir'in spor hayatı Galatasaray Lisesi'nde başlar. Hem okulda okumaktadır, hem de o zamanlar yeni kurulmuş olan futbol takımının yıldızlarından biridir. 1908-1909 sezonunda Galatasaray Futbol Kulübü, İstanbul Futbol Ligi'nde (Constantinople Football League) şampiyon olur. İşin ilginç tarafı Galatasaray, İngilizlerin koyduğu bu kupayı kazanan ilk Türk takımıdır (1). Sabri Mahir de bu kadroda sağhaf olarak görev yapar.

Aynı yıllarda Galatasaray'daki hocalarından biri kendisine Boks yapmasını teklif eder.Sabri Mahir'in de hayatı böylece değişir.

Futbol ve Boks'u birarada götürse de 1909 yılında yapılan bir lig maçında rakibi ile tekme tokat birbirine girince Galatasaray'da ilk kez ceza alan Futbolcu ünvanını alır ve bir daha da Futbol

oynamaz.

Aynı sıralarda bir sokak kavgasında bir Rum gencini döverek hastanelik etmesi ve Galatasaray Lisesi'nde Tevfik Fikret'in Lise müdürlüğünden uzaklaştırılıp başka birinin göreve getirilmesi üzerine arkadaşlarıyla birlikte okulun kapılarını kapatıp eylem yapması bardağı taşıran son damla olur ve başı derde girerek çareyi Fransa'ya kaçmakta bulur.

Fransa'da boks çalışmaya devam eder,ünlü hocalardan ders alır. Ünlü boksörlerle maçlar yapar.

1911 yılında Madrid'de İspanyol kralının huzurunda bir İspanyol Boksörle maç yapar ve üçüncü raunda onu nakavt eder.İspanya Kralı Sabri Mahir'e hediye verir ve ertesi gün bütün İspanya'da Boks'un yasaklandığı ilan edilir.

Fransa'da yarı aç yarı tok yaşayan Sabri Mahir, biraz para kazanıp rahat yaşamak amacıyla Londra'ya gider ve orada da maçlar yapıp kazanır. Ama yarı aç gezmekten kurtulamaz.

Bu arada Osmanlı Devleti ile İngiltere karşılıklı savaşa girince dört sene boyunca savaş esiri işlemi görür.Londra'nın göbeğinde savaş esiri olarak yaşamak Sabri Mahir'in hayatındaki en acayip olaydır.

Savaşın sonra diğer tutsaklarla birlikte Almanya'ya gönderilen Sabri Mahir, burada yine maçlar yapar ve Avrupa Şampiyonluğu'nu kılpayı elinden geçirir.Bu arada bir kasap dükkanında çalışırken gördüğü Max Schmelling'i yanına alıp çalıştırır ve Schmelling 1930,1931 ve 1936 yıllarında üç kere Dünya Şampiyonu olur.

Sabri Mahir'in bana göre en büyük icraatı, Almanların 1930'lardaki ünlü sinema yıldızı, bütün dünyanın peşinden koştuğu Marlene Dietrich'i şima-

Kaan Ertem

Fakat o sıralarda İngilizlerin ve levantenlerin İstanbul'un çayırırlarında kışlarını gere gere oynadıkları bu oyun Türklere yasak olduğundan Fuad Hüsnü bey çareyi **Bobby** takma ismiyle oynamakta bulmuştur. Ana dili gibi İngilizce bildiğinden ikide bir sahayı basan zaptiyelerin elinden İngilizce konuşarak kurtulmuş ise de, en sonunda (Türkler ve Rumlar kale yapmışlar, birbirlerine top atıyorlar) şeklinde verilen bir jurnal üzerine şimdi 60 bin kişilik Fenerbahçe stadının bulunduğu ve eskiden Papazın bahçesi denilen yerde yakalanıp tevkif edilmişlerdir. Fuad Hüsnü bey bu olaydan babasının faytonu ile kaçarak kurtulmuştur.Ancak artık tanındığından hemen yakalanmış ve babasının nüfusu sayesinde hapis cezası paraya çevrilmiştir.

İl.Meşrutiyet'ten sonra yasaklar ve jurnaller de ortadan kalktığı için

Futbol oynamak daha yaygınlaşmıştır.Tabii zaman içinde İngilizlerin ve Levantenlerin kurduğu takımlar da ortadan kalkmış ve Fenerbahçe,Galatasaray ve bu sene 100. senesini kutlayan Beşiktaş, Beykoz,Vefa gibi takımlarla İstanbul ligi oynamaya devam etmiştir.

Aslında benim bu insanları yazmamdaki sebep, sporcu kişiliklerinden çok

çektikleri çileyi anlatmaktır. Bir anlamda İstanbul'un göz kırptığı bu adamlar da tarihin içinden bize göz kırpmaktadırlar.Sanki ulan o kadar çile çektik de n'oldu? der gibi...

rık hareketlerinden dolayı salonundan kovması olmuştur.

Sabri Mahir'le ilgili olarak en elle tutulur,dişe dokunur araştırmayı Gökhan Akçura üstadımız yapmıştır.(2) Bunun dışında Cem Atabeyoğlu'nun yazdığı ansiklopedik maddelerden, Eşref Şefik'in hatıralarından, birkaç siyah beyaz kartpostaldan ve birkaç küçük nottan başka bir şey yoktur Sabri Mahir hakkında..Arkasında silik izler bırakarak hızla gelip hızla kaybolmuştur bu dünyadan..

Sabri Mahir böyle..Peki **Bobby** kimdir ?..

Bobby, ilk Türk Futbolcusu **Fuad Hüsnü** beyin takma adıdır. Futbol'un İstanbul'da daha yeni yeni oynandığı sıralarda bu spora gönül vermiş bir kişidir.

BİHARMAN

GAZETE ÇALAN ÇOCUKLAR- Afyon'da, bir simitçi arabasından 12 simit ile büfeden gazete çalan 15 yaşındaki A.Y ile 17 yaşındaki H.O, tutuklanarak Afyon Cezaevi Çocuk İslah Evine kapatıldı. Dumlupınar Mahallesi'nde simitçi tezgahının kilidini demir testere ile keserek 12 simit çalan A.Y ve H.O, büfe önünde bağlı duran gazeteleri de alarak kaçtılar. Yapılan araştırma sonucu Çocuk Şubesi ekiplerince yakalanan A.Y ile H.O, tutuklanarak Afyon Cezaevi Çocuk İslah Evi bölümüne gönderildi. (www.medyatava.net)

MÜFİDE KADRI- 1889'da İstanbul'da doğdu. Küçük yaşta resim ve müzik alanında gösterdiği müthiş yetenek, dönemin sanat üstadlarını hayrete düşürdü. Bu arada Osman Hamdi Bey resimlerini görünce gözlerine inanmadı ve gözü önünde resim yaptırarak Müfide Kadri'nin kabiliyetini görmüş ve ikna oldu. Eserleri özellikle Almanlar tarafından satın alındı ve Avrupa'daki müzelere taşındı. 1911 yılında yani 22 yaşında bu resim ve müzik dehası, verem hastalığı nedeniyle hayata gözlerini yumdu. Şimdi yakın akrabası, ünlü müzisyen Rauf Yekta Bey tarafından Karacaahmet'teki mezarına yaptırılan, özel bir mezartaşının gölgesinde uyumakta.

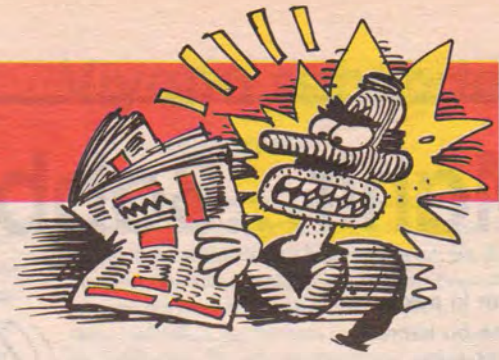

YAZININ GÖKKUŞAKLARI- Konuşmak bambaşka. Yazmak bambaşka... Konuşurken bazen akışı yönetemiyorum, ya söylemek istediklerim kaçıyor benden, ya da yanlış anlatıyorum; bazen yanlış anlaşıyorum, bazen hiç... Yazarken, düşünce akış hızına endeksli ve karışmadan hiçbir etki, hiçbir şey... Olduğu gibi, içinden gelen. Yine de bir bakış, bir do-

kuşu gerekir kelimeler tükenirken... Zaman zaman düşünceler soyutluklarıyla rengarenk gökkuşakları taşırlar, ama elle tutulmaz yazmaya başlamazsan, yok olur ansızın ve gökyüzünü kaplayıverir bulutlar. (Mektuplar- Özge Turgut)

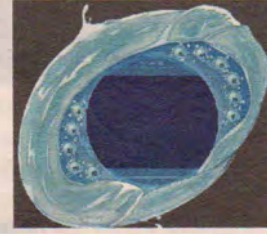
NE DEDİĞİMİ ANLARDINIZ- ..Benim gibi kaba ayyaş birisinin/ Klasik müzik dinleyeceğini düşünmezsiniz/Brahms,Rachmaninoff,Bartok,Teddem/ Kahretsin burada yazamıyorum/ Çok fazla sessiz,çok sayıda ağaç var burada/ Şehirleri severim,en uygun yerler benim için/ Her sabah koyarım klasik müziğimi/ Ve oturup/ yazı makinemin başına/Bir puro içirim bakın işte böyle/ Ve Bukowski derim sen şanslı bir adamsın/ Bukowski bu belaların hepsini atlattın/ Ve sen şanslı bir adamsın/ Ve mavi duman yayılır masamın üstüne/ Ve pence-re-den dışarı Delengpre Caddesi'ne bakarım/ Ve derin nefes alır ve yazmaya başlarım/ Bukowski işte yaşam budur derim kendi kendime/ Yoksul olmak iyidir,basur olmak iyidir,aşık olmak iyidir/ Ama siz nasıl birşey olduğunuzu bilmezsiniz/ Sevgilimi görseydiniz ne dediğimi anlardınız... (Charles Bukowski-Siz aşk nedir bilmezsiniz şiirinden)

VALLAHİ YALAN DEĞİLDİ- ..Yalan değildi kemalin arkasından zevalin geldiği. Olgunlaşan her şeyin sonunda bozulduğu. Bir şey bozulurken onunla birlikte başka şeylerin de bozulduğu. Yalan değildi devletlerin insanlar gibi, aşkların da devletler gibi ömürleri olduğu, mahiyeti safiyet olan aşkı en çok karanlıkların boğduğu. Yalan değildi aşkın birbirine uymayan iki tanımının olduğu... Bu tanımlardan biri sor-

gusuz sualsiz teslimiyet anlamına gelirken, diğerinin, sorgusuz sualsiz teslimiyetin kurulumu demek oldu-ğu. Böylece aşkın mutlak tanımının mümkünler âleminde nâ-mümkün olduğu. Yalan değildi güzel kokunun ezel hatırasını taşıdığı. Yalan değildi bazı şeylerin hep bir şeyle bir şey arasında bir ürperti gibi asılı durduğu... Hikâyelerine ayrılarak anlatılmış bir romanda son kez yemin ediyorum ki: Vallahi yalan değildi! (Şair Nigar Hanım)

DERİNLİK SARHOŞLUĞU- Hava içinde bulunan azot, karbondioksit ve diğer gazlar bir miktar akciğerlerde erimiş olarak kalıyor. Akciğerlerde kalan bu gazların narkotik oluşu derinlik sarhoşluğunu meydana getiriyor. Her insanın bünyesine göre derinlik sarhoşluğu değiştiği gibi, inilen derinlik kademelerine göre tesir biçimi de değişmektedir. Buna kişinin alkole karşı dayanıklılığı, gibi diyebiliriz. Genellikle 30 metre veya 4 ATA basınçtan sonra görülebilir. Derinlik 285 feeti aştığında narkoz tesiri zehirlenmeye dönüşür. Semptomlar satha çıkmaya başladıktan sonra ortadan kalkmaya başlar. Profesyonel balıkadamlarda da derinlik sarhoşluğu gündün güne değişebilir. Derinlik sarhoşluğunun meydana gelmesinde en büyük etken

dalgıcın kişisel hassasiyeti, asal gazın konsantrasyonu, derinlikle orantılı olarak artar.

Sahibi: LM Basın Yayın Ltd. Şti. adına Tuncay Akgün

yeriHorman

Sayı:29
Cumartesi
Haftada bir yayımlanır

Yayın Yönetmeni
Tuncay AKGÜN

Editör
Kutlu ESENDEMİR

Art Direktör
Reyhan KARACADAĞ

Sayfa Tasarımı
Zehra ARSLAN

(Sorumlu)
Yazışleri Müdürü
Ayhan ERDOĞAN

Harman kaldıranlar:

Mihri BELLİ
Eflatun NURİ
Sinan GÖKSEL
Kaan SEZGİN
Reni PARKER
Mutlu ESENDEMİR
Kaan ERTEM
Sibel YILMAZ
Sefer SELVİ
Behiç PEK
Timur DANIŞ
Okan SERTTEL
Zuhal HALICI
Adnan EKİNCİ
Barış MUTLU
Yonca Poyraz DOĞAN
Yudum ŞAŞMAZ
Serdar BİLGİN
Onur GÜCEL
Güneri İÇOĞLU
Sebla KOÇAN
Galip TEKİN
Mehmet ÇAĞÇAĞ
Sibel YILMAZ
Esra GÜNGÖR
Nilgün ÜSTÜN
Kemal ARATAN

Satış Müdürü
Cengiz KOCALI

Müessese Müdürü
Ali YAVUZ
Baskı Sorumlusu
Üzeyir ATMACA

Abone ve Eski Sayılar
Sevinç SELVİ

Tel:
0212 - 292 95 69 - 292 95 65 (4 Hat)

Fax:
0212 - 245 38 06
Abonelik için Tel:
0212 - 292 95 65

Adres:
İstiklal Cad. İmam Adnan Sok. No: 20 80080
Beyoğlu / İstanbul
e-mail:
harmanpano@leman.com.tr

Baskı:
LeMan Matbaası Tel:
0212 - 858 00 93 (Pbx)
Dağıtım:
BBD Merkez
Avrupa Distribution:
ASV

HormanPano

Arkadaşlar elimde 70 tane ps oyunu var bunları satmak istiyorum fiyatı: 1 milyon orijinal oyunlar 7 milyon
berkay_tor@hotmail.com

Acil Satılık

Sony Ericsson T68i(az kullanılmış);resim kaydetme,e-mail gönderme ve bunun gibi birçok renkli özelliklere sahip ve Nokia 7650(kullanılmamış); cameralı,snap fotoğraf çekme ve e-mail ile gönderebilme, WAP, JAVA ve Bluetooth özelliklerine sahip telefonlarım acil olarak satılıktır..
SonyericssonT68i: 400milyon Nokia 7650: 700milyon
ateshakan@hotmail.com

Arşivcilere

Elimde 1980 ve 1983 yılları arasında yayınlanan 40 adet ilk 10sayı dahil olmak üzere SES dergisi var. uygun fiyata satmak istiyorum. 05357282939 Can/Antalya
can_cayci@yahoo.com

Gitar Amfisi

Elimde çok temiz ve çok az kullanılmış Pro Drive marka 15gr model (yani 15wattlık) bir gitar amfisi var. Evde kullanmak için ideal bir gitar amfisi çok güzel distortion ve clean tonlar verebiliyor. Eğer evde kullanmak için ihtiyacınızı karşılayacak normal boyutlarda bir amfi istiyorsanız ideal. Amfinin sıfır fiyatı 150 dolar kadar ama ben neredeyse yarı fiyatına satıcam hatta yarı fiyattan da ucuza pazarlık yapabiliriz. ilgilenenler lütfen mail atsin.. ali_cakici@hotmail.com.

İlan

LomBak ilk 10 sayı .LemANYak 55-74 arası .LemAn 427-588 arası 45 sayı eksik olarak SATIYORUM!(Yani 116 sayı.ekstra olarak gift olanlar var-onları saymadım tabii)cep:05436432217.Fiyat saymadım tutulacaktır..BODRUMA acayip ucuz tutulacaktır..gelebilenler iletişim kursunlar..just_smile__@hotmail.com

L-manyak

Elimde 40 in üstünde lemanyak ve lombak var satmak istiyorum vcd filmle takasta olabilir mail veya msi atın anlaşalım.
malaguenax@hotmail.com

Kaset&Video Arşivi

Çeşitli gitar virtüözleri,davulcular ve konser videoları ile çok sayıda rock,heavy metal ve jazz-fusion kaset arşivi satılıktır.Kasetlerin hepsinin kaydı son derece temizdir.Liste için mail atabilirsiniz.Fiyat kaset başına:1.5 milyon.video başına:4 milyon kazmator@hotmail.com

Dergiler

Elimde Leman in 2002 sayıları ayrıca Filistin veCharlie Hebdo özel sayıları var..İkisinde Nihat Genç imzalı..Almak isteyenler bana mail atsin...Fiyatta anlaşırız...Konya içi tercihimdir...NOT:Lemanlar 9 sayı kadar falan eksik...
tuncay87@mynet.com

Bağlama

Temiz kullanımlı ikinciel bağlama fiyatı 75000000 TL ye meraklısına...TEL:05365575227
halitgedik@yahoo.com

Satılık

Elimde yeni alınmış bir camera var.2 aylık.Kart vizit boyutunda. Mini Web Cam ayrıca 50.100 ve 200 adet digital fotoğraf çekebiliyor. Bilgisayar bağlantısı olmadan 10*10 saniye görüntü kaydedebiliyor. Şarjı 1 hafta gidiyor. 60\$
ayhanaydogdu@hotmail.com

Kelepir Dil Kursu

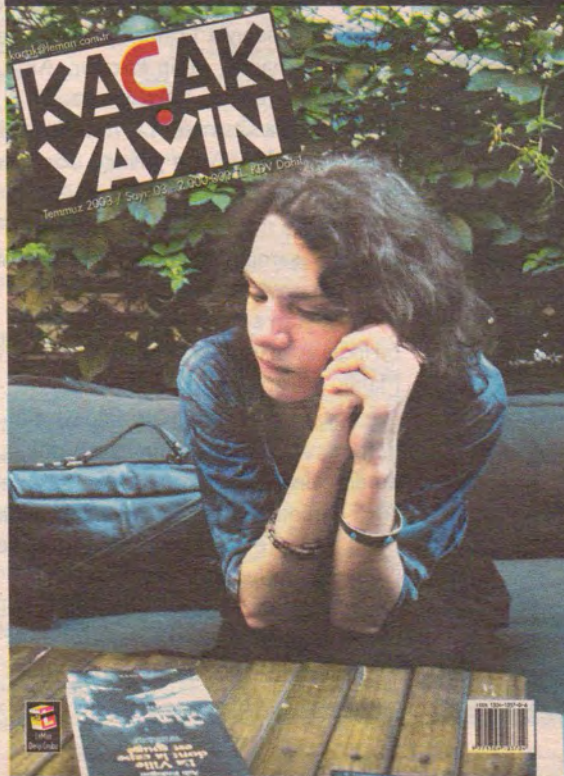
sahip olduğum 2 kurluk (120 gün) dialog dil kursunu satıyorum.
1 kur 250 milyon - 2 kur 400 milyon...mail atın görüşelim
errol_tash@yahoo.com

harmanpano@leman.com.tr
Fax: 0212 - 245 38 06

Dünyaya sürgünlerin dergisi

küçük İskender
Harakiri Çocukları
İskender Pala
Şeyh Reloaded
Melih Kibar
Pop müzik değil
Rodos, Paris derken Kaçak'ta
Aslı Erdoğan
Che kimleri okurdu.
Özlem kumrular
Meksika ziyareti

Temuz sayısı çıktı...
Tüm satış noktalarında

ANORMAL KORKU

sezyum sizler için gezmiyor, gezdiriyor!

sanal
hayta

Kaan Sezgin / Emre Özbay

www.sezyum.com - sezyum@leman.com.tr

- Necla Abla, bana bi hayvanlık yapmandan korkuyorum. Hem, senin dişlerin niye bu kadar sivri?
- Seni daha iyi dişleyebilmek için, yavrum benim.

- Tecrit Abi, manita uyudu? Balınlemeye başlıyo muyuz?
- Lan sen ne zaman uyandın allahsız?
- Abi 120 yıldır bu anı bekledim, bilmiyo musun? Olayım bu.
- Sen var ya çok büyük keranacısın o kadar diyim.

- Papik Abi, dolaptaki lahana ne zamandan kalma?
- Hangi lahana olum?
- Şşş arkadaşım baaarma kulağımın dibinde. Söktürtürüm çevreni!
- Özür dilerim abi, ben dolabı kapatıyım en iyisi.

- Yaşasın temizlik işçilerinin haklı direnişi.
- Ağgbi, kollarımı aldın?
- Pardon canım benim. İşçisin sen işçi kol!

- Şşş Selağğmi haberi okudun mu? Gökhan Özen köpekbalıklarıyla mücadele etmiş.
- Sencer Abi dur g.tümü çıkartıyım da g.tümle güleyim.
- Bizim g.tler zaten ortada olum...
- Kolaylık olsun diyedir. Ehihihi faaa!

- Akraba evliliği de yapmamış olmamıza rağmen böyle acuz çocuklar dünyaya getirmiş olmak bana anormal koyuyor da koyuyor...
- Keyif bozukluğun ayı sıcaklarından sıcaklardan olmasın kocacım?
- Ben ne kelime konuşuyorum, sen ne diyosun manyak karı!

- Beni çok etkiledin Tankut. Sana şirdandan vereciim.
- Çaylarrrrrrrr. Dudu dudü dillerim!
- Seviyesizleşme Tankut!

- Planımız şöyle Özgüven Abi; sen Fenerlilere küfürü basıyorsun, sana daldıklarında devreye ben giriyorum
- Şşş hacım sakın geç kalma, bayılırlar.
- Biz Çarşı'nın çocuğuyuz olum.
- Kapalıçarşı heralde ehihihihih...

- Semih, o saçlar hemen gidecek.
- Ama anne ya. Drakulayım ben yaaa.
- Vampir mampir anlamam, git adam gibi tıraş ol.
- Ya öf anne ya. Öf!

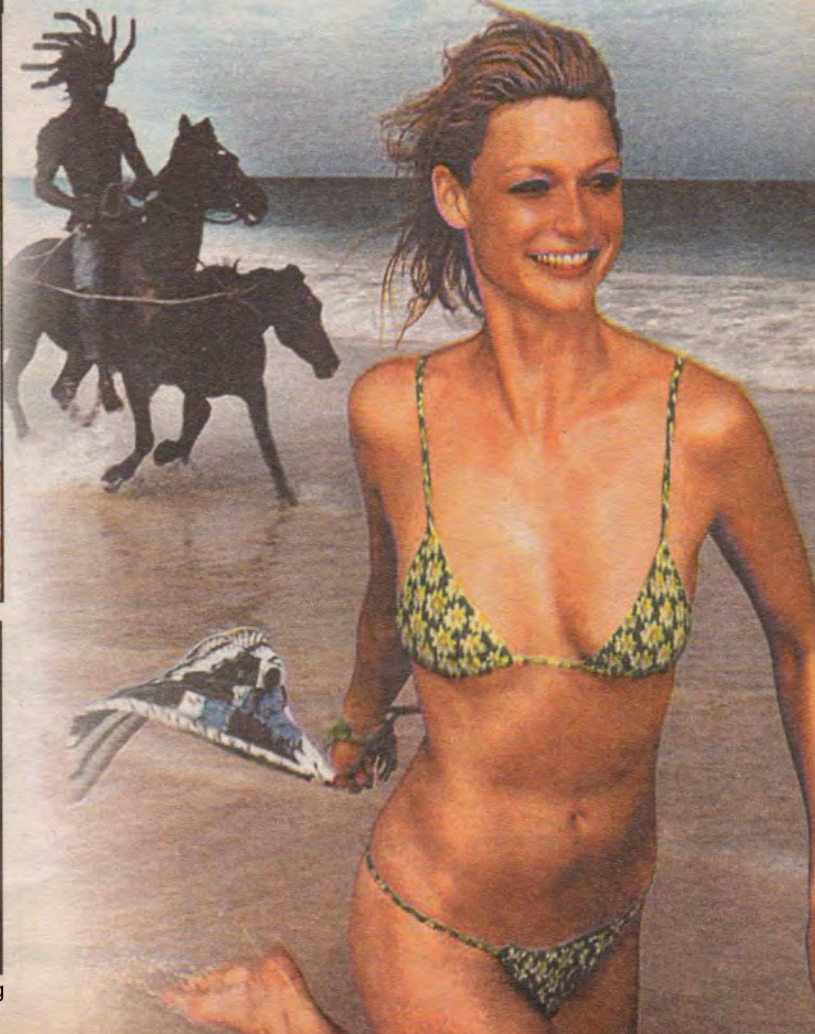
- Demirden korksam trene biner miyim laaaan! Biner miyim haaaa! Yerim bitiririrm! Ananismoiset ulan!

...En sonunda Reha Muhtar'ın da kafasını kestirişim. Şimdi bundan ne beyin salatası olur var ya! Lan beyin nerde. Hey skenir!

- Kaçman faydasız bayan. Sadece biraz daha terlersin.
- Mutluluğun formülü çok açık. Bir sen, bir ben, bir de embiriyo.
- Hem embiriyo, hem gömbürüyo! Deaaah bebeğim!

VAAY HAVUÇ OSBİR HAA...

EYVAH BİZİM GOCUKLAR
DUYMASIN DİZİSİ HEPTEN
BATTI...

NAPTIN
FURKAN
YAA...

ŞAK
ŞAK

